

THẾ GIỚI MỚI

406

Thường ngồi ★ x o mới trong điện ảnh

Tuổi
Sinh học

với E'Z up
HÃY TIN VÀO
CHÍNH MÌNH!

Phấn nền E'Zup, với cấu tạo hạt phấn đặc biệt thích hợp cho làn da phụ nữ Việt Nam và chất Sebum control powder (bột hút bã nhờn), tạo cho bạn một cảm giác thật nhẹ nhàng khi sử dụng.

- Da thật mịn màng với màu sáng đẹp tự nhiên.
- Phấn không bị lem và chống tia tử ngoại.

HÃY LÀ THÀNH VIÊN CỦA
THẾ GIỚI E'Zup.

E'Z up
CLEAR WHITE

THE GIOI MOI

SỐ 406

Thứ hai 2.10.2000

TẠP CHÍ TRI THỨC TỔNG HỢP RA HÀNG TUẦN

• Tổng Biên tập:
ĐỖ QUỐC ANH

• Phó Tổng Biên tập:
PHÚC TIẾN

• Hội đồng Biên tập:
GS.TS. hóa học
CHÂU DIỆU ÁI
GS.TS. toán học
NGUYỄN CANG
Nhà thơ

HUY CẬN
GS. Viện sĩ sinh học
VŨ TUYÊN HOÀNG
GS.TS. triết học
NGUYỄN DUY QUÝ
Nhà báo

TRẦN ĐỨC TAM
Nhà báo

HỮU THỌ
GS.TS. văn học

LÊ NGỌC TRÀ
GS.TS. vật lý

NGUYỄN CHUNG TÚ

TƯƠNG LAI VIỆT NAM - SỨC MẠNH

TỪ THẾ KỶ 20

Hương Giang 3

GIÁO DỤC TRUNG HỌC CHUYÊN NGHIỆP

KHÔNG THỂ CỨ "YẾU THẾ" MÃI!

Nguyễn Đại Thành - Giáng Hương 8

DÂN NHẠC TRONG TÂM HỒN

MỘT NHÀ GIÁO

Lương Minh Hình 11

NGƯỜI KIẾM TÌM THỎ DÂN

NỔI TIẾNG Ở BRAZIL

Dạ Thảo 15

NGUY CƠ Ô NHIỄM PHÓNG XẠ

HẠT NHÂN

Chu Hoàng 18

TẠI SAO KHÔNG CỨU ĐƯỢC THỦY THỦ?

Ngọc Long 22

NHỮNG CA THOÁT HIỂM HIỂM CÓ

Lê Nguyễn 26

TRẦN QUỐC TUẤN TRÊN CHIẾN ĐỊA

THẮNG LONG

Dương Xuân Đống 30

CUỘC CHIẾN RƯỢU Ở MEXICO

Tường Quyên 35

VÀI TÌNH TIẾT LÝ THÚ VỀ

CÁC TỔNG THỐNG MỸ

Hoàng Nghĩa 39

TRANH CÃI ĐẠO ĐỨC VỀ VIỆC TÁCH RỜI

MỘT CA SONG SINH

Nguyễn Lan Hương 41

THẨM HỌA TOÀN CẦU HÓA...

MẠI DÂM TRẺ EM

Phương Bối 43

Bit's

BINH TAN PTE., LTD

22 Âu Cơ, P.17, Q.Tân Bình, TP.HCM

ĐT: 8444173. Fax: 8496005

ACB

ASIA COMMERCIAL BANK

**TRUNG TÂM THẺ
NGÂN HÀNG**

THƯƠNG MẠI Á CHÂU

Tầng 2, nhà số

29 Ter Nguyễn Đình

Chiểu, Q.1, TP.HCM.

ĐT: 8222022.

Fax: 8220392

- Thư ký tòa soạn:
VŨ TRỌNG THANH
- Trình bày: KIM LAN
- Bìa: MAI VĂN THI
- Trụ sở: 322 Điện Biên Phủ, Q.10, TP. Hồ Chí Minh. ĐT: (848)8399050-8399055. Fax: 8399053. Email: thegioimoi@hcm.vnn.vn
- Phòng liên lạc phía Bắc: 3B Ông Ích Khiêm, Q. Ba Đình, Hà Nội. ĐT: (844)8234489

- Giấy phép xuất bản số 809-GPXB của Bộ VHTT cấp ngày 30-6-1994. ISSN 0868-3433.
- Thiết kế, dàn trang tại Phòng Kỹ thuật vi tính tạp chí Thế Giới Mới.
- Chế bản tại ITAXA và nhà in Trần Phú.
- In tại nhà in ITAXA và nhà in báo Nhân Dân TP. Hồ Chí Minh.

PHẪU THUẬT LASER: CỨU TINH CỦA CÁC BỆNH NHÂN CẬN VÀ VIỄN THỊ

Lương Thái Sỹ 47

KỸ THUẬT CHO MỌI NGƯỜI

Đức Khanh 51

CHỐNG HAY BẢO VỆ CHÓ SÓI?

Diệu Hương 53

TUỔI SINH HỌC

Bùi Nguyên Kiêm 56

CHỮ HÁN CÓ THỂ TRỊ BỆNH?

Hiền Khanh 60

AM THỜ MỸ CHÂU

Vũ Tuyên Hoàng 61

LÀM ĐẸP VỚI MÀU TÓC

Uyển Vi 64

SỰ HAM MUỐN TRONG ĐỜI SỐNG

Lam Thi 65

VỢ CHỒNG

NHỮNG GIAI THOẠI VỀ MARATHON

Hoàng Duy 68

1.001 CHUYỆN TỪ INTERNET

Hoài Vọng 72

CHUYỆN QUẢNG CÁO TRONG VĂN HỌC

HIỆN ĐẠI VIỆT NAM

Lại Nguyên Ân 74

TRƯỜNG CAO ĐẲNG MỸ THUẬT ĐÔNG DƯƠNG

VÀ VAI TRÒ SÁNG LẬP

CỦA MỘT HỌA SĨ VIỆT NAM

Vân Long 78

OLYMPIC NGHỆ SĨ

Tư Giỡn 84

KHÁT VỌNG SỐNG

CỦA NGƯỜI NHIỄM HIV/AIDS

Đinh Thu Hiền 86

NHỮNG NGÔI SAO MỚI TRONG ĐIỆN ẢNH

Đình Đình 90

CẠNH TRANH TRUYỀN BẢ VĂN HÓA ĐỒI TRUY -

CHUYỆN CHỈ CÓ Ở MỸ

Thiếu Lâm 94

NHỮNG CUỘC ĐẤU TRÍ

CỦA CẢNH SÁT THẾ GIỚI

Côn Bằng 98

NGUYỄN QUỐC BÌNH - NHÀ TẠO MẪU

GIẢN DỊ

Tố Uyên 102

SIÊU THỊ BÁCH HỖ

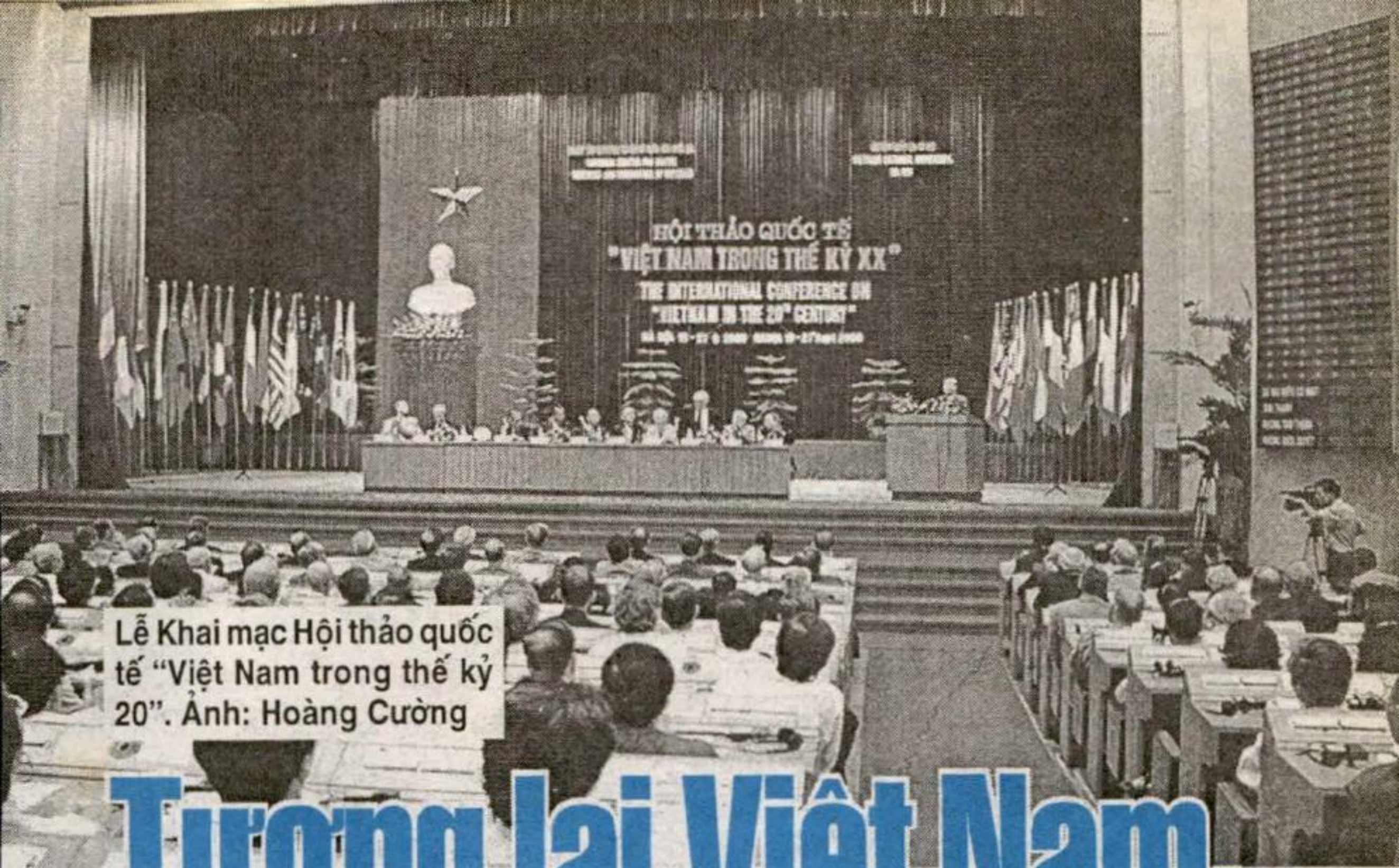
107

• Bìa 1: Người mẫu Tăng Huệ Văn. Ảnh: Nguyễn Á

• Bìa 4: "Em Thúy" (1943) - Tranh sơn dầu của Trần Văn Cẩn

Vietcombank
 NGÂN HÀNG NGOẠI THƯƠNG VIỆT NAM CHI NHÁNH TẠI TP. HCM
 29 Bến Chương Dương, Q.1, TP.HCM - ĐT: 8297245
 Fax: (848) 8297228

NHẬT TÂN
 "THẾ GIỚI THỜI TRANG ĐẸP NHẤT CHO TRẺ EM"
 28 Gio An, P.17, Q.Tân Bình, TP.HCM
 ĐT: 8496029. Fax: 8428506

Lễ Khai mạc Hội thảo quốc tế “Việt Nam trong thế kỷ 20”. Ảnh: Hoàng Cường

Tương lai Việt Nam- SỨC MẠNH TỪ THẾ KỶ 20

Trong 3 ngày 19, 20 và 21-9-2000 tại Hà Nội, Hội thảo quốc tế “Việt Nam trong thế kỷ 20” đã thu hút hơn 230 báo cáo khoa học của các đại biểu trong nước và quốc tế. Các học giả Việt Nam và quốc tế đã phân tích một cách hệ thống và toàn diện những vấn đề trọng đại của lịch sử dân tộc Việt Nam trong suốt chiều dài thế kỷ 20 và gợi mở những hy vọng về một tương lai tốt đẹp của dân tộc. Có mặt tại hội thảo, phóng viên tạp chí TGM có bài tổng thuật dưới đây.

Bản anh hùng ca đấu tranh cho độc lập, tự do

Cuộc gặp gỡ của những học giả quốc tế và Việt Nam (VN) lần này là sự gặp gỡ của những người bạn, người đồng chí, người cùng tâm huyết từ khắp các châu lục. Cho nên có những “ông Tây” trò chuyện bằng ngôn ngữ tiếng Việt rất chuẩn xác và lưu loát, thể hiện một sự am hiểu tường tận về lịch sử của một đất nước mà họ yêu mến.

Ông Tề Kiến Quốc, đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Cộng hòa nhân dân Trung Hoa tại VN đã nhận xét: thế kỷ 20 chứng kiến những sự kiện lịch sử trọng đại của VN. Trước tiên là Đảng Cộng sản VN được thành lập và dưới sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân VN đã giành thắng lợi trong cuộc Cách mạng tháng Tám. Thứ hai, nhân dân VN đã hoàn thành sự nghiệp giải phóng dân tộc sau 30 năm chiến tranh liên tiếp. Thứ ba, công cuộc đổi mới đã làm thay đổi sâu sắc bộ mặt đất nước, đưa VN thoát ra khỏi cuộc khủng hoảng kinh tế-xã hội và tiến vào thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa có ảnh hưởng vượt tầm quốc gia, gây ấn tượng cho cả thế giới.

Rất cảm kích trước tinh thần của một VN thế kỷ 20, ông Romesh Chandra, Chủ tịch danh dự Hội đồng Hòa bình thế giới phát biểu: “Trong nửa sau thế kỷ 20, có một từ đã bắt đầu xuất hiện trong tiếng nói của những người bảo vệ và kiến tạo hòa bình trên thế giới - một từ mà cùng một lúc mang rất nhiều ý nghĩa: đấu tranh, dũng cảm, anh hùng; và nó còn có ý nghĩa là chiến thắng, độc lập, tự do. Từ đó là Việt Nam, Việt Nam, Việt Nam. Và có một cái tên đã luôn gắn liền với từ này - từ chỉ tên của một đất nước. Đó là Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh”.

Hiển nhiên, đó không phải là một nhận xét dễ dàng. GS. Viện sĩ Nguyễn Duy Quý đã phân tích: “Với VN, thế kỷ 20 là thế kỷ của

những biến đổi cách mạng hết sức sâu sắc. Từ một nước thuộc địa nửa phong kiến, cả dân tộc VN dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản VN đã đứng lên đấu tranh giành lại độc lập, tự do cho Tổ quốc, đem lại hạnh phúc cho nhân dân. Điều đó càng có ý nghĩa trong bối cảnh thế kỷ 20 ghi dấu hai cuộc chiến tranh thế giới đẫm máu, hàng trăm cuộc chiến tranh lớn nhỏ, giết hại hàng chục triệu người”.

Chỉ nhìn nhận từ cuộc Cách mạng tháng Tám, nhà sử học Pháp Charles Fourniau cũng đã có được những lý giải về sự thắng lợi của đấu tranh chính nghĩa đó: “Đây không phải là sự chuyển giao một cách đơn thuần chính quyền từ tay những viên chức thực dân sang tay một tầng lớp “thượng lưu bản xứ” mà là một sự đảo lộn về mọi phương diện chính trị, xã hội, văn hóa, đặc điểm của một cuộc cách mạng do quần chúng nhân dân tiến hành”. Khi đặt cuộc cách mạng này vào trong quỹ đạo lịch sử, ông coi Cách mạng tháng Tám có ý nghĩa như là một hiện tượng tạo nên những chuyển hướng quan trọng của lịch sử thế giới giống như Cách mạng Pháp diễn ra cuối thế kỷ 18, Cách mạng tháng Mười Nga năm 1917 hay Cách mạng Trung Hoa.

Những học giả quốc tế đã thể hiện sự ngưỡng mộ đối với một con người là kết tinh của những giá trị cao đẹp của dân tộc, đó là Hồ Chí Minh. Có tới hơn 30 báo cáo khoa học trong và ngoài nước nói về vai trò to lớn của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Tổng Bí thư Lê Khả Phiêu tiếp các học giả quốc tế tham dự hội thảo.
Ảnh: Hoàng Cường

đối với sự nghiệp cách mạng Việt Nam và thế giới, một nhân cách lớn và sự giản dị của Người đã để lại sự ngưỡng mộ cho nhiều bạn bè quốc tế.

Sau một thế kỷ đấu tranh và chịu đựng gian khổ

VN sẽ có một tương lai như thế nào? Sau tất cả những gì mà một dân tộc nhỏ bé nhưng kiên cường này đã trải qua, nhiều học giả đã có sự tin tưởng và cổ vũ khích lệ VN sẽ thành công hơn nữa trong công cuộc đổi mới, để theo kịp các nước trong khu vực về kinh tế. Sức mạnh để thực hiện điều đó bắt nguồn từ cội nguồn văn hóa, là truyền thống, phẩm chất của con người VN. Một điều thật ngạc nhiên là rất nhiều học giả đã có những nghiên cứu thật sâu sắc về

VN và họ luôn hào hứng góp ý cho con đường VN cần phải đi để có thể tiến xa hơn nữa. GS. TS. Masaya Shiraishi, Trung tâm Nghiên cứu châu Á - Thái Bình Dương, Đại học Waseda, Tokyo (Nhật Bản) đã nghiên cứu về lịch sử hiện đại VN 30 năm và gần đây là quá trình đổi mới ở VN, đặc biệt về phương diện đối ngoại của VN. Ông nói: "VN đi theo con đường phát triển có nhiều điểm giống người Nhật sau chiến tranh Thái Bình Dương. Nước Nhật cũng bị phá hoại nhiều, nhưng nhân dân Nhật Bản cố gắng phục hồi và phát triển kinh tế thành công, nên nhân dân VN cũng có thể phát triển kinh tế được theo đường lối đổi mới như bây giờ. Nhưng điều kiện, hoàn cảnh quốc tế bây giờ đã khác, VN có điều kiện

tốt hơn phát triển quan hệ với các nước trên thế giới. Thế kỷ 21, lĩnh vực quan trọng nhất là tin học nên VN phải chú trọng đào tạo thế hệ thanh niên, tiếp thu khoa học - kỹ thuật tiên tiến và đẩy mạnh việc học ngoại ngữ, chẳng hạn như tiếng Anh. Mỗi nước có điều kiện khác nhau, các dân tộc phải chọn một con đường thích hợp nhất, không có mô hình nào phổ biến đối với mọi dân tộc. Phải giữ lại những gì là di sản của dân tộc”.

GS. Cho Jea Hyun, trường Đại học Ngoại ngữ Hankuk (Hàn Quốc) rất tự hào cho biết ông đã dạy tiếng Việt trong trường đại học tại Hàn Quốc 30 năm nay. Mới đây, ông đã hoàn thành

cuốn *Từ điển Việt-Hàn* sau 11 năm miệt mài làm việc. Hiện nay, có tới 600 sinh viên Hàn Quốc đang học tiếng Việt, do Hàn Quốc đang là một trong những nước đầu tư nhiều nhất vào VN. GS. Cho Jea Hyun nhận xét, bằng một giọng tiếng Việt rất chuẩn và thân mật: “Điểm tương đồng rất lớn giữa VN và Hàn Quốc là văn hóa Nho giáo, tập quán, ý chí độc lập vì cả Hàn Quốc và VN đều bị phong kiến Trung Hoa đô hộ rất lâu, VN còn lâu hơn. Nhân dân hai nước đều đứng lên kháng chiến giành độc lập. Khoảng 35 năm trước, kinh tế Hàn Quốc rất thấp kém, có lẽ đứng gần cuối

châu Á. Hàn Quốc phát triển nhanh được là nhờ nhân tố giáo dục, cha mẹ đều đầu tư cho con học rất nhiều, hăng hái đưa con cái mình học hỏi những gì tối tân từ các nước phát triển, chẳng hạn Nhật và Mỹ. Từ thập niên 1970, rất nhiều người Hàn Quốc đã sang Mỹ để học những lý thuyết, khoa học, kỹ thuật hiện đại. Họ rất hăng hái lấy văn bằng tiến sĩ. Ý chí và tinh thần muốn phát triển của các bậc cha mẹ rất cao, sẵn sàng hy

sinh mình để lại tương lai huy hoàng cho con cái mai sau. Có một thế hệ đã hy sinh rồi. Sau khi tốt nghiệp, họ trở về phục vụ trong những ngành quan hệ, đó là nhân tố giúp cho

sự phát triển. Chính phủ Hàn Quốc đã có một chính sách rất đặc biệt để kéo những người học nước ngoài về nước như trả lương cao, tạo điều kiện thuận lợi cho họ làm việc. Bây giờ, khi điều kiện học tập trong nước cũng đã cao lên, sinh viên đi du học vẫn còn nhiều. Tôi nghĩ, những bài học này cũng bổ ích đối với VN. VN phong phú tài nguyên thiên nhiên, nhân lực dồi dào, trình độ giáo dục rất cao, nếu có chính sách phát triển đúng đắn thì VN sẽ thành công”.

GS. Furuta Motoo, Đại học Tokyo, Chủ tịch Hội Hữu nghị Nhật - Việt bắt đầu nghiên cứu lịch sử VN

- *Hiểu được Việt Nam là hiểu được thế giới.*
- *Bước vào thế kỷ 21, Việt Nam cần tìm câu trả lời: mình sẽ đóng góp gì cho văn minh nhân loại?*
- *Theo hướng thị trường, văn hóa là nhân tố then chốt quyết định khả năng cạnh tranh của Việt Nam.*

vào thời cao điểm chiến tranh Việt-Mỹ. Ông nói: “Lúc đó VN là trọng tâm của thế giới, nên tôi nghĩ rằng hiểu được VN là hiểu được thế giới”. Thế còn bây giờ, ông có nhận xét gì về con đường phát triển của VN? GS. Furuta Motoo nói: “Công nghiệp hóa, hiện đại hóa bắt đầu trên thế giới từ cuối thế kỷ 19 và đã cơ bản hoàn thành vào những năm 1950 - 1960, còn hiện nay, VN đang tiến hành công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở giai đoạn cuối thế kỷ 20, đầu thế kỷ 21. So sánh hai thời điểm cho thấy thế giới đã thay đổi, xu thế toàn cầu hóa đang được xúc tiến nhanh chóng, nên cách tiến hành phải khác nhau. Nhà nước vẫn cần nuôi dưỡng và bảo vệ những ngành công nghiệp mũi nhọn ở những nước phát triển trong hoàn cảnh tự do hóa thương mại và mở cửa triệt để. Nhưng nếu chỉ nhấn mạnh chính sách bảo hộ thì không phù hợp xu thế toàn cầu hóa. Một hoàn cảnh thuận lợi cho các nước đang phát triển là giai đoạn này, tốc độ chuyển giao công nghệ nhanh hơn trước. Đặc trưng của VN là ý thức cộng đồng rất mạnh, rất cởi mở với thế giới bên ngoài. Nếu kết hợp được hai yếu tố này, VN sẽ giành được thắng lợi. Bước vào thế kỷ 21, VN cần tìm câu trả lời: mình sẽ đóng góp gì cho văn minh nhân loại?”.

Dưới cái nhìn sự phát triển ở góc độ văn hóa, bà Rosamaria Durand, đại diện UNESCO tại VN đã nói: “Sự biểu hiện của văn hóa dựa trên cơ sở đổi mới và sáng tạo.

Khi VN xây dựng nền kinh tế tri thức trong thế kỷ tới, sáng tạo sẽ có giá trị rất lớn. Trong môi trường sau đổi mới, theo hướng thị trường, văn hóa là nhân tố then chốt quyết định khả năng cạnh tranh của VN. Giáo dục trong thế kỷ tới phải tương xứng với nhu cầu của thế giới toàn cầu hóa ngày càng tăng. Chúng ta cần một loại hình giáo dục cân bằng hơn, không chỉ coi trọng các môn khoa học, kỹ thuật và thể thao mà cả các môn xã hội nhân văn và nghệ thuật”. Các báo cáo về văn hóa và sự phát triển cũng chiếm một tỉ lệ lớn. TS. Frank Proschan (Đại học Indiana, Mỹ, hiện là cố vấn của Bảo tàng Dân tộc học VN) có báo cáo với chủ đề “Củng cố các nền văn hóa truyền thống của VN trong bối cảnh toàn cầu hóa”. Ông đã rất coi trọng những nét văn hóa, chẳng hạn như loại hình âm nhạc ở các làng mạc miền núi và trung du hẻo lánh và lo lắng trước mặc cảm tự ti của nhiều người VN khi đứng trước các loại nhạc pop của Hong Kong hay Mỹ.

Ngày mai, Việt Nam sẽ có tương lai đầy hy vọng nhưng cũng đầy thách thức. Việt Nam, đất nước đã từng chịu đựng nhiều vết thương trong những thập niên qua sẽ có thể hội nhập hơn nữa với xu thế toàn cầu hóa, có những bước nhảy vọt về khoa học và công nghệ, thoát ra khỏi tình trạng kém phát triển về kinh tế là sự mong mỏi của nhiều học giả và bạn bè quốc tế.

HƯƠNG GIANG (tổng thuật)

PGS. TS. NGUYỄN ĐẠI THÀNH - VỤ TRƯỞNG VỤ TRUNG HỌC CHUYÊN NGHIỆP - BỘ GD-ĐT:

Giáo dục trung học chuyên nghiệp KHÔNG THỂ CỨ “YẾU THỂ” MÃI!

PGS.TS. Nguyễn Đại Thành

Hội thi giáo viên giỏi ngành giáo dục trung học chuyên nghiệp (THCN) toàn quốc diễn ra tháng 8-2000 đã thành công tốt đẹp với 161 giáo viên (GV) đạt tiêu chuẩn GV dạy giỏi toàn quốc. Đây là dịp để các GV giỏi của mọi miền đất nước tụ hội đua tài, là cơ hội để học hỏi và chuẩn bị tâm thế nhằm thực hiện một bước đột phá trong nhiệm vụ phát triển, nâng cao chất lượng giáo dục THCN. Sau cuộc thi, chúng tôi đã phỏng vấn PGS. TS. Nguyễn Đại Thành, Vụ trưởng Vụ THCN (Bộ GD-ĐT), Chủ tịch Hội đồng giám khảo.

Phóng viên (PV): Thưa Vụ trưởng, liệu ông có lo lắng về chất lượng GV của ngành giáo dục THCN khi tổ chức cuộc thi này?

Ông Nguyễn Đại Thành (Ô. NĐT): Chúng tôi rất vui mừng khi có 161/164 bài dự thi đoạt giải. GV cao tuổi nhất là 53 tuổi và trẻ nhất là 23 tuổi. Nhiều phương pháp dạy học mới mà ở kỳ thi trước có xuất hiện để thí điểm thì lần này đã được khẳng định tính ưu việt của nó và được GV sử dụng có hiệu quả. Đó là phương pháp thảo luận nhóm, phương pháp nêu vấn đề, giải

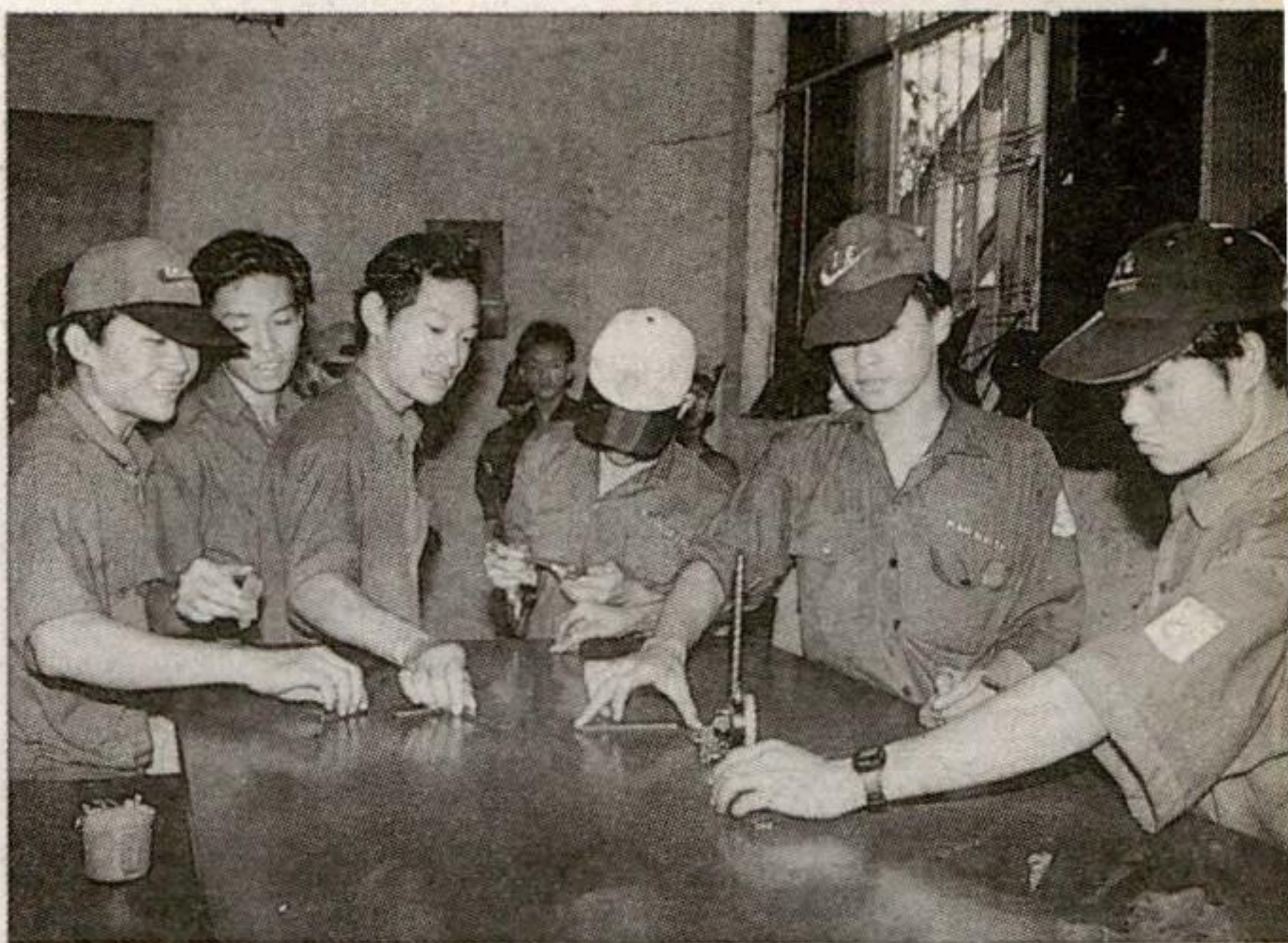
quyết tình hướng, sử dụng hệ thống đa phương tiện vào giảng lý thuyết, thực hành, phương pháp trắc nghiệm. Nhiều bài giảng đã khai thác tốt phần mềm máy vi tính làm cho giờ học đạt hiệu quả cao. Nhờ vận dụng tốt các thiết bị hiện đại, nhiều khái niệm trừu tượng trở thành cụ thể và tiết kiệm rất nhiều thời gian, mặt khác cũng nâng cao được tính giáo dục, tính thẩm mỹ và tính thực tế của mỗi giờ học. Nhờ vậy, trong giờ học đã có không khí học tập sôi nổi, cuốn hút học sinh.

PV: Nội dung của các bài dự

thi lần này có sát với thực tiễn, ít lý thuyết và tăng thực hành không, thưa ông?

Ô. NĐT: Nhìn chung các bài giảng đều có nội dung sát với thực tế sản xuất, sát với công nghệ tại các địa phương và yêu cầu của các ngành. Các kiến thức trong bài giảng được lựa chọn chính xác, khoa học, tương thích với dung lượng thời gian của một tiết giảng và vừa sức với học sinh. Do vậy, ngoài việc đảm bảo được những kiến thức cơ bản được quy định trong chương trình đào tạo, các GV còn cung cấp cho học sinh những kiến thức liên quan đến nghề nghiệp, với thực tiễn đời sống, hướng dẫn cho học sinh các giáo trình tham khảo, bổ sung kiến thức hoặc dự báo phát triển của khoa học công nghệ mới những năm tới.

Các nội dung văn hóa, ngoại ngữ cũng đã chú ý gắn với chuyên ngành đào tạo, do vậy gây được hứng thú cho học sinh. Nội dung hướng dẫn thực hành cũng được cải tiến, đã bám sát được yêu cầu hình thành kỹ năng trên cơ sở lý thuyết đã được giảng trước đó. 100% các giờ lên lớp, dù là dạy kỹ thuật hay giờ chính trị, ngoại ngữ, đều có các phương tiện, đồ dùng

Học sinh trường Kỹ thuật Cao Thắng TP. Hồ Chí Minh trong giờ thực hành kỹ thuật mài mặt phẳng

dạy học để nâng cao hiệu quả giờ giảng, mức độ sử dụng đã đạt tới trình độ “nghệ thuật”. Một ưu điểm rất đáng hoan nghênh là việc tự tạo ra các đồ dùng dạy học phù hợp với bài giảng, vừa tiết kiệm được ngân sách, vừa phát huy được tính sáng tạo của GV. GV trường Kỹ thuật Cao Thắng (TP. Hồ Chí Minh) đã nghiên cứu sử dụng một động cơ nhỏ kết hợp với đèn chiếu để có được chuyển động quay của bánh răng trên màn hình một cách sống động. GV Nguyễn Văn Bằng (Vĩnh Phúc) đã dùng phần mềm để mô tả nguyên tắc làm việc của động cơ diesel...

PV: Đó quả là một thành tích thật đáng khích lệ đối với GV THCN, đặc biệt trong bối cảnh hiện nay, khi ngành giáo dục THCN đang tạm thời bị “yếu thế” hơn. Sau cuộc thi này, những biện pháp gì sẽ được thực hiện để nâng cao hơn

ƯU TIÊN PHÁT TRIỂN GIÁO DỤC TRUNG HỌC CHUYÊN NGHIỆP Ở ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG (ĐBSCL)

Theo Bộ GD-ĐT, từ năm học 2000 - 2001, Nhà nước sẽ tập trung ưu tiên cho việc phát triển đào tạo hệ đại học ở ĐBSCL, tăng quy mô tuyển mới học sinh hệ THCN từ 8-10% so với năm 2000 và tạo điều kiện cho các tỉnh thuộc ĐBSCL mở hoặc nâng cấp thành trường THCN hoặc cao đẳng (CĐ)... đó là hai mục tiêu của Bộ GD-ĐT trong kế hoạch phát triển GD-ĐT năm 2001 cho khu vực này. Ngoài việc xây dựng 2 trường CĐ cộng đồng tại Kiên Giang và Đồng Tháp, 3 trường trung học sư phạm trong khu vực sẽ được nâng cấp thành CĐ sư phạm đa hệ. Ngoài ra Bộ GD-ĐT cũng có kế hoạch khắc phục tình trạng học sinh lưu ban, bỏ học, bảo đảm đủ phòng học, xóa lớp học ca 3, khắc phục tình trạng thiếu giáo viên nghiêm trọng hiện nay, ở khu vực này.

Trong năm 2001, giáo dục vùng sâu ĐBSCL sẽ được bố trí một phần đáng kể trong tổng số kinh phí 130 tỉ đồng dành cho mục tiêu hỗ trợ giáo dục miền núi, vùng dân tộc, vùng ĐBSCL.

DQT thực hiện

(Nguồn: Bộ GD-ĐT)

nữa chất lượng của giáo dục THCN?

Ô. NĐT: Đến nay, hầu hết các GV trường THCN đều đã được bồi dưỡng sư phạm bậc I và bậc II, nhưng do nhiều nguyên nhân khác nhau, các nội dung bồi dưỡng mới

♦ *Kieu ngạo không dung hòa với sự yên ổn. Nó luôn muốn cái không thể được và muốn làm những gì mà nó không làm nổi.*

Fenelon

♦ *Bí quyết để thành đạt trong công việc và cuộc sống là giữ bí mật tới cùng những dự tính của mình.*

Blanchard

♦ *Làm điều lành mà không muốn thưởng công, tránh điều dữ mà không sợ bị trừng phạt, đó là người hiếm ở trên đời.*

Khổng Tử

dừng ở cấp độ lý luận chung. Do vậy, Bộ sẽ tăng cường chỉ đạo để các cơ quan quản lý trực tiếp nhanh chóng tổ chức các lớp học bổ sung phần ứng dụng thực tiễn. Các cơ quan nghiên cứu tổ chức biên soạn nội dung bồi dưỡng mang tính triển khai với nhiều biện pháp kỹ thuật dạy học thiết thực hơn, giúp GV có nhiều công cụ để dạy học có hiệu quả, cung cấp thêm cho GV các kinh nghiệm của thế giới trong thời hiện đại. Các trường, các địa phương sẽ tổ chức phổ biến kinh nghiệm thu được từ hội thi lần này cho những GV không có điều kiện đến dự. Các khoa, tổ bộ môn thường xuyên tổ chức các bài giảng mẫu ở đơn vị mình, rút kinh nghiệm để không ngừng hoàn thiện bài giảng.

PV: Xin cảm ơn ông.

GIÁNG HƯƠNG thực hiện

HỌC BỔNG SAU ĐẠI HỌC CỦA TRƯỜNG ĐH NOTTINGHAM, VƯƠNG QUỐC ANH

Trường đào tạo các ngành Cơ khí, Vật liệu, Cơ khí chế tạo và Quản trị thuộc ĐH Nottingham sẽ dành 12 suất học bổng toàn phần trong chương trình đào tạo tiến sĩ (TS) cho những ứng viên xuất sắc nhân chào mừng thiên niên kỷ mới.

- ♦ Ứng viên phải đăng ký theo học những nhóm ngành nghiên cứu tại trường, liên quan đến các ngành vật liệu mới bao gồm vật liệu tổng hợp (composite) và vật liệu sinh học, sản xuất linh hoạt, nhiệt chất lỏng, quản trị và nhân tố con người, cấu trúc bền vững và động lực học.

- ♦ Mỗi học bổng bao gồm toàn bộ học phí cho chương trình đào tạo TS. Tuy nhiên ứng viên trúng tuyển sẽ phải tự túc khoảng 6.000 bảng Anh để trang trải chi phí ăn ở tại Nottingham trong thời gian 12 tháng. Khoản tiền này bao gồm tiền nhà, tiền ăn, tiền mua quần áo, tiền mua sách...

- ♦ Các ứng viên phải nộp đơn đăng ký học toàn thời gian tại trường trước ngày 30-11-2000. Muốn dự tuyển xin học bổng này có thể sử dụng mẫu đơn xin học chương trình sau ĐH của trường và gửi đến địa chỉ dưới đây trước ngày 30-10-2000: Giáo sư Christopher Rudd - School of Mechanical, Materials, Manufacturing Engineering and Management, University Park - Nottingham, NG7 2RD UK; Tel: +441159513770; Fax: +441159513800; Email: christopher.rudd@nottingham.ac.uk. Hoặc: Cô Deborah Ellingham - International Office - University Park - Nottingham, NG7 2RD UK; Tel: +441159515247; Fax: +441159515155; Email: deborah.ellingham@nottingham.ac.uk. Liên hệ nhận đơn đăng ký/xin học bổng tại *Trung tâm Thông tin, Hội đồng Anh*: 18B Cao Bá Quát, Hà Nội, Tel: 8436780; 25 Lê Duẩn, Q.1, TP. Hồ Chí Minh, Tel: 8232862.

HỌC BỔNG DU HỌC 1 NĂM TẠI MỸ

Học bổng *Academic Year Program* được thiết kế dành cho học sinh (HS) trung học phổ thông (THPT) mong muốn được học tập tại Mỹ. Mục đích của chương trình này nhằm tạo cơ hội cho HS các nước được trao đổi trình độ học vấn và tăng thêm sự hiểu biết về văn hóa lẫn nhau. Chương trình học bổng Academic Year Program được thực hiện thông qua Trung tâm Giao lưu văn hóa (Center for Cultural Interchange - CCI), một tổ chức phi lợi nhuận hoạt động ở 40 nước trên thế giới. Hàng năm, CCI tổ chức cho hơn 2.000 HS các nước học tại các trường trung học của Mỹ. Các HS được sống cùng với những gia đình bản xứ để học hỏi và hiểu biết thêm về đời sống và văn hóa Mỹ.

Thời gian học: 1 năm. *Khai giảng*: tháng 8-2001. *Phí hành chính CCI*: 4.100 đôla Mỹ. *Học bổng bao gồm*: tiền học của 1 năm trung học; tham quan; phí ăn uống (bữa sáng + tối); nơi ở (nhà người bản xứ); bảo hiểm; đón đưa tại sân bay. *Học bổng không bao gồm*: ăn trưa, vé máy bay, phí visa, hộ chiếu và chi phí cá nhân.

Yêu cầu: Tuổi từ 15 đến 18 tuổi rưỡi; là HS THPT từ lớp 9 đến lớp 11 ở Việt Nam; điểm trung bình từ 8 trở lên; trình độ Anh ngữ loại khá; HS phải qua kỳ thi tuyển SLEP để kiểm tra trình độ tiếng Anh và phải đạt 40 điểm; HS chưa đạt đủ trình độ Anh ngữ có thể tham dự khóa luyện thi SLEP tại Trường Ngoại ngữ Quốc tế - ILA. Liên hệ để biết thêm thông tin chi tiết và đăng ký tham dự thi SLEP tại: *Phòng tuyển sinh du học - Trường Ngoại ngữ Quốc tế ILA*, 259 Hai Bà Trưng, Q.3, TP. Hồ Chí Minh, ĐT: 8205814 / 5/ 6/ 7.

Con số nhắc nhở

Tính đến ngày 24-9-2000, cơn lũ ở đồng bằng sông Cửu Long đã làm thiệt mạng 73 người; gần 1.000 ngôi nhà bị cuốn trôi; 489.113 nhà bị ngập; hơn 40.000 hộ dân phải di dời; trên 500.000 học sinh phải nghỉ học... Ước tính tổng thiệt hại trên 500 tỉ đồng!

Cùng lắng nghe

“... Tổ chức việc cung cấp các nhu yếu phẩm, hàng hóa, đảm bảo yêu cầu cần thiết về sinh hoạt bình thường của nhân dân cũng như việc học tập của học sinh ở những vùng tránh lũ...” (trích thư của Chủ tịch nước Trần Đức Lương gửi đồng bào các tỉnh đồng bằng sông Cửu Long ngày 20-9-2000).

Tin tức

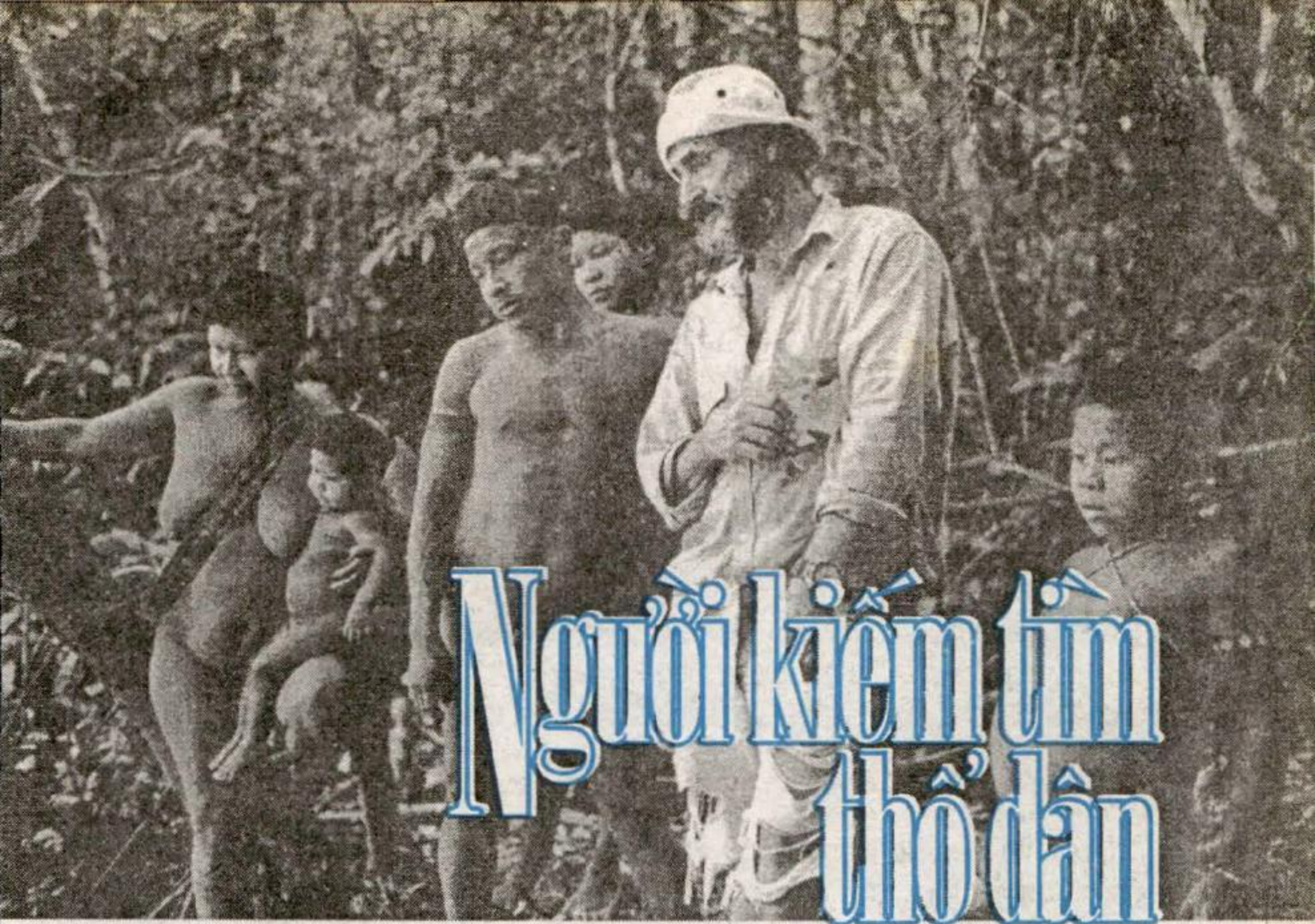
♦ Theo PGS. Ngô Hữu Đức - trưởng ban điều hành dự án phát triển trung học cơ sở (THCS): **Chương trình sách giáo khoa THCS năm học 2000 - 2001** (đang thí điểm tại 11 tỉnh, thành phố) **được xây dựng theo hướng tinh giản, giảm tính lý thuyết kinh viện, tăng tính thực hành thực tiễn**, gắn với cuộc sống, nhằm đào tạo lớp người lao động mới có kiến thức, kỹ năng cơ bản, có thái độ sẵn sàng phục vụ mọi yêu cầu phát triển của đất nước và địa phương.

♦ Công đoàn Giáo dục Việt Nam vừa công bố kết quả khảo sát cho thấy: **Cả nước có 27%**

giáo viên (GV) phải tá túc trong nhà tranh tre tạm bợ; 48% gia đình GV không có nhà vệ sinh; 60% GV phải đi bộ đến trường; 77% GV không có chỗ làm việc riêng... Công đoàn Giáo dục Việt Nam kiến nghị nên có phụ cấp thâm niên bằng 5% lương cơ bản, mỗi năm cộng thêm 1% và không khống chế tối đa đối với GV miền xuôi lên công tác miền núi, vùng sâu.

♦ Tổ chức hơn 5.000 lần sinh hoạt vui chơi, học tập cho thiếu nhi với 318.000 em tham gia; thành lập 504 tủ sách thiếu nhi (hơn 80.000 đầu sách); xây dựng 59 căn nhà tình thương trị giá 275 triệu đồng; trồng gần 210.000 cây xanh; xây mới 11 cầu... Đây là những kết quả chủ yếu của hơn 13.000 sinh viên, học sinh ở TP. Hồ Chí Minh sau 2 tháng tham gia chiến dịch tình nguyện *Mùa hè xanh* năm 2000.

♦ Quyết định của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam: kể từ 1-10-2000, lãi suất cho sinh viên vay của Quỹ tín dụng đào tạo sẽ được điều chỉnh xuống còn 0,45%/tháng (giảm 0,15% so với trước). Đối với các khoản vay còn dư nợ đến ngày 1-10-2000, thì phần dư nợ còn lại được chuyển sang áp dụng mức lãi suất mới. Đối với hợp đồng tín dụng trước ngày 1-10-2000 nhưng chưa giải ngân hoặc giải ngân chưa hết, thì phần giải ngân kể từ 1-10 được chuyển sang mức lãi suất mới.

Người kiếm tìm thổ dân

Sydney Possuelo nghiên cứu cuộc sống bán khai của thổ dân Korubo

NỔI TIẾNG Ở BRAZIL

DẠ THẢO

Các nhà nghiên cứu cho rằng trong lưu vực Amazon vẫn còn khoảng 20 bộ tộc sống cách biệt với thế giới hiện đại chưa từng tiếp xúc với xã hội văn minh, chiếm số lượng bộ tộc (BT) sống biệt lập đông nhất trong khu vực các nước xích đạo. Trong số này có thổ dân (TD) Korubo, một BT chỉ còn 16 người đang sinh hoạt bán khai như người thời đồ đá. Nhà nghiên cứu Sydney Possuelo hiện là người duy nhất làm cầu nối giữa họ và thế giới bên ngoài, tuy nhiên bản thân ông cũng biến thành mục tiêu của sự tấn công không khác gì các BT.

Thợ sơn tràng và người cạo mủ cao su thung lũng Javari (Brazil) sợ nhất phải đụng đầu với TD Korubo. Những hồ sơ lưu trữ đầu tiên được lập từ năm 1928 đã ghi nhận tối thiểu có 50 nạn nhân da trắng bị TD Korubo giết chết. Ngược lại trong cùng một thời kỳ, bọn thực dân cũng đã sát hại hơn 150 TD trong quá trình tàn phá tài nguyên rừng nhiệt đới. Kể từ khi những người da trắng thực dân châu Âu đầu tiên đến vùng Nam Mỹ này cách đây 500 năm, giữa kẻ đi khai phá và dân bản địa lúc nào cũng diễn ra tình trạng chiến tranh. Nhiều BT đã bị xóa sổ hẳn. Dân số TD hồi đầu ước tính từ 3-5 triệu người cho đến nay chỉ còn lại

khoảng 300.000 người. TD Korubo cũng không tránh khỏi bàn tay đẫm máu của người da trắng nhưng số phận của họ có phần may mắn hơn nhờ tính tình dữ dằn, chỉ sống khu trú trong những khu rừng già nhiệt đới heo hút ở biên giới giữa Brazil và Peru đồng thời cũng nhờ công lao của Sydney Possuelo. Vừa nghe tin đồn về các TD sống biệt lập trong rừng (nhân mới xảy ra một vụ cắt xẻo người da trắng nào đó), Sydney Possuelo đã lần dò lên phương án tiếp cận họ ngay. Tuy nhiên, khác với phần lớn dân da trắng săn lùng TD để trả thù, ông đi tìm họ để cứu sống họ.

40 năm đi tìm thổ dân

Sydney Possuelo năm nay 59 tuổi, đã sống lăn lộn trong rừng Amazon từ 40 năm nay. Với hàm râu tua tủa, đôi mắt sắc bén và bộ quần áo rách rưới, hình dạng ông không khác gì các nhà thám hiểm tiêu biểu của thế kỷ trước. Ông quyết định đi tìm TD Korubo vào năm 1996. Cùng với một số TD thuộc các BT sống gần đây, ông tổ chức nhiều chuyến đi vào rừng nguyên sinh dò tìm dấu chân, nhánh cây gãy... chứng tỏ có dấu vết con người. Đến cuộc hành trình thứ ba, ông phát hiện một chỗ rừng thưa và một căn chòi làm bằng lá cây rừng. Đoàn thám hiểm bắt đầu cảm thấy căng thẳng. Không ai biết điều gì đang chờ đợi họ. Họ cũng không biết TD có bao nhiêu người. TD Korubo có thể không biết mục đích tốt đẹp của họ và bao vây sát hại họ. Tuy nhiên lần ấy không có TD Korubo nào xuất hiện. Sydney Possuelo để lại tại chỗ dao, xoong nấu, búa làm quà rồi quay về. Đến chuyến đi sau, sau một tuần cắm trại cạnh chỗ rừng thưa, ông mới có dịp tiếp xúc lần đầu với TD Korubo.

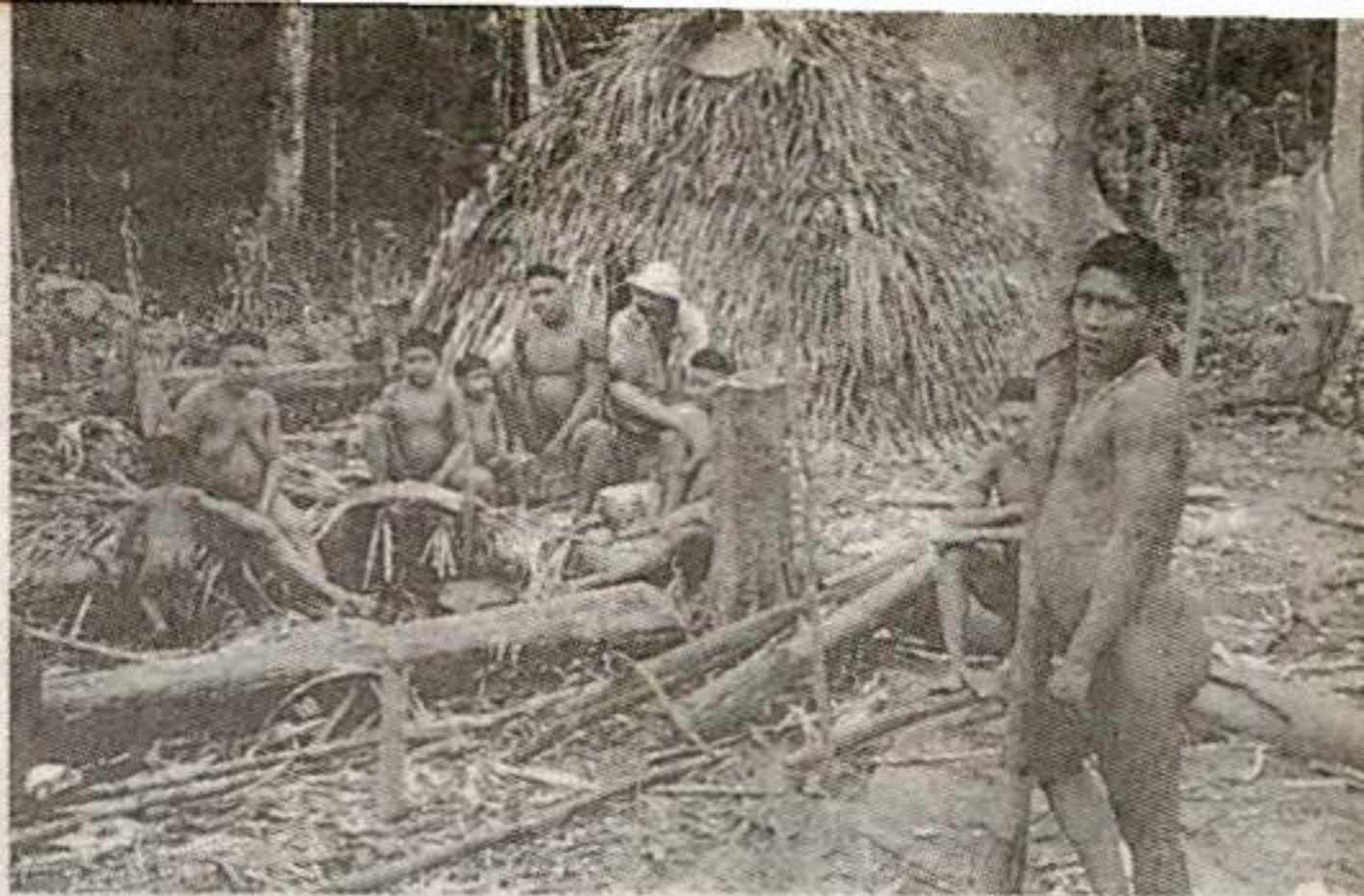
Trước nay, TD Korubo đã nhiều lần bị săn đuổi như con thú trong rừng nên đối với họ, người da trắng chỉ là kẻ giết người bằng súng. Họ quan sát từ xa một cách ngờ vực và cảm thấy tò mò trước thái độ đối xử hòa bình của Sydney Possuelo. Ông đặt quà xuống đất rồi cùng với các TD đi theo rống cổ hát thật to các bài dân ca Brazil như muốn gửi gắm ý định tốt lành đến họ. Rồi một ngày khác, lần lượt từng TD Korubo rời khỏi bụi rậm. Đi đầu là một người đàn ông (sau này mới biết tên là Shamabo) chỉ mang một sợi dây cột quanh hông để giữ cơ quan sinh dục hướng lên cao. Tay ông ta cầm bút; mình mẩy bôi lớp nước cốt màu đỏ của quả *urueu*. Một TD cầm lấy chiếc nón quà tặng đội lên đầu. Một TD khác kéo lấy chiếc vòng chuỗi đeo trên cổ của một người trong đoàn thám hiểm tỏ vẻ rất ngạc nhiên không biết là vật gì. Sau đó, họ tiến thẳng đến trại của đoàn thám hiểm, lục lọi thức ăn rồi lấy một gói bánh quy xộp mọng. Sau cùng, những TD Matis đi trong đoàn thám hiểm cũng nói chuyện được với TD Korubo vì tiếng nói của hai BT này gần giống nhau.

Sydney Possuelo làm việc cho Quỹ quốc gia vì thổ dân (FUNAI) - một cơ quan trực thuộc chính phủ phụ trách vấn đề dân bản địa ở Brazil. Cách đây 10 năm, ông thành lập trong FUNAI một bộ phận chuyên lo các BT vẫn còn sống biệt lập và chưa được biết đến. Sau giai đoạn thu thập thông tin, ông đã xác định 113 địa điểm có thể tìm thấy TD sống biệt lập, sau đó chứng minh rằng đã nhìn thấy họ ở 22 địa điểm, loại trừ 63 địa điểm không đúng và tiếp tục thăm dò 28 địa điểm còn lại. Nhóm nghiên cứu Sydney Possuelo đã phát hiện 7 BT mới, trong đó có BT Korubo.

Các BT sống biệt lập vẫn còn sinh hoạt giống như con người nguyên thủy cách đây hàng chục ngàn năm. Họ dùng gậy cọ xát vào nhau thật mạnh để tạo ra lửa, đi săn bắn bằng giáo, tên, ống thổi. Họ không có bảng chữ cái và cũng không có số đếm, ngoài một vài số đầu tiên. Trải qua nhiều thế kỷ gần đây, họ đã làm nhân chứng hoặc đã nghe nói đến cuộc đối đầu giữa TD và người da trắng nên tất cả TD đều ý thức rằng lúc nào cũng có nguy hiểm từ bên ngoài bao vây họ. Như vậy, trong khi con người đương đại chưa biết gì về các BT sống biệt lập thì họ đã biết con người văn minh như thế nào rồi.

Chính sách cách ly để tồn tại

Hồi đầu thế kỷ, thống chế Candido Rondon của quân đội Brazil là người đầu tiên ở Brazil đưa ra chính sách tiếp xúc với TD lôi kéo họ hòa nhập với cuộc sống xã hội đương thời. Với chính sách này, TD không chết vì bị người da trắng sát hại, vì nghèo đói hoặc sống trong cảnh nô lệ nhưng lại chết vì virus bệnh tật do con người văn minh lây nhiễm. Đã xảy ra trường hợp một BT gồm 200 người chỉ còn sống sót 4 người chỉ trong một tuần bị virus hoành hành. Chính vì vậy, Sydney Possuelo đã đề ra một giải pháp khác: một khi xác định được vị trí BT sống biệt lập, cứ để cho họ sống tại chỗ như vậy và tránh mọi tiếp xúc. Trước đây do nhu cầu sinh tồn, TD Korubo phải đi xa khỏi nơi cư trú. Giữa thập niên 1990, họ bị phát hiện và đã giết chết 2 người da trắng. Người da trắng trả đũa giết lại 10 thổ dân. Nếu Sydney Possuelo không tìm thấy họ chắc hẳn hồi

Thổ dân Korubo sống trong khu vực được bảo vệ (ảnh trên). Sydney Possuelo (bên trái, ảnh dưới) và tù trưởng Shishu

có lẽ họ đã bị người da trắng tiêu diệt hết.

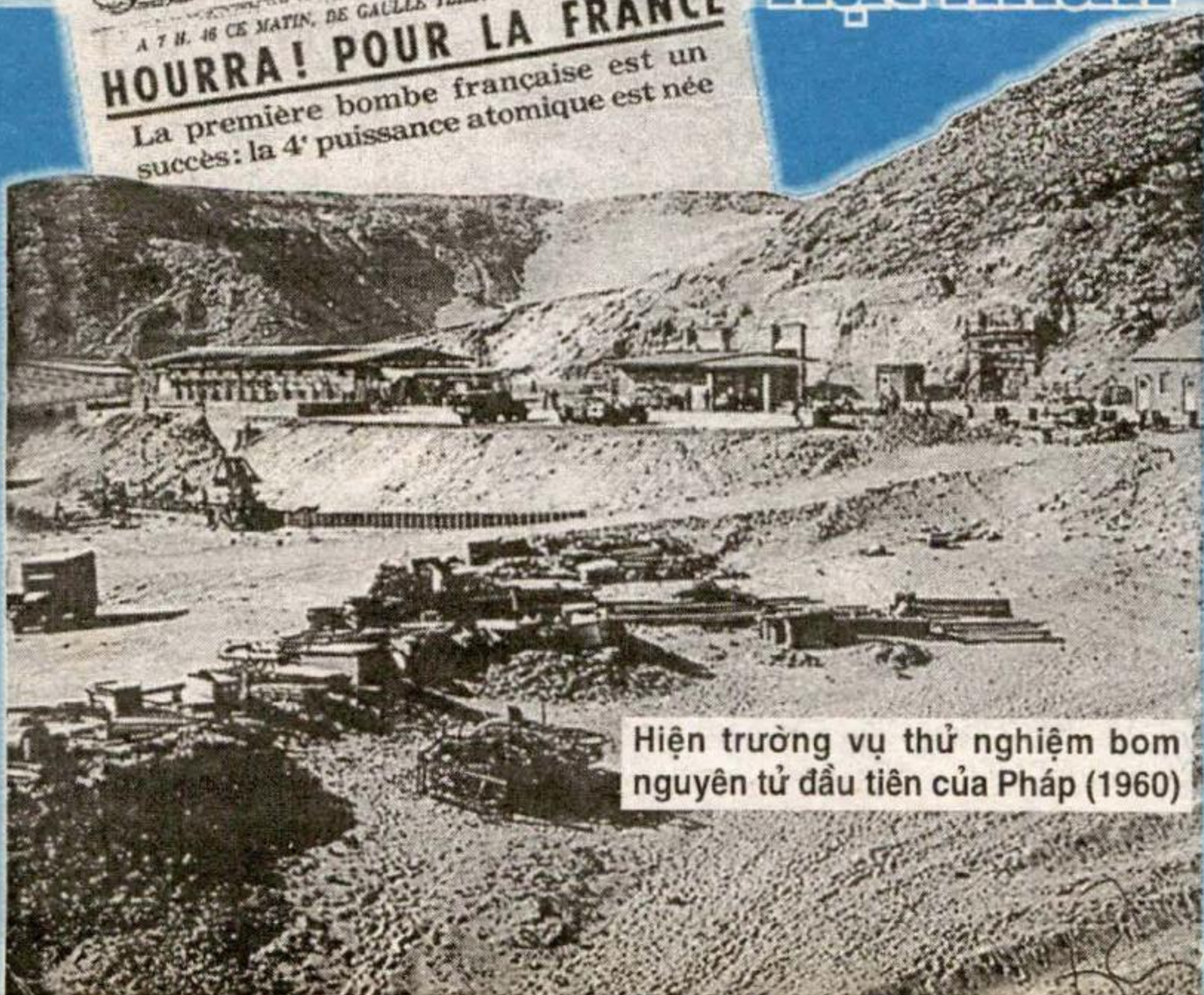
Công việc đầu tiên của ông là xác định một vùng đất riêng hạn chế mọi xâm nhập dành cho các BT. Vùng đất này rộng 160km² giữa biên giới ba nước Brazil, Peru và Colombia. Chốt chặn người xâm nhập là một ngôi nhà sàn dựng ở lối vào thung lũng Javari, nơi sinh sống của 5 nhóm TD đã tiếp xúc với xã hội văn minh và 5 nhóm sống biệt lập, trong đó có TD Korubo. Ngôi nhà cũng là điểm tiếp xúc TD Korubo của Sydney Possuelo. Trong nhà có dụng cụ y tế và một ăng ten phát sóng cao 10m do Liên minh châu Âu tài trợ. Từ nhà đi khoảng 1 giờ xuống máy sẽ đến làng của TD Korubo. Đến nay thì Sydney Possuelo

(Xem tiếp tr.46)

Tai nạn tàu ngầm nguyên tử Kursk của Nga ở biển Barent ngày 13-8-2000 đã làm thiệt mạng toàn bộ thủy thủ đoàn gồm 118 người trong đó có 52 sĩ quan. Mặc dù hai lò phản ứng trên tàu đã được tắt và kết quả kiểm tra cho thấy chưa có hiện tượng rò rỉ phóng xạ nhưng nguy cơ này không phải không có. Mặt khác, vụ đắm tàu Kursk nhắc người ta nhớ đến những vụ đắm tàu ngầm nguyên tử khác của Liên Xô và Mỹ. Chẳng hạn như vụ tàu ngầm nguyên tử K-129 của Liên Xô gặp nạn năm 1966 gần bờ biển Hawaii, tàu ngầm nguyên tử K-429 cũng của Liên Xô gặp nạn ngày 24-6-1983 gần bờ biển Kamchatka và một số vụ khác. Những tàu ngầm này nằm dưới đáy biển cùng với khối lượng lớn nhiên liệu hạt nhân của chúng và sự rò rỉ phóng xạ ra vùng biển lân cận là điều không thể tránh khỏi. Vì vậy, vấn đề an toàn phóng xạ đã và đang được đặt ra, nhắc nhở nhân loại cảnh giác trước nguy cơ ô nhiễm phóng xạ chết người.

Nguy cơ ô nhiễm phóng xạ hạt nhân

CHU HOÀNG

Hiện trường vụ thử nghiệm bom nguyên tử đầu tiên của Pháp (1960)

Người ta vẫn còn nhớ những hậu quả thảm khốc khi hai quả bom nguyên tử của Mỹ được thả xuống hai thành phố của Nhật Hiroshima và Nagasaki tháng 8-1945. Hơn 210.000 người chết và hàng ngàn người khác mắc nhiều di chứng khủng khiếp và có thể di truyền cho cả thế hệ sau. Chernobyl là một thảm họa hạt nhân tồi tệ khác trong lịch sử loài người. Ngày 26-4-1986, hai tiếng nổ lớn đã phá hủy hoàn toàn một lò phản ứng hạt nhân ở Nhà máy điện nguyên tử Chernobyl (Ucraina) và hất tung những vật liệu phóng xạ của nó lên trời. Nhiều người chết ngay sau đó, hàng trăm ngàn người khác phải sơ tán ngay lập tức khỏi vùng nguy hiểm và vĩnh viễn phải từ bỏ nhà cửa của mình. Mọi biện pháp khắc phục đã được thực hiện nhưng người dân Ukraina vẫn phải đương đầu với những khó khăn lâu dài. Ở nhiều nơi tại Ukraina, đất nông nghiệp và rừng bị ô nhiễm đến nỗi chúng không thể sử dụng được trong hàng thế kỷ. Nước, các sản phẩm nông nghiệp như thịt, sữa, trái cây, rau quả... không thể dùng được vì ô nhiễm phóng xạ. Thế nhưng, ảnh hưởng lên con người là nghiêm trọng nhất. Bệnh ung thư vú, ung thư dạ dày và các cơ quan khác tăng lên đáng kể. Những khuyết tật bẩm sinh và sự chậm phát triển trí não ở trẻ em tăng lên. Đến năm 1995 đã có trên 125.000 người chết, chủ yếu là những người làm công tác khắc phục thảm họa, trẻ em và phụ nữ có thai.

Sức tàn phá của phóng xạ

Mặc dù thảm họa hạt nhân rất hiếm khi xảy ra nhưng ngoài mức độ tàn phá khủng khiếp của các vụ nổ hạt nhân, nguy cơ nhiễm phóng xạ cùng với di chứng khủng khiếp của nó thật vô cùng nguy hiểm. Chính những bức xạ ion hóa: các tia bức xạ hạt (α , β neutron) và bức xạ điện từ (tia X, tia γ) là nguyên nhân gây ra nguy hiểm. Khi xâm nhập vào trong cơ thể người hay động - thực vật, bức xạ ion hóa kích thích các electron trong nguyên tử các phân tử tế bào. Sự kích thích này sẽ dẫn tới hậu quả là các đại phân tử bị bẻ gãy, sự ion hóa hình thành các ion dẫn tới những phản ứng phức tạp hơn, sự ion hóa các phân tử nước trong cơ thể tạo nên những gốc tự do (H^+ , OH^- , H nguyên tử và H_2O_2) có khả năng tham gia vào các phản ứng oxy hóa - khử, tác động dễ dàng lên các phân tử hữu cơ. Những phản ứng này gây ra tác động sinh vật học làm rối loạn cấu trúc hay cơ năng. Những phản ứng sinh hóa khử amin, oxy hóa các axit amin, khử cacboxyl các axit hữu cơ, oxy hóa các hợp chất có nhóm -SH xảy ra ở các axit nucleic, protein, axit amin - những chất rất cần thiết cho sự sống của tế bào. Hậu quả là những biến đổi ở nhân tế bào, ty lạp thể, nhiễm sắc thể làm rối loạn quá trình tổng hợp ADN, ARN, protein và nhiễm sắc thể, cùng với hoạt tính của các enzyme. Sự phân bào bị chậm lại hoặc bị ức chế, gây chết tế bào. Nhiễm xạ ảnh hưởng rất lớn đến sự sinh trưởng và phát triển

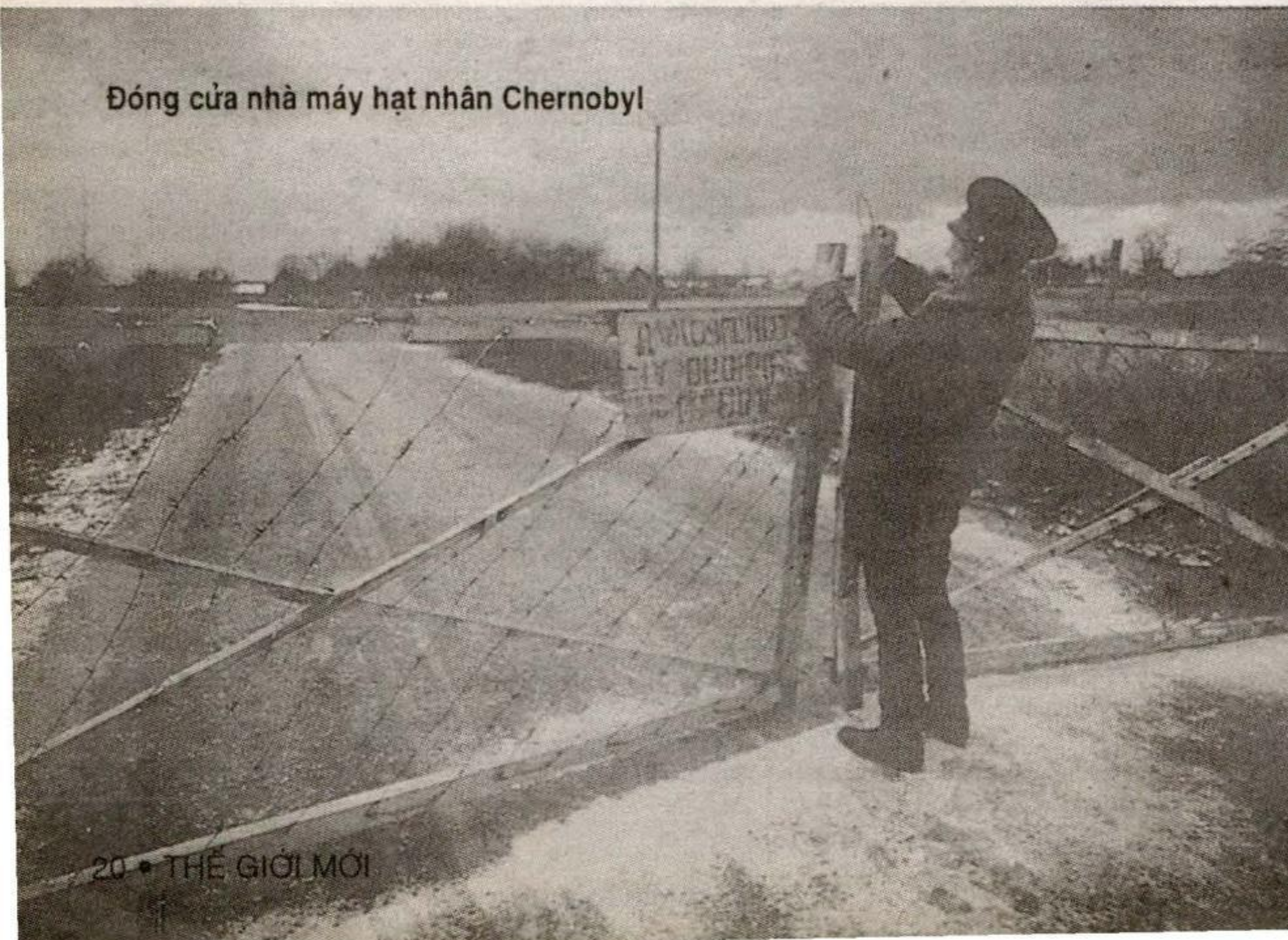
của động - thực vật và con người, gây tổn thương nghiêm trọng đến các tổ chức, cơ quan và làm đột biến di truyền. Đối với con người, hậu quả tiêu biểu là tổn thương da dẫn tới hoại tử, thậm chí ung thư da. Cơ quan tạo máu bị tổn thương nghiêm trọng dẫn tới các bệnh về máu và ung thư máu. Hiện tượng rối loạn tiêu hóa cũng xuất hiện có thể gây loét, thủng ruột, xuất huyết và ung thư dạ dày. Nhiễm xạ gây ung thư phổi, bệnh saccom xương và tổn thương nghiêm trọng tủy xương. Ở mắt, thủy tinh thể bị biến đổi, có thể dẫn đến đục nhân mắt. Ảnh hưởng tới tuyến sinh dục có thể gây vô sinh tạm thời hay vĩnh viễn ở nam giới hoặc ảnh hưởng tới thai nhi. Nhiễm xạ gây ảnh hưởng nghiêm trọng tới sự phát triển thần

kinh trí não ở trẻ em. Sự biến đổi ADN dẫn tới đột biến trong quá trình giảm phân, ảnh hưởng tới di truyền có thể gây ra những khuyết tật bẩm sinh.

Giải quyết chất thải hạt nhân

Các loại chất phóng xạ đe dọa nghiêm trọng đến môi trường và con người. Các loại chất thải phóng xạ bao gồm các thanh nhiên liệu trong lò phản ứng hạt nhân, các khí thải quân sự hạt nhân không còn được sử dụng, các nhà máy điện nguyên tử hết thời gian vận hành. Kể cả vật liệu phóng xạ ở bệnh viện, phòng thí nghiệm, đồ dùng bị nhiễm xạ cũng trở thành chất thải phóng xạ. Có thể nói, chất thải phóng xạ là loại chất thải nguy hiểm nhất của con người bởi vì tính nguy hiểm và thời gian tồn tại lâu dài của nó trong

Đóng cửa nhà máy hạt nhân Chernobyl

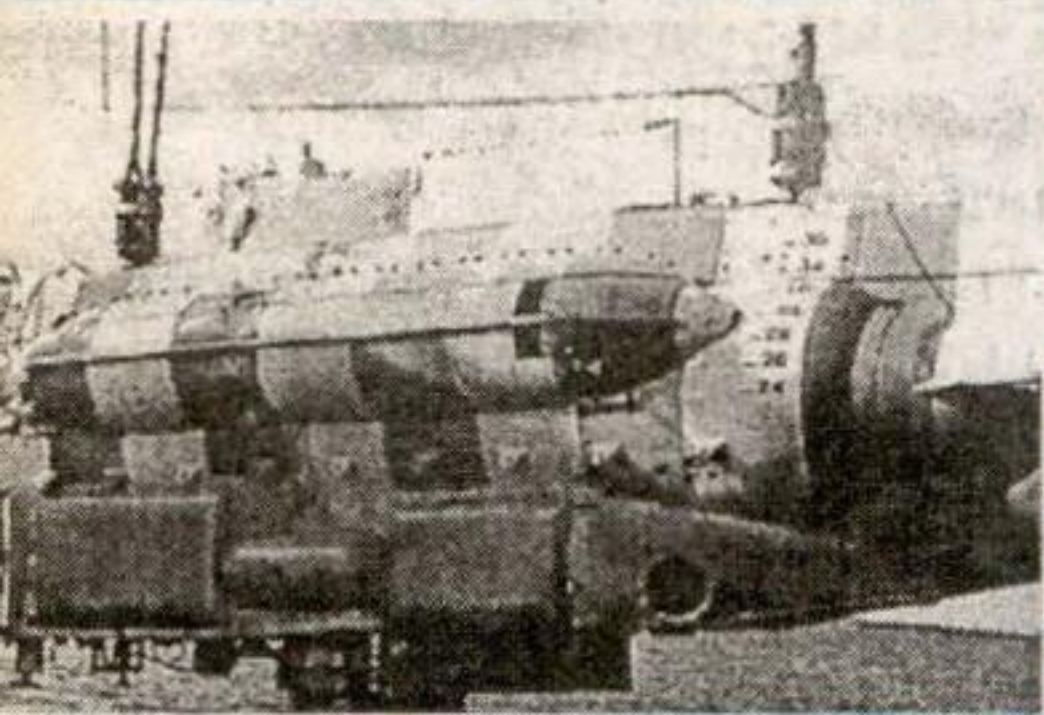

hàng ngàn, thậm chí hàng vạn năm, tùy thuộc vào chu kỳ bán rã của chúng. Chất thải phóng xạ đòi hỏi phải có cách tồn trữ đặc biệt để có thể bảo đảm an toàn trong hàng ngàn năm. Chúng phải được tồn trữ trong những nơi riêng biệt ổn định địa chất và không có nước chảy ở gần. Nhiều nhà khoa học cho rằng nên trữ chất thải phóng xạ ở nền đá rắn sâu trong lòng đất. Ý kiến khác là nên xây dựng những nấm mồ trên mặt đất ở vùng hoang vắng hoặc ở dưới những lớp băng ở Nam cực. Riêng vấn đề xử lý các nhà máy điện nguyên tử hết thời hạn vận hành khá phức tạp. Có 3 phương pháp xử lý: *tồn trữ cô lập, bao bọc* và *tháo dỡ*. Tồn trữ cô lập bằng cách bảo vệ đơn giản bởi các công ty dịch vụ trong khoảng 50 đến 100 năm. Bao bọc vĩnh viễn nhà máy bằng bê tông hoặc tháo dỡ nhà máy bằng người hoặc robot và đưa về nơi tồn trữ. Mặc dù có những biện pháp tồn trữ như vậy nhưng không một ai dám bảo đảm rằng không xảy ra hiện tượng rò rỉ các chất phóng xạ nguy hiểm. Hiện tại và tương lai những chất bãi rác hạt nhân luôn là nguy cơ tiềm ẩn đối với con người.

Âm mưu bá quyền, bành trướng của các nước đế quốc đã đẩy mạnh cuộc chạy đua vũ trang từ sau Chiến tranh thế giới lần thứ hai, trong đó vũ khí hạt nhân được coi là vũ khí mang tính chiến lược để uy hiếp đối phương và giành phần thắng trong chiến tranh hạt nhân. Trong chiến tranh lạnh, cuộc chạy đua vũ trang đã sản sinh ra hàng

loạt loại vũ khí chiến đấu, chủ yếu là bom nguyên tử, tên lửa, tên lửa mang đầu đạn hạt nhân tương đương với hàng trăm tỉ tấn thuốc nổ TNT. Hiệp ước cắt giảm vũ khí hạt nhân đã giảm bớt từ 64,4 tỉ tấn (1983) xuống còn 26,7 tỉ tấn (1993) và dự tính giảm xuống còn 16,6 đến 14,6 tỉ tấn (2003) với sự hợp tác của Nga và Mỹ. Như vậy, hàng loạt vũ khí hạt nhân tương đương với gần 50 tỉ tấn thuốc nổ đã trở thành rác hạt nhân. Từ khi Liên Xô tan rã (1991), chiến tranh lạnh chấm dứt, hình thành thế giới đa cực và một số nước vẫn không ngừng tự trang bị vũ khí hạt nhân. Điển hình là hai vụ thử thành công bom nguyên tử của Ấn Độ và Pakistan vào đầu năm 1999 qua mặt cả Mỹ và châu Âu và mới đây Mỹ đưa ra phương án xây dựng hệ thống phòng thủ chống tên lửa (NMD). Mặc dù dự án này chưa thành công và chưa được thông qua nhưng nó cũng khiến cả thế giới lo ngại một cuộc chạy đua vũ trang mới và nguy cơ xảy ra chiến tranh hạt nhân.

Như vậy, nguy cơ ô nhiễm phóng xạ sẽ ngày càng trở nên nặng nề nếu như một số nước không từ bỏ tham vọng bá quyền. Cuộc chạy đua vũ trang sẽ khiến cho ngành công nghiệp chiến tranh sản sinh ra ngày càng nhiều các loại vũ khí hạt nhân và rác hạt nhân. Nguy cơ ô nhiễm phóng xạ sẽ thành hiện thực nếu như không có biện pháp xử lý, tồn trữ và bảo quản thích đáng rác thải hạt nhân. ■

TRỞ LẠI VỤ TAI NẠN TÀU NGẦM NGUYỄN TỬ KURSK:

Tàu cứu nạn trên mặt nước PK75 (trái) và tàu ngầm nhỏ đã được huy động nhưng đành bó tay trong tai nạn tàu ngầm Kursk

Tại sao không cứu được thủy thủ?

NGỌC LONG

NGÀY 13-8-2000, TÀU NGẦM NGUYỄN TỬ HẠT NHÂN KURSK CỦA NGA BỊ CHÌM DƯỚI 108M NƯỚC THUỘC VÙNG BIỂN BARENTS. THỦY THỦ ĐOÀN GỒM 118 NGƯỜI ĐÃ BỊ THIẾT MẠNG. CÔNG TÁC CỨU NẠN GẶP THẤT BẠI ĐÃ ĐẶT RA NHIỀU CÂU HỎI VỀ KỸ THUẬT CỨU NẠN VÀ NGUYÊN NHÂN XẢY RA TAI NẠN...

Không khí trong tàu ngầm (TN) được cung cấp như thế nào?

Để có khí oxy phải điện phân nước biển: tách nước (H_2O) thành khí oxy (O_2) và khí hydro (H_2). Khí hydro vô dụng sẽ được thải ra ngoài TN. Trong điều kiện bình thường, việc điện phân không được xem trọng vì TN sử dụng nguồn năng lượng không hạn chế do lò phản ứng hạt nhân cung cấp. Sau khi xảy ra tai nạn, khí oxy thiếu là điều dễ hiểu vì lò phản ứng hạt nhân đã tắt nên nguồn điện không còn. Việc lọc khí trong TN (chủ yếu là lọc khí CO_2) được thực hiện nhờ hệ thống lọc chứa đầy những viên bi có nhiều lỗ đục. Đường kính lỗ vừa đủ nhỏ để giữ lại các phân tử CO_2 . Khi hệ thống lọc đầy, chỉ cần nung nóng, các lỗ nhỏ li ti giãn nở đẩy CO_2 thoát ra ngoài nước biển.

TN sử dụng hệ thống nào cung cấp khí oxy khẩn cấp?

Đó là các hộp chứa hóa chất tạo ra khí oxy khi xảy ra phản ứng phát nhiệt. Các đơn vị hải quân trên thế giới sử dụng nhiều tiến trình tạo khí oxy khác nhau với công suất gần tương đương nhau. Về phần lọc khí CO_2 , phương pháp thông thường là áp dụng cách thức truyền thống: dùng viên dạng hạt chứa xút trong ga men.

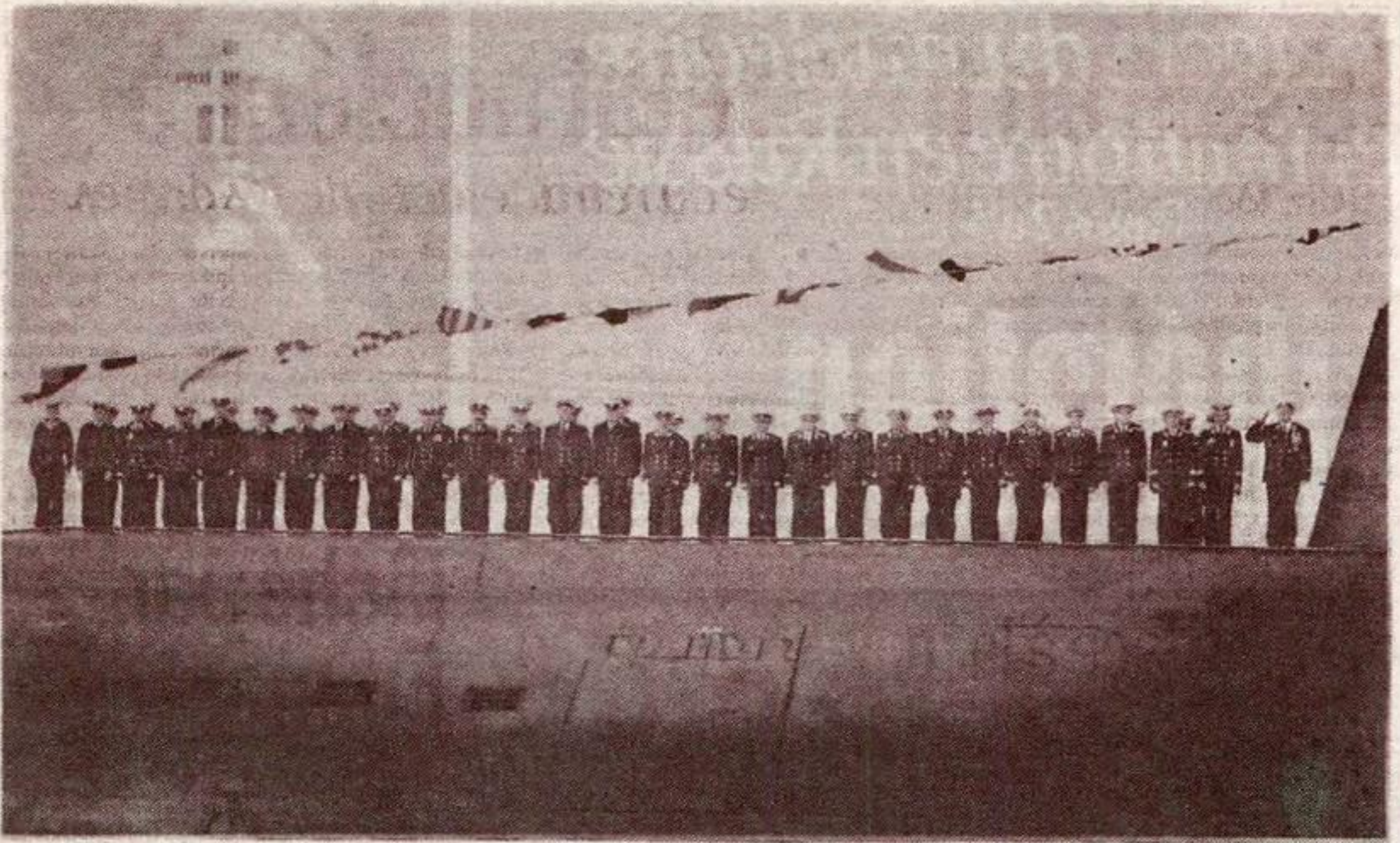
Có những chỗ tiếp khí cung cấp cho TN từ bên ngoài hay không?

Trên boong TN có nhiều nắp mở ra được từ bên ngoài để tiếp tế khí thở từ tàu trên mặt nước hoặc từ TN khác áp sát mạn. Nhân viên cứu nạn cũng có thể khoan vỏ tàu ở những khoang không liên thông trực tiếp đến khoang sinh tồn của thủy thủ đoàn và lắp đặt van tiếp khí từ bên ngoài. Trong trường hợp TN Kursk,

cấp cứu từ tàu trên mặt nước rất khó vì biển động và gió lớn. Tiếp khí từ TN khác là giải pháp hợp lý hơn nhưng vướng hai trở ngại lớn: TN Kursk nằm nghiêng 60° nên khó lắp thiết bị tiếp khí, sóng lớn khiến thợ lặn khó điều khiển ống dẫn khí thở. Muốn làm được việc phải lập công trường dưới đáy biển nhưng việc này đòi hỏi phải có thời gian. Một giải pháp khác là sử dụng TN robot được tàu trên mặt nước điều khiển qua dây cáp. Na Uy là quốc gia đứng đầu thế giới về loại robot này. TN robot nặng nhiều tấn, đủ sức chống chọi với sóng lớn, có thể đục thủng vỏ TN bị nạn để tự động lắp đặt van tiếp khí. Tuy nhiên, muốn làm được điều này lại cần phải có loại tàu chỉ huy trên mặt nước đủ sức đứng vững trong tư thế thẳng đứng với vị trí TN bị nạn dù biển động cấp 6-7 (gió lớn khoảng 40-50 km/giờ). Loại tàu này lại cần đủ thời gian chuẩn bị vì tàu phải tiến và phải huy động nhiều phương tiện kỹ thuật.

TN thường được trang bị hệ thống nghe cực nhạy dò tiếng động. Như vậy, tại sao không hiểu rõ tín hiệu truyền tin của thủy thủ tàu Kursk?

Các phương thức truyền tin dưới biển đều dựa theo nguyên tắc truyền âm và lệ thuộc vào nguồn cung cấp điện giống như khí oxy. Đừng nhầm lẫn giữa phát hiện tiếng động do tàu phát ra với nghe tiếng nói chuyện trên mặt đất. Nghe được một tiếng động phát ra từ TN bị chìm là một việc nhưng phân biệt được ý nghĩa tiếng động lại khó khăn bội phần. Đưa micro từ trên mặt nước xuống cạnh TN để nghe tiếng động cũng không đơn giản vì còn lệ thuộc vào thời gian, dòng chảy đáy biển và tuyến đường thẳng từ mặt nước đến TN. Có thể dùng TN robot nghe

Thủy thủ đoàn tàu ngầm Kursk trong lễ duyệt binh khoảng nửa tháng trước ngày tàu ngầm gặp nạn

tiếng động từ TN bị nạn nhưng với điều kiện phải có tàu trên mặt nước chịu sóng tốt và TN robot đủ sức chống chọi với dòng chảy dưới biển. Nói chung, thiết lập thông tin trong khi TN chưa có đủ nguồn cung cấp điện là điều không dễ dàng trừ trường hợp thủy thủ truyền tín hiệu morse bằng cách đập vào vỏ tàu bởi lẽ nước là môi trường truyền âm hoàn hảo. Tuy nhiên, phân biệt được nội dung tín hiệu morse rất khó do điều kiện thời tiết không thuận lợi. Một giải pháp cuối cùng hiệu quả nhất là đưa TN khác xuống cạnh TN bị nạn để truyền tín hiệu morse liên lạc với thủy thủ.

Có giả thuyết cho rằng TN Kursk phát nổ do trúng ngư lôi trong quá trình huấn luyện. Vậy tại sao TN không bị phá hủy hoàn toàn?

Đầu tiên, phải xác minh lại giả thuyết này. Trong cuộc luyện tập lớn có phối hợp nhiều tàu, sự kiện TN nổ do trúng ngư lôi là điều khó xảy ra vì chắc chắn kế hoạch luyện tập phải lường trước mọi

tình huống nguy hiểm. Kế tiếp, TN thuộc thế hệ Oscar như TN Kursk là loại TN hiện đại nhất của hải quân Nga với hai lớp vỏ và kỹ thuật hiện đại. Vào thời kỳ Liên Xô suy thoái, ngân sách dành cho lĩnh vực vũ trụ có bị cắt giảm nhưng TN thì không và Nga đã hưởng kế thừa của Liên Xô đội TN rất hiện đại. Nói chung, TN chiến đấu nào cũng có nhiều khoang riêng rất kín nên khó bị phá hủy hoàn toàn. Dù vậy, trong trường hợp TN Kursk, do 5 trong số 9 khoang đã bị phá hỏng vì khoang chứa đạn được phát nổ nên tàu chìm rất nhanh là điều không tránh khỏi.

Có hệ thống bảo vệ an toàn chống nổ nào không?

Có nhiều cách bảo quản đạn dược để vô hiệu hóa chúng một khi sự cố xảy ra nhưng vẫn còn một giai đoạn nguy hiểm, đó là lúc đạn dược đã được đặt lên vị trí chuẩn bị bắn.

Có giả thuyết cho rằng TN Kursk bị nổ vì mìn còn lại từ Chiến tranh thế giới lần thứ hai?

Ở vùng biển Barents, tai nạn hiểm xảy ra do thiết bị kích thích cho mìn phát nổ lại có tuổi thọ thấp hơn tuổi thọ của chính quả mìn. Do đó, xác suất TN Kursk nổ do chạm mìn rất thấp. Tàu lại chìm ngay khu vực đối diện cảng Murmansk, nơi tàu Nga qua lại thường xuyên và chắc chắn đã được rà quét mìn sạch sẽ.

Còn giả thuyết TN Kursk đụng vào một TN khác thì sao? Phải chăng không có phương tiện hiệu quả nào tránh trường hợp này xảy ra?

Phương tiện dò của TN chỉ hoạt động dựa trên nguyên tắc âm học, có nghĩa là chỉ dò được tiếng động một khi có tiếng động phát ra. TN lại là phương tiện cố triệt tiêu tiếng động bằng mọi giá. Tai nạn TN Kursk xảy ra trong một cuộc tập trận mà trong tình huống này thì mọi TN đều phải lo phát tiếng động càng ít càng tốt. Do vậy, khả năng hai TN va nhau vẫn là giả thuyết đáng tin cậy nhất. Đã từng xảy ra nhiều trường hợp như vậy trong lực lượng hải quân các nước phương Tây. Một giả thuyết khác là TN Kursk bị trúng ngư lôi do một TN Nga phóng trong cuộc tập trận. Điều này vẫn có thể xảy ra một khi tiềm lực hải quân Nga đang yếu kém về mặt kỹ thuật.

Trong trường hợp tai nạn xảy ra, thủy thủ có thể rời tàu được không?

Chắc chắn TN sẽ không mang đủ bình hơi cho mỗi người vì dụng cụ này không phải nhỏ như bình sữa để mang theo trong khi diện tích trong TN cần được tận dụng tối đa. Do vậy, sẽ không đủ bình hơi cho toàn bộ thủy thủ đoàn. Về lý thuyết, thủy thủ có thể lặn rời khỏi tàu nếu độ sâu tối đa không quá 50m với điều kiện thủy thủ phải mang theo dụng cụ giúp nổi trên mặt nước chứ khỏi cần

phí sức bơi lên. Lúc lên mặt nước, thủy thủ phải không nín hơi để không khí trong phổi thoát ra một khi áp suất trong phổi cao hơn áp suất trên mặt nước. Trong trường hợp TN Kursk, gần như không thể thoát khỏi tàu an toàn trong môi trường nước lạnh giá ở độ sâu 100m, tầm nhìn bằng không và dòng chảy quá mạnh. Vận động viên vô địch môn lặn cũng phải chịu thua chứ nói gì đến thủy thủ. Chưa kể vừa rời TN với áp suất không khí 1 bar, thủy thủ sẽ bị áp suất 10 bar ngoài tàu ép vỡ nội tạng.

Có loại đồ lặn chuyên biệt nào cho trường hợp sơ tán như vậy không?

Có loại đồ lặn cá nhân với mũ trùm kín đầu và ống khí nén đủ lên tới mặt nước. Loại đồ lặn do NATO sản xuất có thể sử dụng ở độ sâu đến 180m. Mọi thủy thủ TN đều phải bắt buộc luyện tập sử dụng loại đồ lặn đặc biệt này.

Còn phương cách cấp cứu nào khác ngoài việc sơ tán từng thủy thủ hay không?

Có buồng lặn hoặc TN cấp cứu loại nhỏ. Cả hai đều hoạt động theo nguyên tắc: ráp nối ống cứu nạn vào TN bị nạn, mở cửa thông vào ống cứu nạn khi ống đã được ráp nối thật kín. Buồng lặn đưa được từ 6-8 người lên mặt nước trong khi TN cấp cứu chỉ cho phép cứu mỗi lần 2-3 người.

(Theo Sciences & Avenir, 9.2000)

Vui cười

Một bà hỏi chồng một cách đay nghiến: "Sao tối qua anh lại mơ nữa?"

Ông chồng: "Ờ... mà nếu anh không nói trong giấc mơ thì chẳng có dịp nào để mở miệng cả!" **L.V** (St)

Cuộc sống hiện đại làm phát sinh nhiều điều bất ngờ thú vị mà những trường hợp thoát hiểm hiếm có được lược kể dưới đây là một số ví dụ. Vấn đề đặt ra cho các nhà tâm lý xã hội học là đối với những người từng “bước ra từ cõi chết”, cuộc sống của họ sau đó ra sao và các thầy thuốc cùng thân nhân của họ phải làm gì với họ?

Những ca thoát hiểm hiếm có

LÊ NGUYỄN

Chị Vesna, trở thành nhân viên dưới mặt đất sau tai nạn máy bay

Người sống sót duy nhất trong tai nạn máy bay

Hôm đó là ngày 26-1-1972. Chiếc máy bay DC-9 xuất phát từ sân bay Copenhagen (Đan Mạch) đang trong cuộc hành trình thì bỗng nổ tung trên không phận Ceska Kamenice - một ngôi làng ở Tiệp Khắc. Dân cư địa phương nhìn thấy chiếc DC-9 rơi xuống đất nên vội chạy đến nơi. Phần lớn trong số 27 hành khách chết ngay lúc máy bay nổ tung, ai còn sống thì sau đó cũng

không thoát khỏi tử thần do tình trạng giảm áp, sự ngộp thở do tốc độ rơi từ độ cao 10.000m xuống đất và cuối cùng là do sự va

chạm với nền đất cứng. Tuy nhiên, những người chứng kiến cảnh tượng hãi hùng đó lại đi từ sợ hãi đến ngạc nhiên khi nhìn thấy một cặp chân ló ra khỏi những mảnh vụn của thân máy bay còn... cử động. Đó là chân của chị Vesna, tiếp viên hàng không, sống sót trong một tình huống không ai ngờ được. Chị được chở đến một y viện nhỏ ở Ceska Kamenice với rất nhiều thương tích nặng nề, da đầu bị lột, tình trạng xuất huyết não khiến việc phẫu thuật không thể tiến hành trong một y viện nhỏ và thiếu thốn phương tiện như thế. Nhưng may mắn một cách kỳ lạ, hiện tượng xuất huyết não đã dừng lại sau vài giờ và một bác sĩ đã quyết định phẫu thuật với những phương tiện hiện có. Sau ba ngày hôn mê, Vesna tỉnh dậy với câu hỏi đầu tiên: “Ông có

muốn dùng thêm một ít nước cam vắt không ạ?”. Đó là những lời nói cuối cùng của chị trước khi chiếc máy bay lâm nạn. Ít lâu sau, chị được chuyển về thủ đô Prague của Tiệp Khắc phẫu thuật cột sống. Tuy nhiên các bác sĩ tin rằng chị sẽ không bao giờ đi lại được nữa.

Cuộc phẫu thuật thành công. Sau một tuần lễ ở trong trạng thái ngây ngây dại dại, trí nhớ của Vesna được phục hồi dần, chị nhận ra con mèo trước tiên, rồi đến gương mặt của bố mẹ chị, rồi những gì diễn ra vài tiếng đồng hồ trước khi tai nạn xảy ra... Sau một tháng tập luyện tái phục hồi chức năng ở Belgrade (Nam Tư), chị đi lại được... Báo chí và vô tuyến truyền hình tha hồ đưa tin về trường hợp sống còn hiếm có của Vesna. Chị đã trở thành một ngôi sao thực sự! Gần một năm sau, chị xin hăng hàng không tái thu dụng chị. Ông giám đốc hăng đồng ý và bố trí chị làm nhân viên dưới mặt đất.

Thoát khỏi họng súng sát nhân của bọn khủng bố

Chuyến du hành của bà Rosmarie đã khởi đầu một cách không suôn sẻ. Máy bay cất cánh chậm, chương trình thay đổi. Nhưng rồi ánh sáng rực rỡ của xứ sở Ai Cập cũng làm tiêu tán hết mọi điều phiền muộn. Sang ngày thứ ba, bà cùng các du khách khác đi thăm khu vực đền Hatshepsout, một trong những đền đài hùng vĩ nhất ở vùng Louxor. Họ đến bằng xe hơi, dưới cái nắng hầm hập của mùa hè.

Khi Rosmarie và bà bạn thân là Astrid vừa bước vào ngôi đền thì một loạt súng vang lên. Họ nhìn thấy hai thanh niên mặc quần áo lao động, tay cầm hai khẩu súng AK. Những viên đạn hạ gục hàng du khách đầu tiên, bà Rosmarie trúng hai viên, một viên ghim vào cánh tay, một viên xuyên qua chân, đầu gối bị vỡ. Bà thoáng nhìn thấy gương mặt của Astrid vỡ nát và một người đàn ông gục xuống dưới chân bà. Sau một loạt tiếng nổ nữa là một sự im lặng hoàn toàn. Bọn khủng bố đã biến mất. Astrid nằm bất động, người đầy máu, đây đó vang lên tiếng rên xiết của những nạn nhân còn sống sót. Rosmarie đoán là thế nào những tên khủng bố cũng quay lại để kết liễu cuộc sống của những du khách bị thương. Bà cúi xuống, cố rút bàn chân ra khỏi xác của người đàn ông đang đè lên, một dòng máu phun ra từ lưng của ông ta. Bà bình tĩnh suy nghĩ cách đối phó với những bất trắc có thể sắp xảy đến, tháo chiếc khăn choàng ra, thấm máu ở lưng người đàn ông đã chết và bôi khắp cùng gương mặt, rồi nằm bất động giả chết.

Mọi việc diễn ra đúng như Rosmarie dự đoán, bọn khủng bố quay lại giết nốt những người còn sống sót. Bà nghe rõ mùi mồ hôi của một tên đang cúi xuống gần mình, nên cố nín thở và... cầu nguyện... Cuối cùng, một tiếng hô bằng ngôn ngữ Ả-rập vang lên, cả bọn rút lui, vừa nhảy múa vừa la hét...

Ở bệnh viện, Rosmarie rơi vào

Bọn khủng bố đang không chế du khách ở Louxor

cơn hôn mê, nhưng chỉ mấy ngày sau, bà đã có thể kể lại thảm kịch đã qua. Chính bản năng sinh tồn đã cứu bà thoát khỏi cái chết.

Sống sót sau 18 giờ bơi

Màn đêm đã buông xuống khi chiếc phà chở đầy người nhổ neo rời cảng Banda Aceh ở Sumatra (Indonesia). Đa số hành khách sau khi dự lễ hội Ramadan quay về nhà trên đảo Weh. 20 giờ đêm, bỗng nhiên có những đợt sóng dâng cao và chiếc phà bắt đầu nghiêng một bên. Margaret, một cô gái Mỹ mới 23 tuổi đang làm việc cho tổ chức Save the Children (Cứu giúp trẻ em) vội chạy đến chiếc tủ đựng áo cứu sinh. Trong lúc cô đang phân phát áo thì một chấn động thật mạnh khiến cô và người vào các kệ hành lý. Chiếc phà bắt đầu chìm. Trong giây phút cái chết đang đến gần, cô chợt trông thấy như cả gia đình đang đi qua

Bà Rosmarie sau khi thoát hiểm

trước mắt mình. Cô cố bơi nhoài lên mặt nước, không để tâm đến mất cá chân đang bị thương. Nhiều hành khách đã lên được một chiếc thuyền cứu sinh nhưng sóng đánh mạnh quá, cuối cùng thuyền cũng bị vỡ. Nhờ được tham gia một khóa dạy bơi lội do Hội Chữ thập đỏ tổ chức, Margaret biết cách túm ống quần làm phao để kéo dài thời gian lênh đênh trên biển chờ người đến cứu. Đói và bị mất nước, cô bắt đầu thấy ảo giác: thức ăn ê hề và những đàn cá bơi lượn chung quanh. 10 giờ sáng hôm sau, Margaret thấy thấp thoáng những hòn đảo nhỏ ở chân trời và bỗng nghe có tiếng người, nhìn kỹ thì là một người đàn ông Indonesia đang đu người trên một cánh cửa của chiếc phà. Tuy dòng nước không đưa hai người đến gần nhau được nhưng cũng nhờ có người đàn ông đó mà Margaret được cứu

HẬU QUẢ TÂM LÝ CỦA NHỮNG NGƯỜI THOÁT HIỂM

Người vừa "tù côi chết trở về", sau một cú sốc tâm lý nặng nề, thường có những biểu hiện bất bình thường. Nhà tâm thần học Gérard Lopez đã trả lời những câu hỏi dưới đây của phóng viên tạp chí *Femme Actuelle*.

Liệu con người có thể vô sự sau khi đối diện với thần chết?

- Khó mà đạt được điều đó, vì để sống còn, một số người ở trong tình trạng ý thức bị biến đổi, thể hiện bởi hiện tượng mất trí nhớ hay mất cá tính. Để tránh nỗi sợ hãi, nạn nhân đặt mình thành người quan sát hiện trường hoặc chấp nhận một lối cư xử máy móc. Chính những phản ứng này làm nảy sinh những rối loạn tâm lý khác của họ.

Những rối loạn sau - chấn - thương có bản chất ra sao?

- Chúng rất đa dạng. Tình trạng stress biểu lộ qua sự xâm nhập vào tâm thức nạn nhân của những hình ảnh, ý tưởng, cảm giác hay tiếng động có liên quan đến tai nạn. Nạn nhân thường bị rối loạn giấc ngủ, ác mộng cứ lặp đi lặp lại. Họ cũng có thể bị những rối loạn về hoạt động của thần kinh thực vật (nhảy dựng người lên khi nghe một tiếng động nhỏ chẳng hạn...).

Những rối loạn đó kéo dài bao lâu?

- Nếu trong 1 tháng thì đó là một chấn thương tâm thần bình thường. Nhưng nếu quá thời gian ấy mà những rối loạn vẫn không suy giảm thì điều đó có nghĩa là nạn nhân đã không thể vượt qua những gì họ vừa phải chịu đựng. Trong trường hợp đó, những chấn thương của họ có thể là vĩnh viễn.

Thân nhân của nạn nhân phải phản ứng ra sao?

- Thường thì thân nhân của họ không có những phản ứng phù hợp. Lúc đầu thì họ lắng nghe một cách kiên nhẫn, nhưng rồi họ đâm chán và nạn nhân cảm thấy mình không được thông hiểu. Vì vậy, trước những chấn thương tinh thần của một người, thân nhân của họ phải biết kiên nhẫn, thừa nhận nỗi đau của họ và khuyên họ đến khám bệnh ở một trung tâm điều trị chuyên khoa.

Làm thế nào vượt qua một chấn thương tinh thần?

- Nạn nhân phải được người chung quanh và xã hội nhìn nhận thực trạng của họ và phải tỏ ra thông hiểu những gì đang xảy đến với họ. Ở một số nước, họ tập hợp thành những hội nạn nhân để được hưởng bồi thường, đòi hỏi công bố sự thật và đề ra những biện pháp để tránh những điều đáng tiếc tái diễn. Một người bị chấn thương tinh thần nghiêm trọng sẽ khó hồi phục nếu họ không được sự hỗ trợ của xã hội và luật pháp.

sống. Cô bơi suốt 2 tiếng đồng hồ thì đến được đầu ngoài cùng của một hòn đảo đá mọc lờm chờm. Sóng đánh cô va vào các gộp đá, các ngón tay tươm máu. Hai giờ sau, một chiếc tàu nhỏ xuất hiện. Lúc đó

Margaret đang ở cách nơi phà chìm 53km và cô đã lênh đênh trên mặt nước 18 tiếng đồng hồ. Số hành khách tử nạn lên đến con số 400, chỉ có 39 người sống sót.

(Theo *Femme Actuelle* 817/2000)

NHIN LẠI LỊCH SỬ

**NHÂN KỶ NIỆM 990 NĂM
THĂNG LONG - HÀ NỘI**

Trần Quốc Tuấn TRÊN CHIẾN ĐỊA THĂNG LONG

DƯƠNG XUÂN ĐỒNG

Tài trí quân sự của Hưng Đạo vương Trần Quốc Tuấn (Trần Hưng Đạo) đã được sử sách chép lại với trận đánh Đông Bộ Đầu và còn gắn chặt với hai lần giải phóng Thăng Long sau đó vào thập niên 1280. Có điều, sử sách ghi chép rất sơ sài. Chúng ta chỉ có thể dựa vào những tư liệu quá ít ỏi này để hình dung ra những trận đánh với những phương pháp tác chiến hiệu quả và thích hợp...

Giải phóng Thăng Long lần thứ nhất

Trận đánh giải phóng Thăng Long lần thứ nhất vào năm 1258 bằng hội chiến (quân chủ lực hai bên gặp nhau) Đông Bộ Đầu trong cuộc chiến tranh bảo vệ Tổ quốc chống quân Mông - Nguyên lần thứ nhất. Cuộc đụng độ diễn ra khi quân xâm lược đã cùng quân, phải liên tiếp hai lần đến cầu hòa, xin được an toàn về nước sau 9 ngày (từ 20 đến 29-1-1258) chiếm đóng (Nguyên sử - An Nam truyện).

Chính căn cứ vào tình hình đó, vua Trần Thái Tông quyết định tiến hành phản công chiến lược, giành lại quốc đô và giao cho Trần Quốc Tuấn trực tiếp chỉ huy trận đánh. Lúc bấy giờ, vấn đề đặt ra cho vị tướng trẻ tuổi này là ở trên đất Thăng Long, đòn tiến công nên giáng vào đâu: thành nội hay Đông Bộ Đầu? Đánh vào thành nội thì khó chiến thắng, bởi cho đến lúc ấy, khả năng công thành của quân đội ta còn rất hạn chế nhưng lại rất thành thạo về đánh vận động, cả tập kích lẫn phục kích. Vì vậy, ông chọn Đông Bộ Đầu làm mục tiêu công kích và lấy tập kích (sử cũ gọi là *đánh úp*) làm phương pháp tác chiến. Đây là một phương pháp thích hợp nhất vì sự bố phòng của quân địch rất sơ sài, có nhiều sơ hở. Vị trí trú quân của chúng chỉ là những lều trại dã chiến nằm trên một địa bàn trống trải cạnh bên sông. Trận đánh đã diễn ra trong đêm 24 tháng chạp (theo Đại Việt sử ký toàn thư - ĐVSKTT) tức 29-1-1258 dương lịch, một đêm

lạnh, cuối tháng, không trăng, tối trời, quân ta có thể phát huy cao độ yếu tố bí mật, bất ngờ. Nhưng điều khó tưởng tượng nổi đối với địch là trong ngày 23, sứ giả của chúng còn tới gặp vua Trần xin cầu hòa thì ngay ngày hôm sau, quân ta mở trận phản công. Sở dĩ việc tập kích phải thực hiện vào ban đêm vì lúc đó địch bị bất ngờ nhất, lúc mà các kỵ thủ tách rời khỏi lưng ngựa chiến. Sức mạnh của kỵ binh là khi người - ngựa ở trong tư thế tiến công. Biết rõ điều đó, Trần Quốc Tuấn công kích vào doanh trại địch đúng lúc kỵ binh chúng đang bị “bộ binh hóa”. Để giành thắng lợi quyết định, giành thắng lợi cuối cùng cho toàn cuộc chiến, “vua và thái tử ngự thuyền lầu tiến quân tới Đông Bộ Đầu đón đánh, phá được quân giặc” (ĐVSKTT). Điều ghi chép đó, tuy ngắn nhưng cũng cho chúng ta thấy được: đánh vào Đông Bộ Đầu là khối quân chủ lực thủy, bộ của triều đình từ sông Thiên Mạc tiến lên. Cùng với quân chủ lực, chắc chắn là các cánh quân khác bố trí vây hãm kinh thành cũng được lệnh nhất loạt đánh tới để phối hợp. Tham gia hội chiến lớn này, ngoài Trần Khánh Dư có thể còn có mặt nhiều vương hầu, danh tướng như Trần Thủ Độ, Lê Phụ Trần, Trần Quang Khải...

Thực ra, đến trước khi xảy ra

Tượng đài Trần Quốc Tuấn ở Nam Định
 hội chiến này, lực lượng quân đội hai bên hầu như đang còn nguyên vẹn. Thế nhưng tinh thần chiến đấu của quân xâm lược đã sa sút nghiêm trọng. Ngược lại, tinh thần chiến đấu của quân ta lại phấn chấn lạ thường. Chính vì thế mà trong trận đánh, quân xâm lược không chống đỡ nổi, đã bị thiệt hại quá nặng. Chúng không đủ sức vượt sông chạy sang bờ bắc vì không có quân thủy, lại chẳng có thuyền bè mà nếu có thì cũng không chống lại được với quân thủy thiện chiến của quân ta trên khắp dải sông Hồng bao quanh trận địa. Thất thế, chúng buộc phải dốc toàn

lực, mở một đường máu, hướng theo phía tây kinh thành, dọc đường bộ bên hữu ngạn sông Hồng tháo chạy về nước. Chiến tranh kết thúc, thắng lợi thuộc về phía dân tộc ta.

Giải phóng Thăng Long lần thứ hai

Trận đánh giải phóng Thăng Long *lần thứ hai* (năm 1285) trong cuộc chiến tranh bảo vệ Tổ quốc chống quân Mông - Nguyên đã diễn ra với hội chiến *Chương Dương - Thăng Long*. So với Đông Bộ Đầu, việc tiến hành hội chiến này khó khăn hơn rất nhiều. Do quân số địch đông hơn, thời gian chiếm đóng lại dài hơn - 110 ngày (từ 19-2 đến 8-6-1285) nên việc phòng thủ Thăng Long của chúng cũng vững chắc hơn.

Về hội chiến này, sử sách chỉ ghi vắn vắn có mấy dòng. ĐVSKTT viết: "Ngày mùng 10, có người từ chỗ giặc trốn đến quân ngự dinh tâu báo rằng: Thượng tướng Quang Khải, Hoài Văn hầu Quốc Toản và Trần Thông, Nguyễn Khả Lạp với em là Nguyễn Truyền đem dân binh các lộ đánh được giặc ở các xứ Kinh thành, Chương Dương, quân giặc tan vỡ. Bọn thái tử Thoát Hoan và Bình chương sự A-lạt chạy qua sông Lô". *Kinh thế đại điển tự lục* viết: "Hưng Đạo vương đánh vạn hộ Lưu Thế Anh ở đồn A Lỗ. Trưng Thành vương đánh Thiên hộ Mã Vinh ở Giang Khẩu... Thủy lục đến đánh vào đại doanh, vây thành mấy vòng, tuy chết nhiều nhưng quân tăng thêm càng trở nên đông, quan quân (giặc Nguyên - BT) sớm tối (bị) đánh rất khốn đốn, thiếu

thốn, khí giới đều hết..."

Dựa vào các sử liệu trên, chúng ta thấy được Trần Quốc Tuấn đã dùng phương pháp tác chiến vận động, theo lối đánh chính kỳ, tiến công vào Thăng Long từ hai phía, phía Nam là Chương Dương và phía Đông là Giang Khẩu. Theo logic quân sự, đòn giáng vào Chương Dương phải diễn ra trước đòn giáng vào đại bản doanh quân xâm lược, với điểm đột phá là Giang Khẩu. Sở dĩ như vậy là vì khi bắt đầu phản công chiến lược, quân ta tiêu diệt A Lỗ rồi cứ hướng bắc ép dần lên Tây Kết, Hàm Tử, khiến ở tổng hành dinh, Thoát Hoan cũng thấy rõ mối đe dọa lớn từ phía nam đang ngày một tới gần. Bởi thế, khi quân ta tiến đánh Chương Dương - một căn cứ chỉ cách Thăng Long chừng 20km- lại đặt dưới sự chỉ huy của một danh tướng như Trần Quang Khải, đạo quân mà ngay ngày mùng 3 tháng 5 (7-6-1285) vừa tham gia chiến đấu cùng lực lượng của hai vua Trần (tức vua và thượng hoàng) và thắng lớn ở Trường Yên (theo ĐVSKTT) thì Thoát Hoan buộc phải tỏ rõ thái độ bằng cách tung đội kỵ binh tinh nhuệ ra chống đỡ. Ở đây cũng cần nói thêm rằng, hội chiến Chương Dương - Thăng Long chỉ có thể diễn ra trong ngày 4 tháng 5 (8-6-1285). Vì trước đó một ngày, Trần Quang Khải đang chiến đấu ở Trường Yên. Còn sau đó một ngày - ngày 5-5 (9-6-1285), bọn Giảo Kỳ và Tang-gu-tai về Thăng Long hội quân với Thoát Hoan thì tên chủ tướng này đã chạy sang bờ bắc sông

Hồng và rồi ngày hôm sau, 6-5 (10-6-1285), tất cả bốn chúng đều rút quân về nước.

Như trên đã nói, trước đòn sấm sét đang giáng xuống, Thoát Hoan đã tung đội dự bị chiến lược ra đối phó. Hẳn có ngờ đâu rằng việc làm đó đã rơi trúng vào ý định tác chiến của quân ta. Chính khi tiến đánh Thăng Long, Trần Quốc Tuấn cũng hiểu rằng, công kích vào thành lũy là một khó khăn không nhỏ. Điều tối ưu, đó là nhử địch ra xa để tiêu diệt. Một lực lượng kỵ binh cơ động tinh nhuệ như vậy đối với quân ta, muốn đánh thắng không gì thích hợp hơn là dùng trận địa bày sẵn. Mục tiêu thực chất cần phải đập nát chính là lực lượng then chốt này. Kỵ binh tinh nhuệ đã bị hút xuống phía nam rồi bị tiêu diệt, tổng hành dinh mất hẳn lực lượng cơ động. Cho nên khi thủy, lục quân ta từ phía đông ào ạt tập kích vào, không có con đường nào khác, Thoát Hoan đành phải bỏ kinh thành rút chạy.

Lần thứ ba giải phóng Thăng Long

Trận đánh giải phóng Thăng Long *lần thứ ba* trong cuộc chiến tranh bảo vệ Tổ quốc chống quân Mông - Nguyên năm 1288 trong hoàn cảnh *không diễn ra hội chiến*, nghĩa là chủ lực ta không hề xuất kích nhưng quân địch vẫn phải bỏ kinh thành rút chạy.

Để giải thích hiện tượng trên, chúng ta phải đặt nó vào những điều kiện chung của toàn cuộc chiến tranh. So với hai cuộc chiến trước thì trong cuộc chiến năm

1288, thế và lực ta đều vững mạnh hơn. Chính Trần Quốc Tuấn cũng đã nhận định: “Năm nay giặc đến dễ đánh” dù số lượng quân xâm lược vẫn ở mức nửa triệu người vì “quân ta đã quen việc đánh dẹp” còn quân địch thì “ngại đi xa”, lại “cạch về sự thất bại của Hàng và Quán, không có lòng chiến đấu nữa” (ĐVSKTT).

Trong mối tương quan lực lượng hai bên như vậy nên vào thời kỳ đầu chiến tranh, chủ lực ta có tiến hành rút lui chiến lược nhưng cũng chỉ tỏa ra các lộ ven biển, không phải lùi sâu vào hậu phương xa như trong cuộc chiến tranh lần thứ hai. Còn các lực lượng vũ trang địa phương thì tiến công địch liên tục, từ đầu đến cuối cuộc chiến tranh, trên khắp mọi vùng địch đi qua. Ngay tại châu thổ sông Hồng, quân ta cũng đã làm chủ nhiều vùng rộng lớn thuộc các tỉnh Hải Dương và Hải Phòng hiện nay. Cùng với việc tiến công địch của phong quân và dân binh, nhân dân còn tiến hành triệt để việc cất giấu lương thực. Từ chỗ mất thế chủ động vì không tìm được chủ lực ta, bây giờ quân xâm lược lại lún sâu vào thế bị động trước sức tiến công mạnh mẽ của chiến tranh nhân dân. Bởi vậy, Thăng Long đã biến thành một hòn đảo chơi vơi, thậm chí còn có nguy cơ bị cắt đường tiếp tế lương thực. Trước tình hình đó, ngày 2-2 (5-3-1288), Thoát Hoan đã phải quyết định rút quân về Vạn Kiếp sau một tháng (từ 6-2 đến 5-3-1288) chiếm đóng Thăng Long. ■

TUẦN LỄ TỪ 02 ĐẾN 08-10-2000

★ 2-10-1936 là ngày khánh thành đường xe lửa Đông Dương nối liền Sài Gòn với Hà Nội. Công trình lớn lao này được khởi công năm 1902, kéo dài đến 34 năm, chia làm ba đoạn chính: đoạn Hà Nội - Nam Định - Vinh (đưa vào hoạt động năm 1905); đoạn Tourane (Đà Nẵng) - Huế - Quảng Trị (hoạt động năm 1908) và đoạn Sài Gòn - Nha Trang (hoạt động năm 1913). Về sau, thực dân Pháp mới vận dụng thêm kinh

phí, làm tiếp các đoạn Vinh - Đông Hà (1927) và sau cùng là đoạn Nha Trang - Đà Nẵng. Số công nhân được sử dụng làm đường xe lửa Đông Dương hơn 10.000 người (trong 4 năm cuối). Nhờ con đường huyết mạch này, thực dân Pháp lúc bấy giờ có thể tái phân phối tài nguyên giữa các vùng và thực hiện cuộc di dân quy mô từ những vùng đông dân như châu thổ sông Hồng vào những vùng đất chưa được khai phá ở Nam kỳ. ★

♦ Trong chương trình phát hình "Đường lên đỉnh Olympia" của Đài VTV3 sáng chủ nhật 17-9-2000, có câu trả lời của Ban tổ chức về tờ Gia Định báo với nội dung như sau: "... tờ báo cổ động cho lối học mới, khuyến khích và phát triển dân chúng học chữ quốc ngữ-

Trương Vĩnh Ký được giao làm giám đốc và Huỳnh Tịnh Của làm chủ nhiệm - ra đời năm 1865...". Xin cho biết trả lời như thế có hoàn toàn chính xác không? (Lê Trí Huệ - Phú Nhuận - TP. Hồ Chí Minh)

- "Đường lên đỉnh Olympia" là tiết mục rất hấp dẫn và bổ ích cho kiến thức của các khán giả trẻ, nhất là giới sinh viên, học sinh, vì thế các câu hỏi và đáp án cần có độ chính xác cao. Về nội dung của đáp án nêu trên, chúng tôi nhận thấy có mấy điểm cần minh định:

- Sự nối kết giữa hai chi tiết "Trương Vĩnh Ký làm giám đốc..." và "ra đời năm 1865" sẽ tạo ra sự ngộ nhận là nhà học giả Việt Nam đã chịu trách nhiệm coi sóc tờ báo từ đầu (năm 1865). Trên thực tế, từ ngày tờ báo phát hành số đầu tiên (15-4-1865) đến tháng 9-1869, việc biên tập do một người Pháp tên Potteaux đảm nhiệm, đến tháng 9-1869 mới được giao cho Pétrus Trương Vĩnh Ký do nghị định số 189 ngày 16-9-1869 của thống đốc Nam kỳ Ohier.

- Chức danh của Trương Vĩnh Ký ở tòa báo cũng không phải là "giám đốc" mà là Trưởng ban biên tập (Rédacteur en chef).

- Chúng tôi e rằng việc "cổ động cho lối học mới, khuyến khích và phát triển dân chúng học chữ quốc ngữ..." không phải là mục tiêu chính của thực dân Pháp khi sáng lập tờ Gia Định báo. Chức năng chủ yếu của nó chỉ là một tờ công báo bằng chữ quốc ngữ để người dân bản xứ dễ đọc, dễ hiểu các chủ trương, chính sách của chính quyền thực dân. Vì thế, nội dung ban đầu của Gia Định báo gồm hai phần: phần công vụ công bố những văn kiện lập quy do thực dân Pháp ban hành và phần tạp vụ ghi chép những chuyện linh tinh trong tuần...

LÊ CẦN

Mỗi chai rượu Tequila lừng danh có giá 100 đôla. Người Mexico giả rượu Tequila, người nước ngoài cũng giả rượu Tequila. Năm 1999, Mexico có 1.307 vụ xô xát vì rượu, 42 người chết và nhiều người khác bị bắt, bị thương.

Công nhân chở trái thừa đến lò nấu rượu Tequila

TƯỜNG QUYÊN

Rượu thật mà giả, rượu giả mà thật

Mexico có thị trấn nhỏ Tequila. Nông dân ở đây trồng được cây *thừa* (agave) cho ra nhiều hạt. Cách đây 1.000 năm, nông dân Mexico đã sáng tạo ra cách nấu rượu bằng hạt thừa cực ngon. Bởi đó là một đặc sản không đâu có, nên mặc nhiên các chủ lò lấy tên thị trấn Tequila để đặt tên cho loại rượu độc nhất vô nhị này. Nửa đầu thế kỷ này, vì chưa có nhiều người mê rượu, nên mỗi chai Tequila nửa lít chỉ có giá 3 đôla, tiệm

nào đắt hàng, ba ngày giới lắm chỉ bán được một chai.

Vùng Weber Blue gần Tequila cũng trồng được cây thừa và đậu Hà Lan. Học cách nấu rượu Tequila gia truyền, một số nông dân ở Weber Blue nấu y hệt rượu Tequila pha thêm đậu Hà Lan cho ngon, cho có đặc trưng Weber Blue, hạ giá chút đỉnh, chỉ bán 2,7 đôla mỗi chai nửa lít. Giả nhưng mà thật. Nhiều nông dân uống rượu Weber Blue đâm ra nghiện mùi đậu Hà Lan ngai ngái khiến cho rượu bỗng

CUỘC CHIẾN RƯỢU Ở MEXICO

Một số loại rượu Tequila nổi tiếng

có giá trên thị trường. Giá rẻ lại ngon, rượu “thật” Weber Blue đánh dạt rượu Tequila ra khỏi thị trường Weber Blue, có mùi lẫn lút rượu Tequila ngay trên lãnh thổ Tequila.

Thế là thời đó đã bùng nổ cuộc chiến rượu tại quê hương rượu Tequila và Weber Blue. Đôi khi, người ta thuê côn đồ tàn phá các cánh đồng trồng thừa và đậu Hà Lan của nhau. Để bảo vệ, một số chủ lập các đội dân quân tự vệ vũ trang giáo mác, sẵn sàng đâm chém nhau. Có những ông chủ thực hiện cách chơi nhau thật độc đáo: làm giả rượu của nhau, tất nhiên chất lượng kém, tung ra thị trường để hại uy tín của nhau. Người Tequila giả rượu Weber Blue rồi bí mật tung qua lãnh thổ Weber Blue và ngược lại, người Weber Blue cũng làm thế đối với rượu Tequila.

Thấy sản xuất rượu dễ kiếm lời, dân cư nhiều bang Mexico bắt chước cách trồng thừa, đậu Hà Lan và cách làm rượu ở Tequila, Weber Blue. Để cách tân, họ còn trồng thêm mía, củ sắn (mì), ngô (bắp), trái cây (táo và lê), sản xuất một thứ rượu hỗn hợp, đôi khi nhái theo mùi vị và kiểu chai Cognac hay Champagne của Pháp, rượu Whisky của Scotland và

Mỹ, tung ra thị trường trong và ngoài nước. Bang Oaxaca, Guadalajara, Monterrey, Juárez... bùng nổ những lò nấu rượu từ thập niên 1950, lên cao điểm vào năm 1994. Chỉ riêng Tequila đã có 32 lò nấu rượu trong năm 1994, nay con số tăng hơn gấp đôi: 72 lò sản xuất ra khoảng 600 loại rượu Tequila lừng danh.

Chủ lò - nông dân: mối liên kết... rượu

Có sự liên hệ qua lại khăng khít giữa nông dân với chủ lò rượu. Nông dân vùng Tequila cung cấp hạt thừa cho những lò rượu. Các nơi khác, chủ lò đưa tiền trước cho nông dân trồng loại đậu, ngô hoặc trái cây theo yêu cầu của mình. Không chỉ cạnh tranh về thành phẩm, họ còn cạnh tranh về giống cây, đậu, về phân bón và đất canh tác. Chủ một lò rượu liên kết với nông dân sản xuất loại cây riêng cho mình, chống một lò rượu khác liên kết với nông dân khác. Có khi kinh chống nhau ra mặt. Dìm giá của đối thủ không hiệu quả thì dùng giáo, mác. Theo cảnh sát Mexico, trong năm 1999, toàn đất nước Mexico đã có 1.307 vụ xô xát vì rượu, ít nhất có 42 người chết và nhiều người bị thương, bị bắt.

Có rất nhiều người Mexico thích uống rượu khai vị; mời nhau nhân dịp lễ, tết; hay nhậu lai rai. Tùy theo loại, mỗi chai rượu Tequila có giá từ 46-100 đôla. Trừ vốn, cứ tính mỗi chai rượu, chủ lò lãi gấp ba lần số vốn đã bỏ ra. Chủ lò lãi, chủ cung cấp nguyên vật liệu cũng lãi theo. Cụ ông Francisco Mireles, 75 tuổi, suốt 20 năm chuyên trồng thừa, cứ mỗi năm bỏ túi 95.000 đôla - lợi gấp 10 lần trồng các thứ khác. Tính trong năm 1997, trong số hoa màu của toàn Mexico, cây thừa chiếm 20%. Khi nhu cầu uống tăng, việc

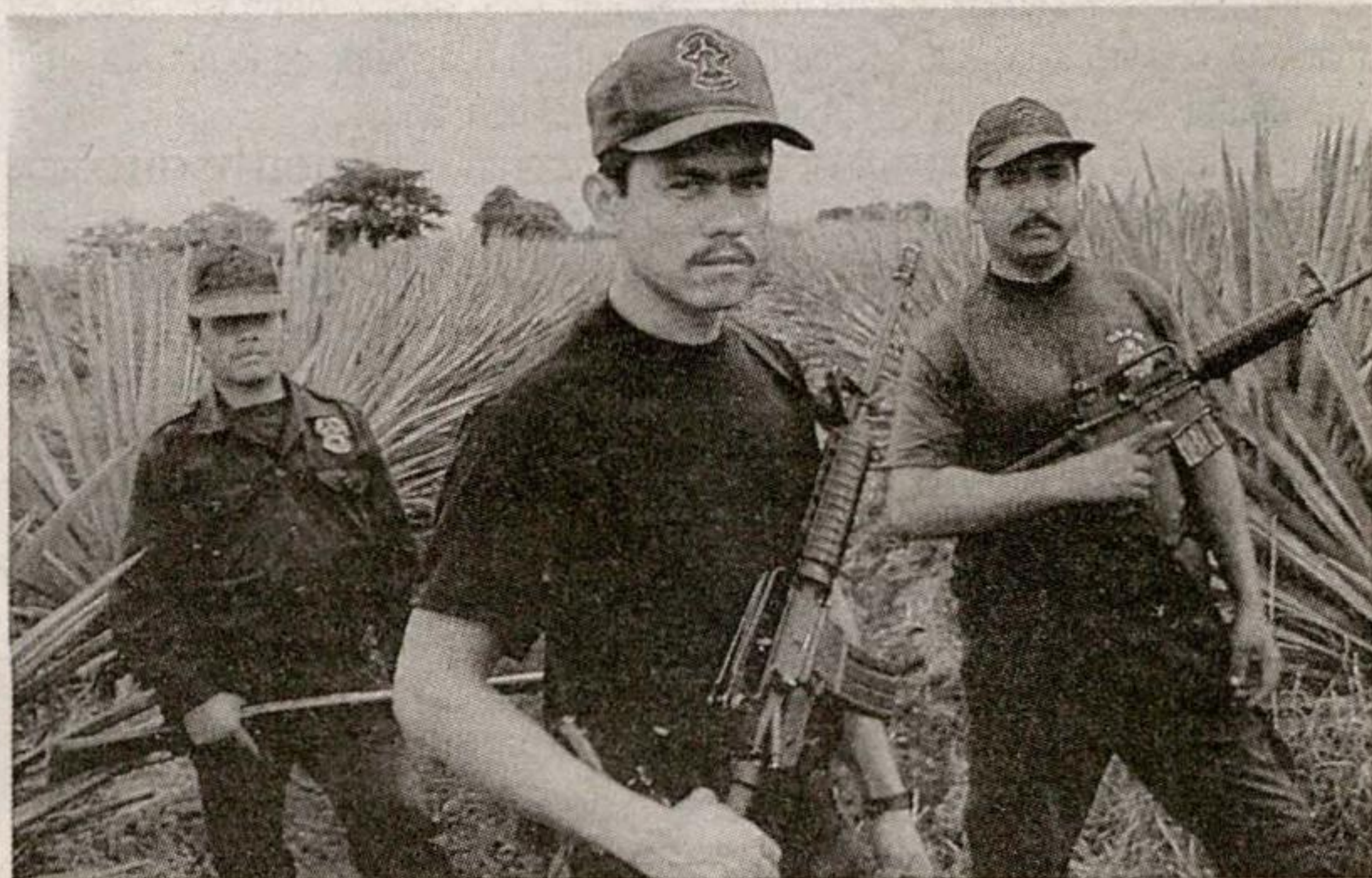
sản xuất rượu cũng tăng. Sản xuất rượu tăng, tức phải tăng lượng đậu, mía, cây thùa, tất yếu giá mua nguyên liệu cũng phải tăng. Năm 1994, người ta chỉ bỏ ra 5 xu là có thể mua được 1 pound (450g) hạt thùa; đến năm 1997, 1 pound hạt thùa ngoài thị trường tăng vọt lên 64 xu. Thế là bùng nổ cuộc chiến tranh giành sản xuất và bán hạt thùa. Không chỉ có thế, trong nội bộ các băng đảng đâm thuê chém mướn cũng cạnh tranh nhau ráo riết như hạ giá, tăng hiệu quả, để được chủ trồng nguyên liệu thuê đi thanh toán đối thủ. Theo hạ sĩ cảnh sát Miasel González Briseno, 25 tuổi, trong 6 tháng đầu năm 2000, đã có 18 vụ các băng đảng đụng độ nhau vì tranh mối ở Tequila. Bên Weber Blue cũng có 9 vụ, hai người chết và 11 người bị thương.

Mối bận tâm của chính phủ Mexico

Chính phủ Mexico không cấm cũng không khuyến khích sản xuất rượu. Duy chỉ có điều, họ khuyến cáo công dân

không nên say xỉn nơi công cộng. Một kẻ say nằm bên vệ đường có thể bị phạt 500 đôla; nếu hành hung hoặc tỏ ra sàm sỡ với phụ nữ, có thể bị phạt tù. Tội nặng hơn (như cầm dao dọa đâm người khác) sẽ bị truy tố về hình sự. Về hàng hóa, Mexico có luật rất nghiêm để trị bọn làm hàng giả, trong đó có rượu. Từ năm 1997, do các chủ lò rượu ở Tequila kiện, chính phủ ban hành luật tăng mức hình phạt cho tội nấu rượu giả nhãn hiệu của người khác đã chính thức đăng ký với nhà nước. Tùy mức độ, một kẻ giả nhãn hiệu rượu của bất kỳ hãng nào có thể bị xử 15 năm tù và nộp phạt 2 triệu đôla.

Để tìm ra những kẻ nấu rượu giả và bọn đầu gấu được các ông chủ lò rượu thuê để thanh toán đối thủ, chính phủ đã huấn luyện các đội cảnh sát đặc nhiệm và thanh tra chuyên ngành, thường xuyên lùng sục những nơi tình nghi. Có chủ lò rượu đào hầm ở phía dưới các cánh đồng trồng thùa để nấu rượu lậu.

González Briseno (phải) dẫn đội cảnh sát đặc nhiệm kiểm tra cánh đồng trồng cây thùa

● *Chỉ riêng thị trấn nhỏ Tequila đã có 72 lò sản xuất khoảng 600 loại rượu Tequila lừng danh.*

● *Một kẻ giả nhãn hiệu rượu có thể bị xử 15 năm tù và nộp phạt 2 triệu đôla.*

● *Có chủ lò đào hầm dưới cánh đồng trồng thù để nấu rượu lậu; có chủ lò thuê kẻ cắp chuyên nghiệp ăn cắp công thức pha chế rượu, phá hoại nguyên liệu sản xuất.*

● *Mexico giả rượu Mỹ, Pháp; Mỹ, Pháp lại giả rượu Mexico.*

Theo thanh tra viên Jesús Antonio Flores, trong việc phát hiện ra các lò nấu rượu lậu (không có giấy phép) và rượu giả, có sự cố ý góp tay của một số chủ lò. Vì cạnh tranh nhau, chủ lò có giấy phép gửi thư nặc danh cho cảnh sát chỉ nơi sản xuất của bọn nấu rượu lậu, rượu giả. Thanh tra Flores phụ trách khu vực Catina de Los Remedios ở Guadalajara từ thập niên 1980 sau khi ông trở thành luật sư. Công việc cũng khổ cực: cứ đến nửa đêm, Flores giả dạng kẻ làm công lén vào các khu vườn trồng thù có nghi vấn để tìm cơ sở nấu rượu lậu. Flores cũng giả dạng thương nhân vào ngôi la cà tại các câu lạc bộ đêm để lần theo dấu vết bọn làm rượu giả. Cảnh sát cũng làm công việc như những thanh tra. Cứ 10 cảnh sát đặc nhiệm sẽ theo dõi một khu vực. Còn thanh tra như Flores, cứ 8 người phụ trách một khu vực.

Theo ông Don Felipe - chủ công ty sản xuất rượu Felipe Camarena hay còn được gọi là El Tesoro, có chủ lò hành xử như những tay gangster: thuê kẻ cắp chuyên nghiệp lén đột nhập vào công ty đối phương để ăn cắp công thức pha chế

rượu và phá hoại nguyên vật liệu sản xuất. El Tesoro là một công ty lớn, trong 6 năm, ông Felipe đã bỏ ra hơn 6 triệu đôla để thiết kế một dây chuyền hiện đại sản xuất mỗi ngày 20.000l rượu ngon. Ông Felipe, 73 tuổi, học nghề nấu rượu của bố từ năm 1939, trở thành một đại gia trong lĩnh vực sản xuất rượu ở Mexico. Theo thanh tra Flores, Felipe có thuê cảnh sát đặc nhiệm để bảo vệ mọi công việc làm ăn của công ty.

Rượu Tequila ở Mexico có xuất khẩu sang Mỹ và châu Âu. Xuất loại vừa, giá mỗi chai 50 đôla. Với tiền công mỗi tuần 175 đôla, Flores còn phụ trách thêm khâu lần tìm ra các đường dây tiêu thụ rượu giả Tequila do một số ông chủ Mỹ và châu Âu sản xuất. Trong tuần lễ từ 14 đến 21-8-2000, cảnh sát đã tịch thu 100.000 chai Tequila giả lưu hành trên thị trường Mexico. Còn ở châu Âu, Nam Á và châu Á, cảnh sát đã phát hiện ra 75 chi nhánh làm giả rượu Tequila, hiện chính phủ Mexico đang phối hợp với chính phủ các nước có lò nấu rượu giả để triệt phá tận gốc.

Thói đời kẻ cũng lạ: Mexico giả rượu Pháp, Mỹ; còn Mỹ, Pháp lại giả rượu Mexico. Theo Flores, cuộc chiến rượu lan ra ngoài lãnh thổ Mexico. Mặc dầu từ đầu năm nay, do có quá nhiều chủ lò cạnh tranh, rượu Tequila sản xuất ở Mexico giảm 47%, nhưng so với thế giới, Mexico là đất nước sản xuất nhiều rượu nhất. Hạ sĩ cảnh sát Briseno nói đùa rằng, khi nông dân Mexico đồn bỏ mọi thứ hoa màu khác để trồng cây thù 100%, thì Mexico sẽ trở thành một bể rượu và lúc đó thanh tra cảnh sát cũng say túy lúy, không ai bắt ai hết!

(Theo Newsweek, USA Today, 8.9.2000)

♦ Gần 40% tổng thống (TT) Mỹ xuất thân từ 2 trong tổng số 50 bang của nước này: 9 vị tại Virginia và 7 vị tại Ohio.

NHÂN DỊP CHIẾN DỊCH VẬN ĐỘNG BẦU CỬ TỔNG THÔNG Ở MỸ

Vài tình tiết LÝ THỦ

về các tổng thống Mỹ

Tổng thống thứ 32 của Mỹ F.D.Roosevelt

♦ Hai cha con từng là TT của nước Mỹ là trường hợp của John Adams (1735-1826), vị TT thứ hai và John Quincy Adams (1767-1848), vị TT thứ sáu. Nhiệm kỳ 4 năm của Adams bố vào thời gian 1797-1801, còn nhiệm kỳ 4 năm của Adams con là vào thời gian 1825-1829.

♦ Ông nội và cháu đều là TT của Mỹ, đó là trường hợp William Henri Harrison (1773-1841) và Benjamin Harrison (1833-1901). Người

ông trở thành TT thứ 9 của Mỹ vào năm 1841 và bị chết vì bệnh chỉ 1 tháng sau khi nhậm chức. Còn Harrison cháu 48 năm sau trở thành TT thứ 23 của Mỹ với nhiệm kỳ 4 năm từ 1889-1893.

♦ Grover Cleveland (1837-1908) là TT thứ 22 cũng là TT thứ 24 của nước Mỹ. Ông đắc cử TT ở 2 lần bầu cử khác nhau, trước và sau TT Benjamin Harrison, vị TT thứ 23. Cả hai lần làm TT, ông đều giữ

HOÀNG NGHĨA

chức vụ chỉ 1 nhiệm kỳ 4 năm, lần trước vào 1885-1889, còn lần thứ hai vào thời kỳ 1893-1897.

♦ Franklin Delano Roosevelt (1882-1945), TT thứ 32 của Mỹ, là người đã giữ chức vụ TT với thời gian dài nhất, trên 13 năm liền, từ 1933-1945. Ông là vị TT duy nhất của nước Mỹ được bầu làm TT trong 4 nhiệm kỳ liên tiếp: 1933, 1936, 1940, 1945. Các vị TT khác chỉ giữ chức vụ từ 1.

đến 2 nhiệm kỳ, tối đa là 8 năm.

♦ Henri Harrisson (1773-1841), TT thứ 9 của nước Mỹ là người có thời gian tại vị ngắn nhất. Ông chết sau khi ngồi vào ghế TT vừa đúng 1 tháng, do bị bệnh viêm phổi. Trong buổi lễ nhậm chức được tổ chức ngoài trời, giữa cảnh tuyết rơi dày đặc, không mũ không áo ấm, Harrisson đã đọc một bài diễn văn dài đến 2 giờ, gấp đôi diễn văn nhậm chức của các TT khác, vì thế đã bị nhiễm lạnh.

♦ David Rice Atchison (1807-1866) là vị TT 1 ngày của nước Mỹ. Lẽ ra, ông phải là vị TT thứ 12 của nước Mỹ và Zachary Taylor phải là TT thứ 13. Trong thực tế, Atchison đã thừa hành chức vụ này trong 1 ngày và đã được trao cương vị đó đúng theo quy định của luật pháp. James Polk's, vị TT thứ 11 của Mỹ chấm dứt nhiệm kỳ theo quy định của hiến pháp là vào lúc 12 giờ trưa của ngày chủ nhật 4-3-

1849, vị TT kế tiếp là Zachary Taylor sẽ tuyên thệ nhậm chức vào trưa ngày hôm sau. Như vậy, cả Polk's cũng như Taylor không phải là TT của Mỹ trong khoảng thời gian từ trưa chủ nhật hôm trước đến khi diễn ra lễ nhậm chức vào hôm sau. Phó TT George Dallas đã xin từ chức chủ tịch Thượng viện vào ngày thứ 6 trước đó và Thượng viện đã bầu thượng nghị sĩ Atchison của bang Missouri thay thế tạm thời chức vụ này. Theo quy định của hiến pháp Mỹ, trong tình hình khuyết TT và phó TT, Quốc hội sẽ đề cử một người thay thế. Vì thế, Atchison, với tư cách là chủ tịch Thượng viện, đương nhiên là vị TT hợp pháp của Mỹ trong khoảng thời gian trước khi Taylor tuyên thệ nhậm chức. Trên tấm bia tưởng niệm ông tại bang Missouri có hàng chữ "David Rice Atchison, 1807-1866, TT một ngày của nước Mỹ".

♦ Chỉ có một lần

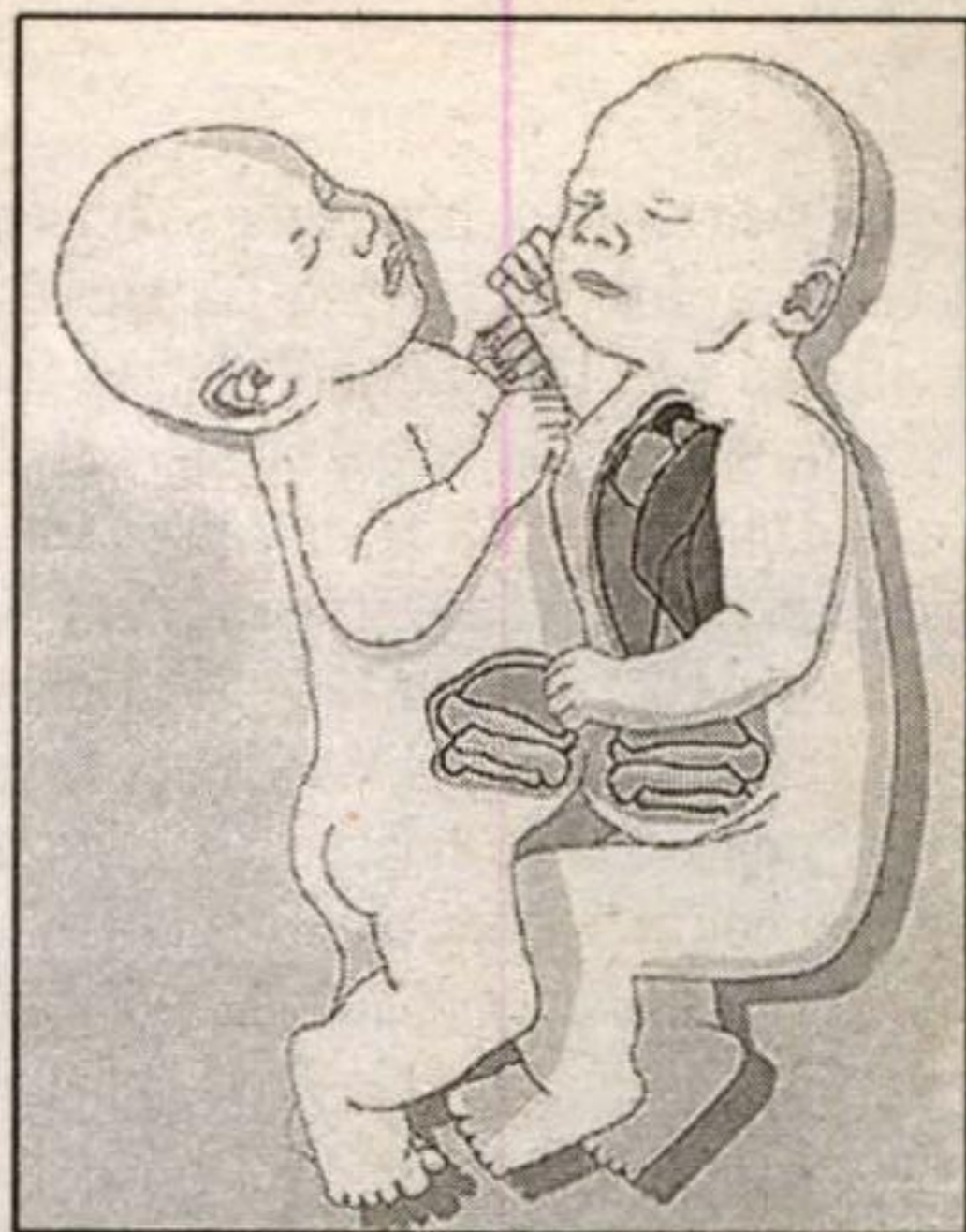
duy nhất, TT và phó TT là thành viên của hai đảng chính trị khác nhau. Đó là trường hợp xảy ra vào năm 1797, khi Thomas Jefferson, người của đảng Dân chủ trở thành phó TT dưới quyền của John Adams, thuộc Đảng của những người chủ trương liên bang (Federalist).

♦ Cho đến nay, mới có khoảng 1/3 phó TT trở thành TT. Ngoài 7 người chết khi đang làm nhiệm vụ, số còn lại đều ứng cử TT nhưng đều thất bại. Nelson Rockefeller được coi là cay đắng nhất, cả 3 lần ứng cử với tư cách là đảng viên của đảng Cộng hòa đều thất bại. Con người này rất nổi tiếng thế giới không phải vì chiếc ghế phó TT mà vì là con của một tỉ phú dầu hỏa. Hubert Humphrey, phó TT dưới thời Johnson, cũng hai lần bị đánh bại do quan điểm quá hiếu chiến trong cuộc chiến tranh Việt Nam.

(Theo Isaac Ashimov's books of Facts)

Jodie có đủ tim và hai lá phổi (bên phải), còn Mary sống nhờ vào Jodie

Hai đứa trẻ có danh xưng Jodie và Mary (không phải tên thật) được sinh ra ở Anh (mẹ từ nơi khác đến) và nay chờ phẫu thuật tách đôi. Một em - Jodie - có đủ tim và hai lá phổi, còn em kia hôn mê sống nhờ phổi và tim của em này. Theo các bác sĩ thì Mary có một bộ não rất kém phát triển. Nếu không phẫu thuật tách đôi phần đáy cột sống (có nghĩa là hy sinh mạng sống của Mary) thì cả Jodie cũng sẽ chết vì kiệt sức do trái tim phải làm việc quá nhiều. Một phán quyết của tòa án đã ủng hộ việc tách rời hai em nhưng cha mẹ chúng và nhà thờ Thiên Chúa giáo La Mã không đồng ý. Tranh cãi đã xảy ra quyết liệt...

TRANH CÃI ĐẠO ĐỨC VỀ VIỆC

TÁCH RỜI MỘT CẶP SONG SINH

Các trường hợp song sinh hay ký sinh

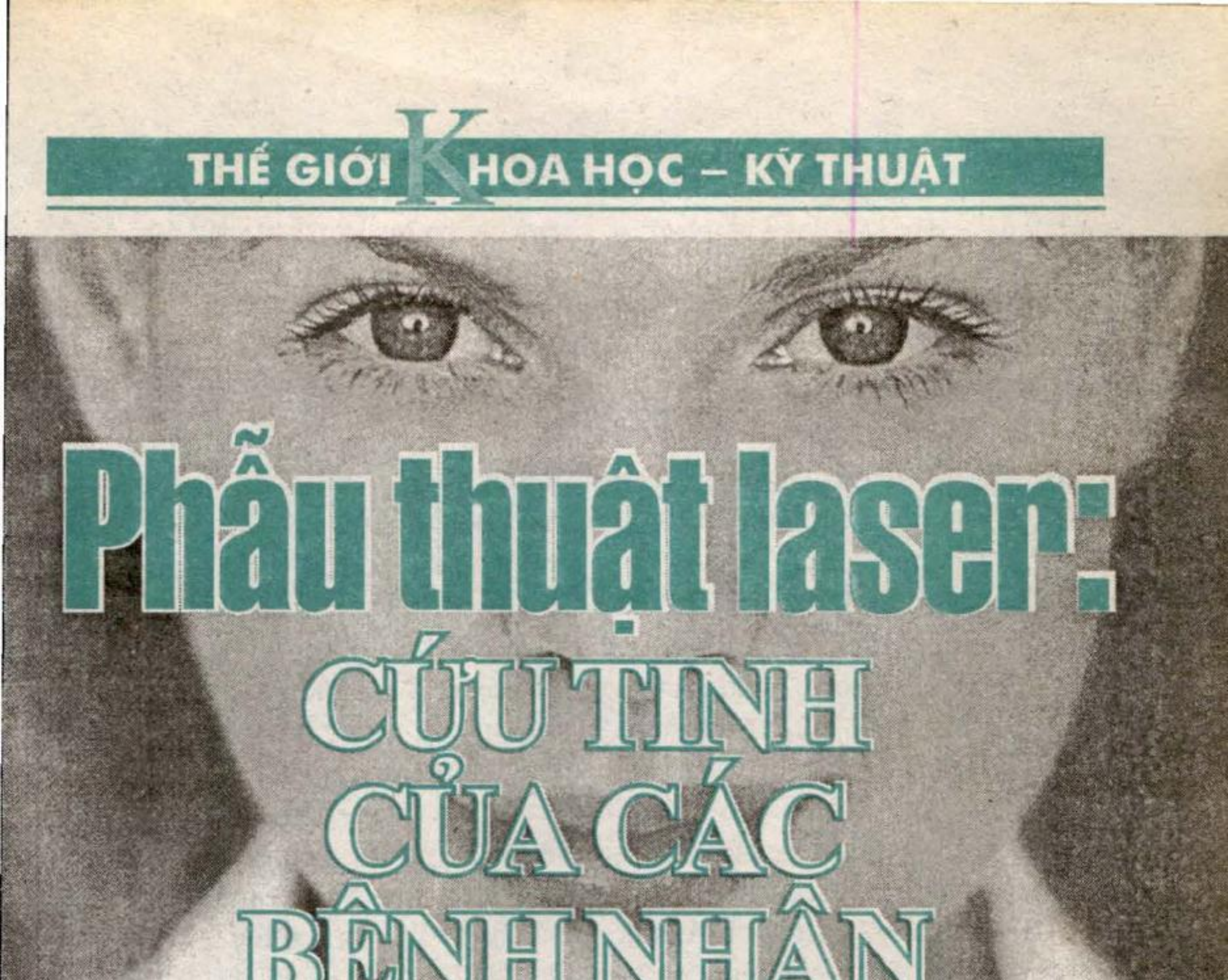
NGUYỄN LAN HƯƠNG

Bậc cha mẹ nào rơi vào trường hợp này cũng rất khó xử. Kiểu song sinh dính liền này được gọi là *song sinh Siam* (Xiêm, tức Thái Lan) thuộc dạng rất hiếm, lấy theo trường hợp hai chị em Eng và Chang sinh ở Thái Lan từng đi “trưng bày” khắp nước Mỹ từ năm 1829-1840. Sống đến năm 63 tuổi, họ dính nhau ở ngực bằng một dải sụn. Hiện nay, việc tách rời trường hợp dính nhau như Eng - Chang tương đối dễ vì không dính chung các cơ quan trọng yếu hay người này lệ thuộc vào cơ quan của người khác. Song sinh Siam xuất hiện với tỉ lệ 1/50.000 ca sinh trên thế giới. Chúng là sản phẩm của một quả trứng độc nhất nhưng không biết vì lý do gì không chịu phân chia đầy đủ như những trường hợp song sinh bình thường trong 3 tuần đầu thai nghén. Song sinh Siam luôn giống nhau như đúc. Đa số song sinh Siam dính nhau ở phần ngực (40% trường hợp) hay bụng (40% trường hợp). Số ít hơn dính bên sườn, hông hoặc cả đầu. Song sinh dính đầu là hiếm nhất với tỉ lệ 1/2,5 triệu ca sinh. Trong số những cặp song sinh còn sống, nhiều cặp không thể phân chia hoặc vì phải chia sẻ quá nhiều cơ quan trọng yếu. Nếu tách ra phải hy sinh một trong hai trẻ, ví dụ trường hợp Jodie và Mary.

Ca tách rời thành công song sinh Siam đầu tiên được thực hiện năm 1689 ở Thụy Sĩ và cả hai đứa trẻ đều sống. Hai chuyên viên hàng đầu trong lĩnh vực này hiện nay là GS. Lewis Spitz và Edward Kiely tại Bệnh viện trẻ em Great Ormond ở Luân Đôn. Từ năm 1984 đến nay, Spitz và Kiely đã chứng kiến 16 ca song sinh dính liền trên thế giới. Họ phẫu thuật 12 ca với bốn ca sống sót cả hai trẻ (phẫu thuật đúng thời điểm thích hợp, cơ may sống sót sẽ cao hơn). Bốn ca không thể phẫu thuật và tất cả những đứa trẻ đều chết. Aoife và Niamh McDonnell sinh tại Bệnh viện St. Mary's ở Manchester, cùng nơi với Jodie và Mary, được tách rời vào tháng 6-1997. Aoife và Niamh dính nhau ở ngực và phẫu thuật tách rời được thực hiện khi chúng mới 11 tuần tuổi. Chúng chỉ dính gan chứ không dính xương và tình trạng dính liền được phát hiện sớm bằng siêu âm lúc thai nhi mới 20 tuần tuổi. Chính GS. Spitz đã chủ trì ca phẫu thuật này. Ông cấy một miếng bột hình nêm vào nơi dính liền để làm cho da giãn ra. Phần giãn sẽ phủ lên nơi tách hở miệng. Lá gan (có khả năng phát triển lại) được rút hết máu và tách bằng lưỡi dao siêu âm. Hai nửa sẽ lớn dần đến hình dáng, kích cỡ bình thường. Trước ca tách rời này, GS. Spitz và Kiely đã thực hiện một ca tách khác kéo dài 15 giờ cho hai trẻ - Eilish và Katie Holton dính ở gan, ruột, phổi và bàng đái. Lúc đó, bọn trẻ đã 3 tuổi. Ca tách rời thất bại một phần. Katie chết vì suy tim, Eilish sống sót và nay đã 9 tuổi.

Ai sẽ quyết định số phận đôi trẻ?

Cha mẹ của Jodie và Mary đến Anh tháng 5-2000 do sắp xếp của chính phủ Anh và chính phủ nước họ sau khi siêu âm cho thấy thai song sinh bị dính liền. Jodie và Mary chào đời tại Bệnh viện St. Mary's, Manchester ngày 8-8. Từ đó, các tranh cãi xảy ra quanh việc tách rời bọn trẻ. Theo các bác sĩ thì từ 3 đến 6 tháng, nếu không được tách rời bọn trẻ sẽ chết. Lúc đó trái tim của Jodie sẽ yếu dần (hiện nó đã có các dấu hiệu mệt mỏi). Dù Tòa thượng thẩm Luân Đôn đã chấp thuận việc tách rời nhưng cha mẹ Jodie và Mary vẫn đệ đơn lên tòa trên chống lại phán quyết này. Vì vậy ca phẫu thuật còn phải chờ đợi phán quyết cuối cùng. Những người Hồi giáo và Thiên Chúa giáo La Mã đã chỉ trích quyết định của chánh án Tòa thượng thẩm khi ông đồng ý hy sinh Mary để cứu Jodie. Tuy nhiên, một giám mục Anh giáo lại ủng hộ quyết định của thẩm phán Johnson. Luật sư bảo vệ cho quyền sống của Mary vẫn tin rằng ông ta sẽ thắng kiện tại tòa phúc thẩm. Hiện một toán 20 nhà phẫu thuật đang ở trong tư thế sẵn sàng. Họ rất lo cho tình trạng sức khỏe của Jodie nhưng không thể làm gì khác được. Về phía đạo Hồi, phát ngôn viên nhà thờ Hồi giáo Đông Luân Đôn nói: "Quan điểm của đạo Hồi là sự sống và cái chết thuộc quyền quyết định của đấng tối cao, con người không thể giữ trọng trách này. Vì vậy, có lẽ cách tốt nhất là để mọi việc diễn ra theo ý thượng đế và con người không nên can thiệp vào". Giám mục Anh giáo Stephen Lowe, địa hạt Hulme, nơi có bệnh viện hai trẻ song sinh đang sống thì có ý kiến thoáng hơn. Ông nói: "Theo tôi thì Chúa cũng làm việc qua đôi tay bác sĩ và tài năng của các nhà phẫu thuật sẽ giúp đôi trẻ thoát khỏi tình trạng thập tử nhất sinh". Ca phẫu thuật nếu được chấp thuận sẽ diễn ra ở Bệnh viện Great Ormont, Luân Đôn. (Tổng hợp từ *Daily Telegraph*, *Newsweek* và *The Guardian*, 9.2000)

Phẫu thuật laser: CỨU TINH CỦA CÁC BỆNH NHÂN CẬN VÀ VIỄN THỊ

LƯƠNG THÁI SỸ

Con số Lasik - cứu tinh của các bệnh nhân cận, viễn thị

Phẫu thuật laser (Lasik) dùng để chữa các bệnh cận và viễn thị đã trở thành một kỹ nghệ làm ăn phát đạt ở Mỹ, châu Âu và châu Á đến nỗi các cơ quan bảo hiểm xếp nó vào loại “làm đẹp”, không thuộc diện bảo hiểm!

Còn gì thích thú bằng chỉ sau 15 phút nằm lên chiếc ghế phẫu thuật đặt trong phòng khám của bác sĩ nhãn khoa, bạn sẽ được hưởng hạnh phúc chia tay với đôi kính dày cộm mang trên mũi hay tròng kính gắn vào giác mạc, những thứ đã gây ra bao nhiêu phiền toái và sự thua thiệt cho những người bị cận thị, viễn thị. Lúc đó thị lực mới của bạn có thể đạt đến 20/20 và thế giới trước mắt bạn sẽ đẹp hơn nhiều.

Năm 1999 có khoảng 500.000 người Mỹ được hưởng lợi ích của phương pháp mới này, gấp đôi so với năm 1998. Các bệnh viện ở Đài Loan tiến hành 1.000 ca phẫu thuật laser mỗi

tháng. Tại Nhật, theo ước tính của các bác sĩ, năm nay sẽ có 30.000 người đến với Lasik. Thị trường châu Á của Lasik là rất lớn. Có không dưới 60% dân số Nhật bị vấn đề về thị lực. Có khoảng 95% sinh viên đại học Hong Kong mang kính. Giá Lasik ở châu Á rẻ hơn ở Mỹ. Tại Thái Lan, cơ quan du lịch khuyến khích du khách đến Thái bằng miếng mỗi Lasik chất lượng cao, chi phí thấp (chỉ có 600 đôla cho một mắt so với 2.500 đôla ở Mỹ. Tại Ấn Độ còn rẻ hơn: 160 đôla mỗi mắt). Tại Mỹ, 70% bệnh nhân mắt sau khi Lasik đã lấy lại được thị lực bình thường 20/20. Đa số còn lại, mắt đủ tốt để lái xe mà không cần mang kính. Đến năm 2010, một số nhà phẫu thuật dự đoán, Lasik sẽ tiến bộ đến nỗi tỉ lệ bệnh nhân đạt thị lực 20/20 sau phẫu thuật là 90%. Đa số bệnh nhân hài lòng với kết quả phẫu thuật và những gì Lasik đem lại cho họ trong cuộc sống. Họ được giải phóng khỏi cặp kính và mỗi buổi sáng thức dậy có thể nhìn thế giới qua đôi mắt không vướng bận. Ngoài ra, người mang kính cận, viễn thị thường chịu nhiều thiệt thòi trong giao tiếp. Ví dụ tại một số nơi ở châu Á, các tài xế taxi không cho phụ nữ đeo kính lên xe vì sợ xúi quẩy! Cặp kính dày cộm cũng giết chết nhiều mối tình mới chớm ở Ấn Độ.

Các giới hạn của Lasik

Nhưng cũng giống như các phương thức phẫu thuật chữa trị khác, Lasik cũng có các giới hạn nhất định. BS. Mark Mannis, một

chuyên gia phẫu thuật Lasik từ 4 năm nay nói: “Loại phẫu thuật này thành công gần như tuyệt đối ở những ca có khám nghiệm đang hoàng, nghĩa là mắt chỉ cận, viễn thị đơn thuần, thị giác ổn định, không méo mó và không có các bệnh mắt khác”. Điều quan trọng mà người bệnh phải biết là thị lực phục hồi 20/20 không có nghĩa là thị giác cũng hoàn hảo 100%. Mắt sau Lasik có thể nhìn thấy hình bị chồng (hai nét) vào ban đêm, nhất là lúc vừa phẫu thuật xong khiến một số người không thể lái xe lúc trời tối. Đã có thống kê những bệnh nhân sau Lasik rơi vào trường hợp này dù tỉ lệ chỉ chiếm 1% (nếu Lasik được làm bởi các chuyên gia về mổ vồng mạc) và chiếm 5% (nếu được làm bởi các bác sĩ nhãn khoa thiếu kinh nghiệm Lasik). Ngoài ra, còn 10-15% bệnh nhân phải trải qua Lasik lần 2 để chỉnh thêm thị lực.

Lasik là công nghệ còn non trẻ và thiết bị Lasik mới được Cơ quan Quản lý thực phẩm và dược phẩm Mỹ (FDA) chấp nhận vào tháng 7-1998.

Cách can thiệp của Lasik đối với mắt

Mắt được bọc bởi một lớp bảo vệ gọi là *sclera*. Chỉ có phần trước *nhãn cầu*, nơi hiện diện của *giác mạc* trong suốt là không có lớp vỏ bọc này. Tia sáng đi qua giác mạc đến *con ngươi* ở giữa *mống mắt* - còn gọi là phần tạo màu cho mắt. Tùy vào độ sáng của ánh sáng đang tới, con ngươi sẽ mở lớn hay thu hẹp lại như một thấu kính máy ảnh. Sau đó, ánh sáng đi qua thấu kính (*thủy tinh*

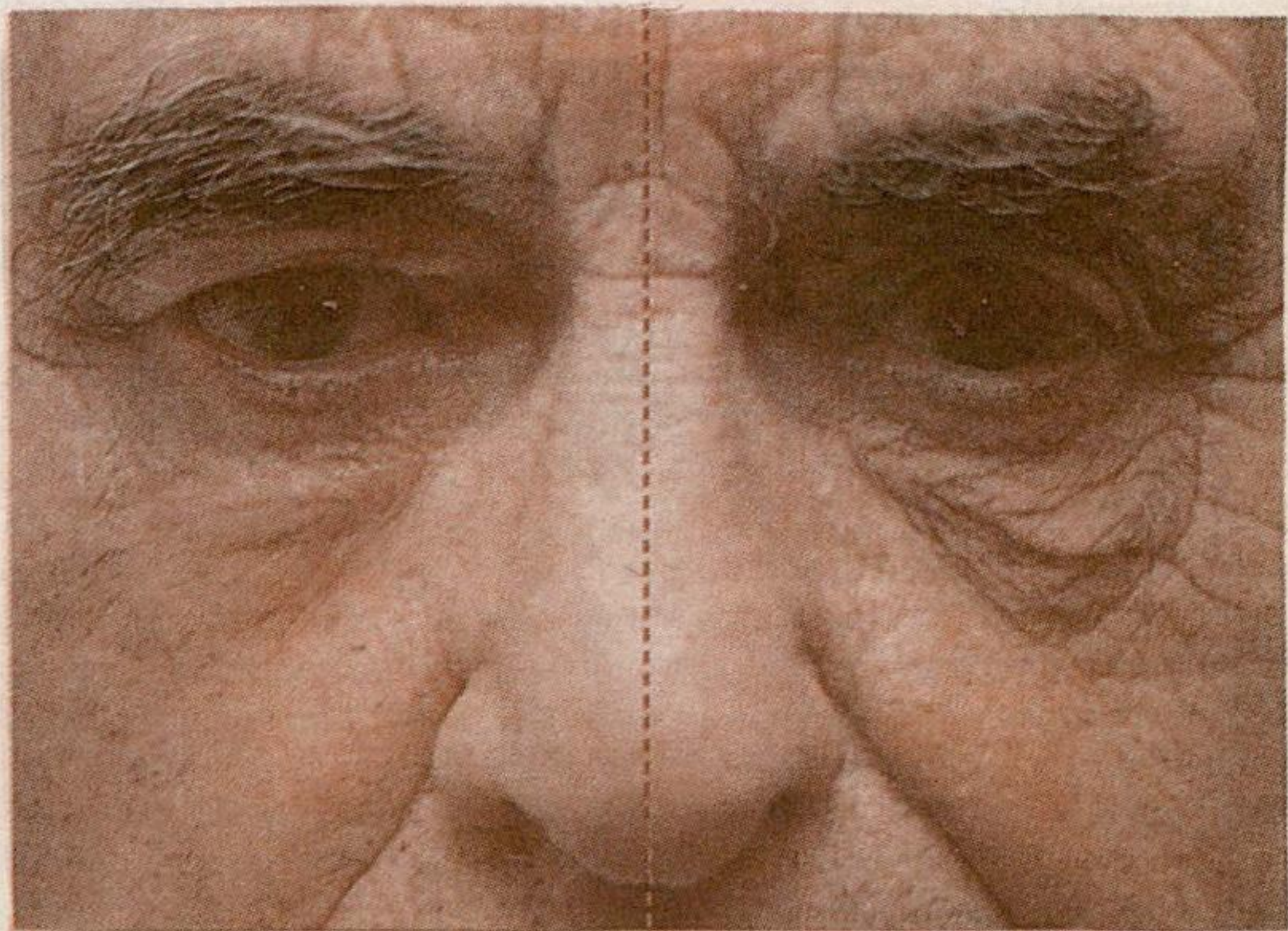
thể) nằm ngay sau mống mắt và uốn cong hoặc đi thẳng sao cho hình ảnh tập trung vào *võng mạc* (mô nhạy cảm với ánh sáng nằm phía sau mắt, giúp chuyển ánh sáng thành các *tín hiệu điện tử*). Từ võng mạc, các sợi thần kinh thị giác sẽ gửi các xung điện tử đến *các trung tâm thị giác* của não và hình ảnh sẽ tạo thành trong đầu từ các trung tâm này.

Tuy nhiên, các thấu kính chỉ có 1/3 trách nhiệm về thị lực của mắt. Phần còn lại do giác mạc hoạt động như một thấu kính thứ hai giúp hội tụ ánh sáng vào võng mạc. Nếu ta bị cận thị, mắt sẽ cho ra các ảnh rõ của các vật thể gần mắt nhưng ánh sáng đến từ các vật thể ở xa sẽ hội tụ phía trước võng mạc do giác mạc

bị cong. Kính đeo mắt sẽ bù trừ khiếm khuyết này. Còn ở người viễn thị, vật thể ở xa sẽ thấy rõ, còn vật thể ở gần sẽ bị lòa vì ánh sáng hội tụ sau võng mạc do giác mạc không đủ cong. Loạn thị xảy ra khi giác mạc không cong đều làm cho cả vật thể ở gần lẫn ở xa đều bị nhòe nhoẹt. Mắt lão lại là trường hợp khác, không do giác mạc quá phẳng hay quá cong mà do mắt mất khả năng uốn tia sáng hội tụ vào võng mạc khi nhìn các vật thể gần.

Lịch sử chữa cận, viễn thị trong nhãn khoa

Các cố gắng để thay đổi, sửa chữa hình dạng giác mạc đã có từ những năm 1950. Từ thập niên 1970, các bác sĩ Liên Xô đã nổi tiếng về kỹ thuật dùng dao mổ để sửa lại

độ cong giác mạc ở những bệnh nhân cận thị bằng một loại phẫu thuật gọi là *Radial keratectomy*. Nhưng loại phẫu thuật này cần đến những vết rạch ở mắt nên gây đau, vết thương lành chậm và kết quả là khó biết trước. Rồi đến thời đại laser. Được phát triển từ những năm 1970 trong lĩnh vực khắc rãnh cho các vi mạch điện tử, thiết bị *laser* nguội giúp cắt rạch vật liệu mà không làm cho nó bị tổn thương, biến dạng vì sức nóng. Đây cũng là thiết bị mà các nhà phẫu thuật cần cho các ca phẫu thuật tinh tế như phẫu thuật mắt. Công ty Mỹ Summit Technology là công ty đi tiên phong trong lĩnh vực ứng dụng kỹ thuật laser nguội vào phẫu thuật mắt. Bám sát Summit là Công ty Visx cũng của Mỹ. Thoạt đầu, các nhà phẫu thuật tìm cách dùng laser nguội để sửa chữa thị lực theo một phương thức gọi là *photorefractive keratectomy*. Họ lột bỏ lớp ngoài cùng bảo vệ của giác mạc rồi đốt cho bốc hơi một phần giác mạc bằng laser để lấy lại độ cong vốn có của nó. Khi lớp ngoài phát triển trở lại, giác mạc sẽ có hình dạng như cũ. Phương thức này là một bước tiến mới so với phương pháp *Radial keratectomy* nhưng vẫn còn đau khi mắt đang lành. Lasik giúp giải quyết vấn đề này. Sử dụng công cụ cắt rạch tinh tế gọi là *microkeratome*, các nhà phẫu thuật chỉ rạch một bên lớp vỏ ngoài giác mạc, bên kia giữ lại như bản lề rồi cẩn thận lật lớp vỏ lên. Ở các bệnh nhân cận thị, tia laser sẽ gọt giác mạc từ trung tâm để giác mạc

bớt cong, còn ở bệnh nhân viễn thị, tia laser sẽ gọt phần mép ngoài giác mạc để tạo lại độ cong như cũ. Hoàn thành xong công việc, các bác sĩ sẽ đưa lớp phủ ngoài giác mạc trở về vị trí cũ. Sau vài phút sấy khô, lớp ngoài sẽ liên kết trở lại với giác mạc. Vì tổn thương gây ra do phương thức này là rất nhỏ cho giác mạc nên bệnh nhân rất ít đau và vết thương mau lành. Hầu như các bệnh nhân có thể thấy ngay sau phẫu thuật. Rủi ro chỉ xảy ra khi các nhà phẫu thuật lỡ tay làm rách lớp lột hay làm đứt bản lề. Ngoài ra, khi trả lớp vỏ ngoài giác mạc trở lại vị trí cũ, nó có thể bị nhăn nếu không khéo tay. Vì vậy, tay nghề của nhà phẫu thuật là vấn đề phải được đặt lên hàng đầu.

Hầu như những bệnh nhân từng trải qua Lasik đều thấy ít nhất vài lần đốm lóa của hình. Nhưng sau 6 tháng, hiện tượng này không còn nữa lúc vết thương đã ổn định. Theo lời khuyên của các chuyên viên thì Lasik chỉ nên làm với những bệnh nhân cận thị có thị lực nhỏ hơn - 12 độ và những bệnh nhân viễn thị có thị lực nhỏ hơn 14 độ.

Lasik đã đánh mạnh vào “nồi cơm” của kỹ nghệ sản xuất kính cận và kính viễn ở Mỹ với doanh thu mỗi năm lên đến 16 tỉ đôla. Tuy nhiên, Lasik được giới bảo hiểm xem là phẫu thuật thẩm mỹ nên không chịu bảo hiểm và theo luật, những người đã trải qua Lasik sẽ không được hiến mắt khi chết...

(Theo Time, 18.9, New York Times và Hội nhãn khoa Mỹ, 9.2000)

Bộ đổi líp xe tự động (ảnh 1)

Với xe đạp GT, bạn không cần phải thay đổi vòng líp xe mỗi khi bạn lên dốc: thiết bị *AutoD* sẽ tự động giúp bạn. *AutoD* điều khiển việc đổi líp điện tử tự động với 4 vận tốc khác nhau nhờ một bộ cảm biến. Bộ cảm biến này đo vận tốc di chuyển của xe được hiển thị lên màn hình tinh thể lỏng, *AutoD* chọn líp tối ưu phù hợp.

Dao cạo điện hiện đại (ảnh 2)

Dao cạo điện *Quadra* của Công ty *Noselco* “tấn công” những sợi râu “cứng đầu” nhất bằng hai bước: bước đầu cạo cắt ngắn sợi râu, sau đó đẩy sạch tận gốc trong lượt cạo thứ hai. Không như các dao cạo điện khác, *Quadra* có thể được chùi rửa sạch bằng nước chảy từ vòi.

Máy nhạc nén MP3 thời trang (ảnh 3)

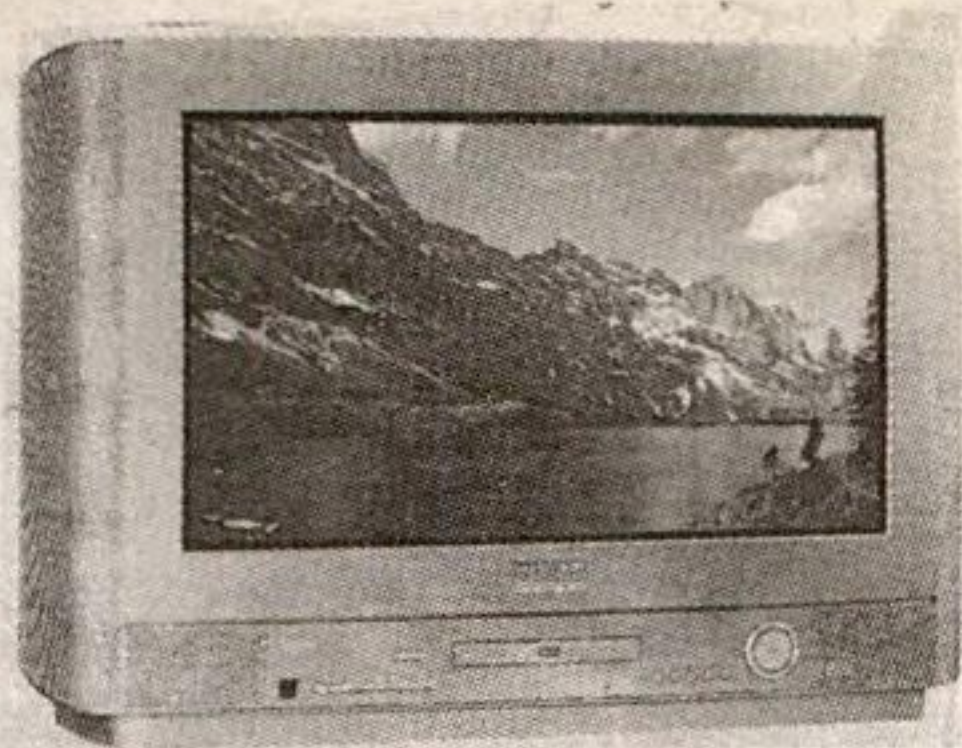
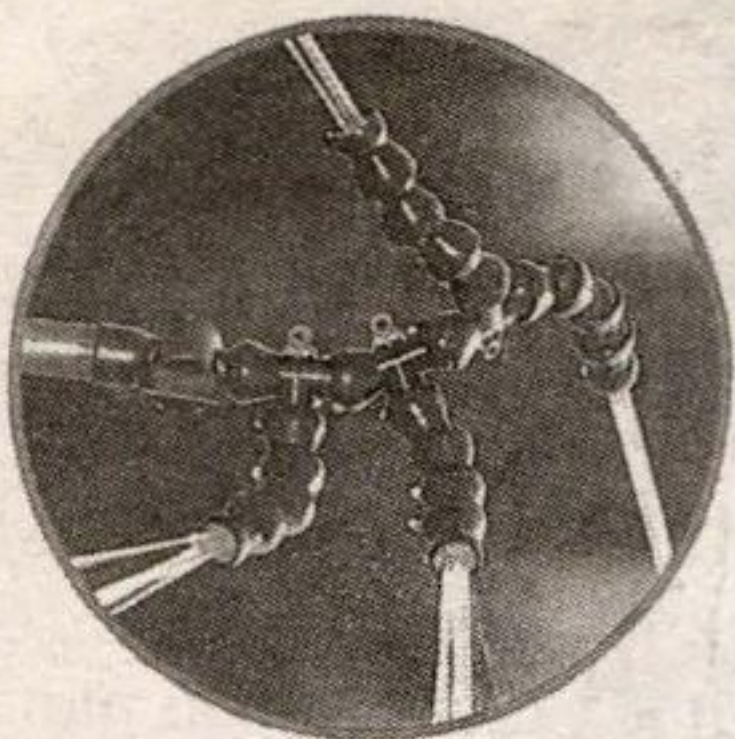
Philips cũng gia nhập vào số các công ty sản xuất máy chơi nhạc MP3 được tải xuống từ Internet, nhưng sản phẩm của công ty có kiểu dáng độc đáo hơn nhiều. Máy *SA101* vuông vức có card bộ nhớ 32MB và một dàn điều chỉnh chất lượng âm thanh. Màn hình máy hiển thị tên bài nhạc, nhạc sĩ, số track và thời lượng còn lại của bài nhạc.

Vòi nước thông minh (ảnh 4)

Để tiết kiệm nước dùng trong việc tưới

4

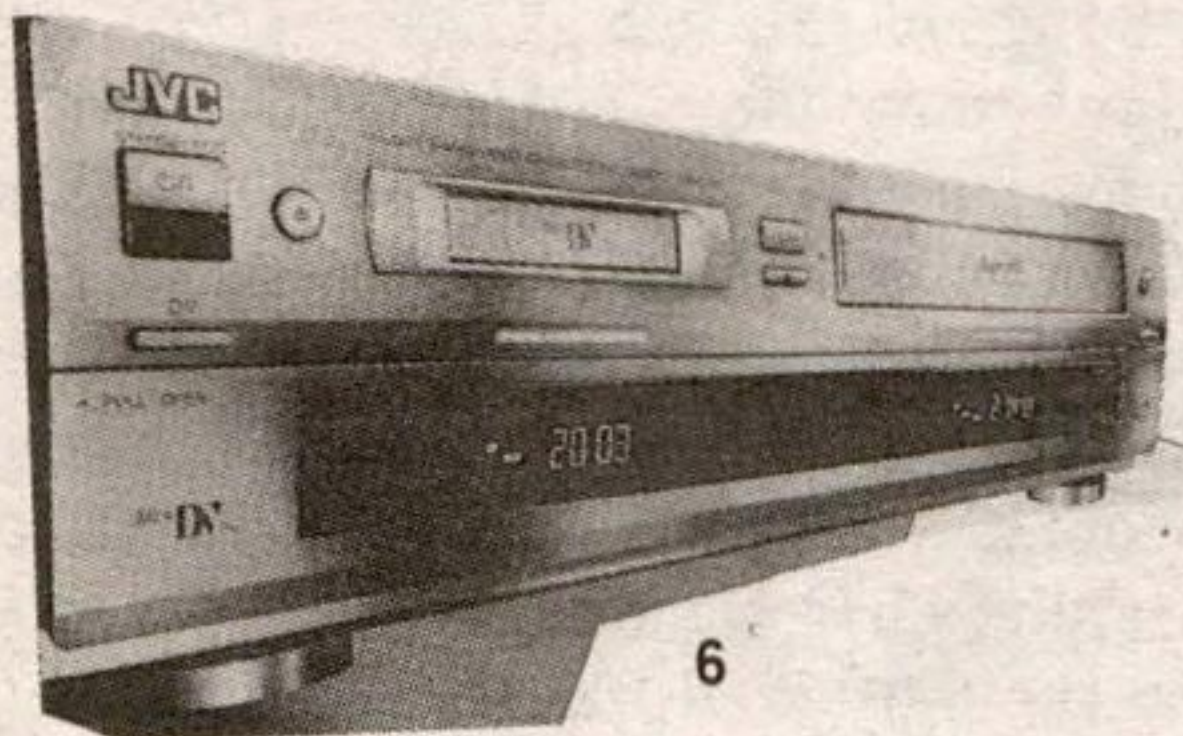
5

gọn, vừa tiết kiệm không gian cho nhà bạn.

Đầu máy hai trong một (ảnh 6)

Đầu máy *HR-DVS1* của JVC là loại đầu tiên vừa sử dụng được băng hình video thông thường, vừa phát được cả băng MiniDV kỹ thuật số (loại băng dùng trong các máy quay hình kỹ thuật số hiện đại). Với hai hộc băng riêng biệt trong cùng một đầu máy, việc sang từ một cuộn băng MiniDV sang băng VHS thông thường trở nên dễ dàng hơn, không cần dây nối.

ĐỨC KHANH

6

vườn, Công ty sản xuất dụng cụ làm vườn Waterer đã chế tạo *vòi nước thông minh*. Vòi có 7 hướng phun nước và có thể điều chỉnh để đưa dòng nước đến từng bụi cây theo ý muốn. Với sự sáng tạo này, vòi đạt hiệu quả tiết kiệm gấp 30 lần loại vòi phun nước thông thường.

Tivi kết hợp máy DVD (ảnh 5)

Khi máy hát đĩa DVD giảm giá thì sự kết hợp truyền hình với nó trở nên khả thi. Công ty điện tử Thomson đã đi tiên phong trong cuộc "hôn phối" kỹ thuật này bằng một mẫu *truyền hình - máy hát DVD* thử nghiệm. Máy vừa

Cần mua máy lạnh, tủ lạnh,
máy văn phòng, máy giặt
đã qua sử dụng, cũ, hư...
Nhận sửa chữa bảo trì dài hạn.

CƠ SỞ HUY HÀ
115ter Hai Bà Trưng, Q.1, TP.HCM
Liên hệ: anh Hoàng
ĐT: 8224586 - 091900050

SAIGON
NewsReader
BẢN TIN KINH TẾ ANH NGỮ

**51 Đinh Tiên Hoàng, Q.1,
TP.HCM, SRV.**
ĐT: (848) 9100092
Fax: 9100594

Chống hay bảo vệ CHÓ SÓI?

DIỆU HƯƠNG

Thuở xưa, chó sói là con vật bị thù ghét nhiều nhất. Chuyện cổ tích nào cũng có chó sói đại diện cho “quân gian ác”. Đó là con vật “ăn thịt trẻ con”, tinh ranh, quỷ quyệt, bao thế kỷ ăn sâu vào ký ức người dân Pháp.

Chó sói được xem là đã hoàn toàn biến mất ở Pháp từ năm 1939. Từ một con thú khá quen thuộc ở nhiều nước châu Âu, sói gần như đứng bên bờ của sự diệt chủng cách đây trên nửa thế kỷ, do bị con người săn lùng ráo riết. Giờ đây, chúng đã xuất hiện trở lại. Khoảng 30 con sói được ghi nhận từ Ý sang Pháp, đa số “đóng quân” ở hạt Isère và Savoie nổi tiếng có nhiều núi đồi và rừng cây của rặng núi Alpes. Dãy núi trùng điệp tuyết trắng vào mùa đông là nơi ẩn thân lý tưởng của loài sói, vì các khoảng trống bạt ngàn, thú rừng dồi dào và người ở định cư không nhiều.

Cuộc tranh cãi đã nổ ra dữ dội giữa giới chăn nuôi cừu và những người muốn bảo vệ chó sói. Ông Jean Pierre Jouffrey là một người nuôi 2.300 con cừu ở Arles, gần dãy núi Perioules. Dòng họ ông từ nhiều thế kỷ nay theo nghề này và ông ao ước con cái mình sẽ nối nghiệp tổ tiên trong thế kỷ 21. Ông kể: “Đây là năm thứ ba liên tục tôi bị mất mát. Tôi đã có 195 con cừu bị chó sói giết. Cả gia đình tôi thay phiên nhau trông chừng lũ cừu nhưng vẫn không ăn thua gì. Nhiều người trong làng đến giúp chúng tôi, ở đây, chó sói đã làm chúng tôi lo sợ”.

Quả thật, chó sói là tay sát thủ hết sức quỷ quái và im lặng. Chỉ có dùng súng bắn trực diện mới hạ được nó, còn thì các loại bẫy hay

Cách “ăn” như thế này làm người ta phẫn nộ: sói giết chết nguyên con cừu, nhưng chỉ nhấm nháp chút đỉnh...

bỏ không làm sao hạ được nó. Sói là con vật khát máu và đây là đặc điểm làm người chăn nuôi thù ghét nó thậm tệ. Khi đói, một con sói lớn có thể ăn 15kg thịt, nhưng ngay cả khi không đói, gặm cừu, dê và cả gia cầm, nó đều móc họng. Đã có nhiều xác cừu gần như còn nguyên rải rác trên triền núi, con sói chỉ... ăn chút đỉnh rồi bỏ đi. Tình hình

phật lòng cả hai phía, nông dân và những người làm công tác bảo vệ môi trường. Ông Jouffrey giận dữ nói: “Họ cứ tưởng chúng tôi là những gã khờ. Họ đã cho phép lũ sói được “quyền” giết 18 con cừu một cách hợp pháp rồi mới tính chuyện bắt thủ phạm. Tôi không thù ghét và không chống lại chó sói, tôi chỉ căm hận con vật nào đã

Một con sói vừa bị bắn hạ

này làm các nhà chăn nuôi thêm tức giận vì họ đã cố kìm giữ, không tổ chức các trận vây bắt sói trên quy mô lớn như họ đã từng làm trong quá khứ tại hạt Dauphiné để giết rất nhiều sói. Hiện nay, sói vẫn là con vật được luật pháp bảo vệ, nhưng tình hình cấp bách đến độ cả bộ trưởng Môi trường lẫn Nông nghiệp Pháp đã ban bố sắc luật đặc biệt theo đó nếu “sói tấn công gia súc 3 lần liên tiếp trong 3 tuần, làm chết hay bị thương 18 thú chăn nuôi” thì nông dân có quyền săn bắt sói. Thông báo này lại làm...

Am thờ My Châu

Dến thăm thành Cổ Loa xây dựng cách ngày nay hơn 2.000 năm, đứng vững được 49 năm (257-208 trước Công nguyên), bên tai tôi chợt văng vẳng mấy câu thơ:

Tôi kể ngày xưa chuyện My Châu

Trái tim làm chỗ để trên đầu

Nó thần vô ý trao tay giặc

Nên nổi cơ đồ đắm biển sâu.

(Tố Hữu)

Chuyện My Châu còn để lại cho muôn đời sau bao nỗi xót xa, thương tiếc khôn nguôi. Tôi đến thăm am thờ My Châu, một kiến trúc nhỏ trong quần thể kiến trúc của di tích Cổ Loa. Am được dựng bằng gạch, lợp ngói theo kiểu cổ. Bước vào am, qua mấy gian thờ, đến gian đặt khối đá lớn tương truyền là tượng My Châu. Hai bên gian có hai cửa thấp, nhỏ, một cửa đi vào, một cửa đi ra. Người đến lễ phải cúi đầu mới qua được cửa, mở to mắt nhìn, trong ánh sáng lung linh của mấy ngọn nến thờ, tượng My Châu giữa gian nhà, dáng của vị công chúa ngồi trên ngai vàng, khoác áo lông lầy, nhưng không có đầu.

Trong dân gian truyền lại rằng sau khi thành Cổ Loa thất thủ, vua Thục và con gái lên ngựa chạy mãi về tận bờ biển phía Nam. Vua khẩn gọi thần Kim Quy đến cứu, bấy giờ mới biết ngọn nguồn, vua rút gươm chém My Châu rồi nhảy xuống biển tự tận. Xác My Châu trôi mãi, hóa đá, trôi đến sông Hoàng Giang bên thành Cổ Loa, dân trông thấy vớt lên, đưa về thờ. Tầng đá ban đầu còn nhỏ, về sau cứ lớn lên dần.

Tôi đứng yên lặng, thấp hương cắm lên bàn thờ tượng My Châu không có đầu, phía cổ đeo chuỗi hạt lấp lánh, cả thân mình khoác tấm áo lớn màu vàng, thêu kim tuyến. Hàng năm, dân các nơi đều cung tiến áo mới. Năm nay, áo mới cung tiến từ TP. Hồ Chí Minh. Người hành hương tới rất đông, tất cả đều cung kính, yên lặng. Tôi thử lấy tay đặt nhẹ lên tượng đá, thấy lạnh toát. Cái lạnh sâu thẳm của thời gian mấy ngàn năm. Ra khỏi gian thờ tượng My Châu, tôi thấy trên bàn thờ gian phía trước có đặt mâm cúng. Hỏi ra mới biết tôi đến thăm đúng vào ngày ăn hỏi My Châu - ngày 13-8 âm lịch. Ấy là ngày Trọng Thủy và sứ thần của họ Triệu đến dâng An Dương Vương đồ lễ ăn hỏi công chúa. Vào ngày này, dân cúng bún và canh riêu cua. Trên mâm có đủ các thứ ấy, có thêm khoai giò lụa và đĩa táo. Tôi nhận ra ngay những quả táo giống Má hồng và Gia Lộc - những giống mới mà chúng tôi chọn tạo ra. Những quả táo này chua ngọt, tôi nghĩ chắc là hợp khẩu vị thích chua của bà chúa, mặc dù đã mấy ngàn năm trước. Vào lễ này, phong tục cả xã Cổ Loa đều

GIẢI ĐÁP Y HỌC

♦ *Làm thế nào biết là bị bệnh phong? Bệnh phong có dễ lây và có chữa trị được không? (Một em gái ở Thanh Hóa)*

- Bệnh phong (cùi) là bệnh gây ra do vi trùng có tên là M. Leprea. Khi mới bị bệnh phong thì thấy có một hoặc vài vùng trên da đỏ lên hoặc thay đổi màu da, kèm theo là có sự thay đổi cảm giác (thông thường là giảm cảm giác). Bệnh phong rất khó lây, hiện nay đã có thuốc chữa trị hiệu quả. Tuy nhiên, bệnh cần được phát hiện sớm và điều trị đủ liều thì sẽ mau khỏi. Không nên để bệnh kéo dài quá lâu hoặc điều trị không đúng thuốc để tránh biến chứng gây tàn phế. Để xác định một người bị bệnh phong thì cần được khám bệnh và xét nghiệm đầy đủ ở chuyên khoa da liễu.

♦ *Em có một nốt ruồi to trên mặt, em đã đốt điện cách đây một tháng. Hiện nay để lại vết thâm, xin bác sĩ cho biết làm cách nào để xóa vết thâm đó? (Minh Châu, quận 10, TP. Hồ Chí Minh)*

- Sau khi đốt nốt ruồi thì chắc chắn phải để lại sẹo thâm, theo thời gian thì vết thâm này sẽ mờ bớt chứ không mất đi được. Em bôi thuốc Madecassol hoặc Mitosyl mỗi ngày hai lần, cần tránh nắng và bôi kem chống nắng khi đi ra nắng.

BS. HUỖNH HUY HOÀNG

● Mục *Giải đáp y học* nhắn tin chung cho tất cả các bạn muốn giải đáp bằng thư riêng, xin gửi kèm theo thư một phong bì dán sẵn tem ghi rõ tên tuổi, địa chỉ cụ thể. Chúng tôi sẽ hồi âm và giữ bí mật theo đúng yêu cầu của các bạn. Thư đề rõ: Gửi cho mục *Giải đáp y học*, tạp chí Thế Giới Mới, 322 Điện Biên Phủ, quận 10, TP Hồ Chí Minh. Xin cảm ơn sự cộng tác của các bạn.

► ăn bún riêu cua, hoặc canh thịt trâu, thịt lợn, thịt gà. Món ăn dân dã, chắc ngày xưa cuộc sống vua quan cũng gần dân nên ngày ăn hỏi của công chúa có bún và riêu cua. Vả lại, thời ấy chắc những món ăn có phần đơn giản, không phức tạp như thời hiện đại bây giờ.

Trước cổng đền Cổ Loa, còn giếng Ngọc khá lớn, nước xanh trong, giếng tròn được xây bờ xung quanh. Phía xa, tường thành Cổ Loa xưa sừng sững đứng đó - thành đất còn lại những quăng hình cánh cung, ghi lại một thời oanh liệt của An Dương Vương nước Âu Lạc với danh tiếng nỏ thần. Trong khu di tích, có trưng bày những mũi tên đồng khai quật được tại nơi đây. Nơi đây, Hai Bà Trưng đã đóng quân khởi nghĩa để chống Tô Định, dựng nên độc lập (năm 40-43). Sau nhiều thế kỷ, Ngô Quyền đã trồng cây đa trong thành (năm 938). Cây đa hơn ngàn năm đã bị mục ruỗng thân chính, còn lại những rễ phụ to lớn nâng đỡ lấy những cành lá xanh tươi. ●

THEO DÒNG PHÁT MINH

- ♦ Cách đây 140 năm (2-10-1860), **O. Winchester** đã sáng chế ra loại *súng liên thanh*.
- ♦ Cách đây 60 năm (3-10-1940), **Milan** và **Abelson** người Mỹ đã khám phá ra *các nguyên tố siêu Urani*.
- ♦ Cách đây 110 năm (4-10-1890), **Mondragon** người Mexico đã sáng chế ra *súng trường bán tự động*.
- ♦ Cách đây 60 năm (5-10-1940), **Kerst** người Mỹ đã sáng chế ra *xyclotron để gia tốc các electron*.
- ♦ Cách đây 150 năm (6-10-1850), **R. J. Gatling** người Mỹ đã sáng chế ra loại *súng máy cơ khí*.
- ♦ Cách đây 20 năm (7-10-1980), người ta đã sáng chế ra *vành va chạm proton-proton* để nghiên cứu hạt năng lượng cao.
- ♦ Cách đây 90 năm (8-10-1910), **Davis** người Mỹ đã sáng chế ra loại *pháo không giật*.

HÃY GỖ TỪ A ĐẾN Z

Về già, có phải con người bị lùn đi so với thời trẻ? Vì sao? (Hoàng Trọng Nhân, quận 5, TP. Hồ Chí Minh)

- Hoàn toàn đúng. Có hai nguyên nhân gây nên hiện tượng trên. Từ khi con người sinh ra cho đến năm 25-26 tuổi, xương không ngừng phát triển, nhưng sau độ tuổi đó, sự phát triển của xương dừng lại. Ở đầu các đốt xương có phần sụn mềm. Cột sống của con người có tới 26 đốt xương, chiếm khoảng 1/2 chiều cao cơ thể. Giữa các đốt xương sống lại có những đĩa đệm bằng sụn mà trong thành phần cấu tạo có hạt keo xương và các đĩa đệm này chiếm 1/4 chiều cao của cột sống. Khi mới sinh ra, trong thành phần hạt keo xương có đến 90% là nước. Từ sau khi xương ngừng phát triển, thành phần nước trong keo xương cũng giảm đi và đến tuổi già thì gần như hết hẳn, do đó đĩa sụn xẹp xuống khiến các đốt xương sống dồn lại gần nhau dẫn đến việc cột sống ngắn lại và kết quả cuối cùng là chiều cao của con người bị giảm đi. Giả sử độ dày của các đĩa đệm giảm 1/2 thì chiều cao cơ thể sẽ bị giảm 1/16 ($1/2 \times 1/2 \times 1/4$), tức người vốn cao 1,6m có thể chỉ còn cao 1,5m. Ngoài ra, khi con người về già, cơ bắp ít vận động nên hệ cơ - gân không giữ được cột sống đứng thẳng như trước: cột sống cong xuống, phần trên đổ về đằng trước (trường hợp nặng gọi là bị còng lưng) nên cũng làm giảm chiều cao của con người.

UYÊN UYÊN thực hiện

Nếu người lớn tuổi có nhu cầu nhuộm tóc bạc thành đen, thì hiện nay, việc nhuộm tóc màu cũng trở thành một trong những xu hướng thời trang của giới trẻ. Tuy nhiên, không ít bạn trẻ dù thích nhuộm tóc song còn e ngại, vì còn có nhiều điều liên quan

Làm đẹp với màu tóc

đến chuyện nhuộm tóc mà họ chưa hiểu rõ. Những thắc mắc ấy không phải ai cũng giải đáp được nếu không phải là chuyên gia trong lĩnh vực này.

♦ Sau khi nhuộm, tóc có bị hư như khô, rụng, chẻ ngọn... hay không?

- Nhuộm tóc không làm hư tóc nhưng sau khi nhuộm, cần chăm sóc tóc kỹ hơn để tóc không những không bị hư tổn mà còn khỏe, đẹp hơn. Trước khi nhuộm, cần chọn loại thuốc nhuộm nào có kèm dầu xả đặc biệt, phù hợp với tóc đã được nhuộm với loại thuốc nhuộm đó, đồng thời có thành phần các chất nuôi dưỡng tóc (chẳng hạn thuốc nhuộm SunSilk Colours với dầu xả Hana). Ngoài ra, sau khi nhuộm, cố gắng tránh để tóc tiếp xúc trực tiếp với ánh nắng gắt; hạn chế sấy và uốn tóc.

♦ Màu nhuộm lưu lại trên tóc được bao lâu?

- Điều này tùy thuộc vào tình trạng tóc và cách chăm sóc tóc. Tuy nhiên, dù với tình trạng tóc tốt nhất và cách chăm sóc tối ưu thì sau một thời gian, tóc mọc dài ra và phần mới mọc ở gần chân tóc sẽ khác màu tóc đã nhuộm, do đó, chậm nhất là sau khoảng 2-3 tháng, nên nhuộm lại tóc. Một số yếu tố khác cũng làm giảm thời gian lưu màu trên tóc như để đầu trần đi nắng, uốn sấy thường xuyên, tắm nhiều ở hồ bơi (trong nước hồ bơi có hàm lượng cao các hóa chất tẩy trùng, lọc trong...). Một thời gian sau khi nhuộm, nếu thấy màu tóc đỏ dần thì đó là do chất lượng thuốc nhuộm; cần thay bằng loại thuốc nhuộm có đặc tính chống đỏ tóc.

♦ Nếu tự nhuộm, màu tóc có đẹp bằng nhuộm ở tiệm không?

- Dù là tự nhuộm hay nhuộm ở tiệm, màu tóc cũng đều đẹp nếu thực hiện đúng theo hướng dẫn in trên bao bì (hay kèm theo) sản phẩm thuốc nhuộm.

♦ Màu tóc sau khi nhuộm có thật giống với màu in trên vỏ hộp thuốc nhuộm hay trong bảng mẫu màu tóc nhuộm hay không?

- Điều này phụ thuộc một số yếu tố như tính chất tóc của mỗi người, màu và sắc độ của tóc nguyên thủy, tóc dày hay mỏng, lần đầu tiên nhuộm hay đã nhuộm nhiều lần... Nếu màu tóc nguyên thủy quá đen hoặc tóc quá dày, màu nhuộm sẽ không nổi, khó thấy. Nhưng cũng vẫn với tóc ấy, sau 2-3 lần nhuộm, màu sẽ nổi lên rất rõ.

♦ Sau bao lâu thì có thể nhuộm lại một lần? Muốn uốn tóc mà không làm hại màu nhuộm, phải làm thế nào?

- Có thể nhuộm lại bất cứ lúc nào, nếu muốn. Tuy nhiên, thuốc nhuộm tóc bền màu khá lâu và mỗi tháng tóc chỉ dài ra thêm khoảng 1cm (gây khác biệt màu sắc ở phần gần chân tóc) nên khoảng cách tối ưu giữa hai lần nhuộm là vào khoảng 1-2 tháng. Nếu muốn uốn tóc, nên thực hiện điều đó trước hoặc sau khi nhuộm ít nhất 1 tuần.

UYÊN VI (Theo tài liệu của SunSilk COLOURS)

Cuộc sống lứa đôi sẽ trở nên vô vị nếu các cặp vợ chồng trẻ thiếu đi sự ham muốn tình dục. Thế mà hiện nay điều này ngày càng phổ biến do nạn ô nhiễm môi trường và nhất là sự đòi hỏi của một nhịp sống ngày càng dồn dập và bức bách. Để giúp họ cải thiện tình hình, các nhà tâm - sinh lý học đã đề ra những ý kiến sau.

Sự ham muốn trong ĐỜI SỐNG VỢ CHỒNG

LAM THI

Kích thích tình dục trong cuộc sống lứa đôi

Phần lớn những trục trặc mà các cặp vợ chồng gặp phải là sự chênh lệch về tinh thần hay thể chất. Họ không có cùng một tần số cảm xúc và ham muốn; có ham muốn nhưng không có tình yêu hoặc ngược lại, tuy đã dành cho nhau nhiều cử chỉ âu yếm mà vẫn không kích thích được những cảm giác tiềm tàng của cơ thể. Điều cần phải biết là tình yêu thể chất không thu tóm trong vấn đề cơ học và kỹ thuật mà đòi hỏi một sự gắn kết của trái tim và tâm hồn. Do đó người này cần hiểu rõ sự chờ đợi, những phản ứng của người kia để có một mối quan hệ tình dục viên mãn.

Ham muốn là một hiện tượng đầy bí ẩn và có sức quyến rũ mà mỗi người cần ý thức. Con người sinh ra với một cơ thể, một trí thông minh và các giác quan để đáp ứng với yêu cầu của cuộc sống. Trước hết, phải kể đến cái nhìn, nó làm phát sinh ham muốn và kích thích óc tưởng tượng của mỗi người. Một tư tưởng, một kỷ niệm, một hình ảnh, một mùi hương... đều có thể khơi dậy nỗi ham muốn. Nó ưa sự đổi mới, thích thú sự chờ đợi và không chịu sự nhàm chán của thói quen. Bên cạnh đó, sự ham muốn rất cần tính hài hước và sự vui đùa. Người Pháp thường chơi chữ bằng câu "Trước khi *faire l'amour* (ân ái), phải học cách *faire l'humour* (hài hước)".

Tóm lại, chìa khóa của sự ham muốn thay đổi từ người này qua người khác. Nếu không có những quy tắc và công thức để kích thích hoặc làm cho nó kéo dài, thì ít ra cũng có những tình huống, những cơ chế làm cho nó biểu

hiện một cách phù hợp.

Những sản phẩm có liên quan đến ham muốn tình dục

Những câu chuyện "bùa mê thuốc lú" phổ biến trong dân gian vẫn luôn hấp dẫn nhiều thế hệ. Ngày nay, chúng vẫn tồn tại nhưng không còn được nhiều chất lãng mạn như trước. Dưới ánh sáng khoa học, chúng là những chất kích thích tình dục, mang đến cho con người sự ham muốn cần thiết để duy trì hạnh phúc gia đình. Có thể kể ra dưới đây:

Kẽm: Hiện diện với một số lượng đáng kể trong cơ quan sinh dục nam. Kẽm tham gia vào quá trình tổng hợp tinh dịch và hormone testostérone. Hiện tượng thiếu kẽm trong cơ thể có thể dẫn đến sự giảm sút về dục tình (libido) do tình trạng mất cân bằng của lượng testostérone.

Nhân sâm: Sản phẩm này có tác dụng chống stress (căng thẳng thần kinh) và cải thiện hoạt động nội tiết. Nhân sâm thường được điều chế dưới dạng viên 500mg hoặc dưới hình thức cô đặc. Điều cần lưu ý là phải sử dụng nhân sâm lúc bụng đói. Theo một cuộc nghiên cứu gần đây, nếu sử dụng kết hợp nhân sâm với vitamin và chất khoáng, có thể làm giảm tình trạng bồn chồn, lo âu; cải thiện tính khí và tăng khả năng hoạt động tình dục.

Tyrosine: Là một axit amin chiết xuất từ một protéine có thể giữ vai trò quan trọng trong sinh hoạt tình dục. Theo các nhà khoa học, tyrosine có tác dụng như chất "khởi động" ở những người bị ức chế tình dục.

Thyroxine: Trong cơ thể con người, nhiều tuyến nội tiết và các hormone do

chúng tiết ra tác động đến sức mạnh và sự quân bình tính dục. Tuyến giáp tiết ra hormone thyroxine có tác dụng kiểm soát chẳng những cơ chế chuyển hóa của cơ thể mà cả hoạt động tình dục nữa. Hormone này được bộ não sử dụng để sản xuất ra hai chất là dopamine và noradrénaline; chất trước tạo điều kiện dễ dàng cho các hoạt động tâm thần, sự kích thích và đạt tới khoái cảm, chất sau là chất dẫn truyền thần kinh của sự ham muốn.

Avena sativa: Đây là chất trích từ cây yến mạch, có tác dụng làm gia tăng lượng testostérone tự do, là hormone có ảnh hưởng đến ham muốn tình dục của cả nam lẫn nữ.

Yohimbine: Là một loại alcaloide trích từ vỏ cây Yohimbehe mọc ở Cameroun, từ lâu dùng điều trị chứng bất lực. Ngày nay người ta tin rằng nó còn có tác dụng kích thích dục tình bằng cách tác động lên trung tâm bộ não. Tuy nhiên tác dụng này chưa được đánh giá về mặt lâm sàng.

Bromocriptine: Sự suy giảm hoạt động tình dục cũng có phần liên quan đến tuổi tác. Trong trường hợp này, người ta nhận thấy có sự suy giảm lượng dopamine - một chất dẫn truyền thần kinh - và đồng thời có sự gia tăng prolactine, một hormone có tác dụng kích thích sự tiết sữa ở phụ nữ cho con bú. Bromocriptine là một alcaloide dẫn xuất từ một giống nấm ký sinh, được sản xuất thành dược phẩm bán theo toa bác sĩ, có tác dụng làm tăng hiệu quả của dopamine, đồng thời hạn chế sự thừa thãi prolactine trong cơ thể. Người đàn ông có một lượng prolactine cao sẽ bị ức chế về mặt tình

dục và bromocriptine là phương thuốc thần diệu. Ở phụ nữ, bromocriptine cũng có tác dụng kích thích dục tính.

Sự ham muốn có theo mùa không?

Câu hỏi này xem ra có vẻ thừa vì ai cũng biết rằng chỉ có loài vật mới có những sinh hoạt tình dục theo mùa. Tuy nhiên, ở con người, cũng có những thời điểm mà sự ham muốn tình dục có điều kiện để phát triển mạnh hơn. Thời điểm đó thường là mùa hè vì Mặt trời là tác nhân kích thích sự bùng dậy của dục tình. Mùa hè cũng là mùa của những kỳ nghỉ dài, đầy tính thư giãn, quần áo mỏng manh hơn, sự kích thích và kêu gọi đạt đến độ cao hơn những thời điểm khác.

Ngoài ra cần nhắc lại là hoạt động tình dục điều hòa, phù hợp với tự nhiên là một trong những yếu tố mang lại sự hưng phấn và vui sống cho con người. Trong giây phút cực khoái, chất serétonine do tuyến yên tiết ra cùng với endorphine có tác dụng an thần giúp con người dễ dàng đi vào một giấc ngủ sâu. Cũng vào thời điểm "cao trào" đó, nhịp tim gia tăng từ 80 đến 140 lúc kích thích và đến 180 nhịp khi cực khoái khiến lượng không khí cung cấp cho buồng phổi gia tăng theo... Cuối cùng, hoạt động tình dục với sự sung mãn và cảm giác thoải mái cũng sẽ tạo điều kiện tốt cho sự thụ thai. Các kết quả nghiên cứu cho thấy rằng từ một lần cực khoái "tuyệt đỉnh" nào đó, cơ thể người phụ nữ có thể rụng trứng lần thứ hai trong cùng một chu kỳ. Hiện tượng này liên quan đến sự rối loạn chức năng của tuyến yên gây ra do một cảm xúc quá mạnh.

(Theo Elle, 8.2000)

HOÀNG DUY

Nhân Thế vận hội Sydney 2000

Những giai thoại về **MARATHON**

Marathon được mệnh danh là môn thi đấu nữ hoàng, môn chạy đua với cự ly dài nhất và luôn là môn thi đấu bế mạc (marathon nam) trong Thế vận hội (TVH). Khác với những môn khác, marathon chỉ xuất hiện trong các kỳ TVH hiện đại chứ chưa từng có vào thời cổ đại vì Hy Lạp không tổ chức bộ môn thi đấu nào trên đường phố và chỉ tổ chức chạy đua với cự ly dài nhất không hơn 4,5km. Những giai thoại về marathon có lúc thật hài hước và cũng có lúc rất bi đát.

Marathon xuất hiện từ bao giờ?

Thời Hy Lạp cổ đại, người thi chạy chạy chân trần trên cát giữa hai cột mốc và khái niệm *fair-play* (chơi đẹp) dường như rất mơ hồ: đến mỗi khúc quanh giáp vòng qua cột mốc, người thi chạy có thể thoải mái kéo, đẩy, ngáng chân hoặc tung cát vào mặt đối thủ. Thật ra vào thời này đã có người chuyên nghiệp làm công việc chạy báo tin giữa các thành phố nhưng dân thời ấy không xem họ là vận động viên (VĐV) vì cho rằng thể hình của họ không phù hợp với các tiêu chuẩn về đẹp cổ điển.

Một ngày mùa hè năm 490 trước Công nguyên, quân thành Athènes đánh bại quân Ba Tư tại đồng bằng Marathon, giết chết 6.400 quân và đẩy lùi số tàn quân còn lại đến tận biển. Người đưa tin Phidippidès đã chạy trên quãng đường 35km từ Marathon về Athènes và trước khi gục chết vì quá mệt đã kịp báo tin: "Chúng ta thắng rồi!". Nhà sử học Hérodote (năm 484-420 trước Công

nguyên) đã viết lại trận đánh lịch sử này rất đầy đủ nhưng không hiểu sao lại ghi rằng có một người tên là Phidippidès chạy rất giỏi và yêu nước đã chạy hơn 220km trong 48 giờ để xin thêm quân cứu viện cho thành Sparte. Có lẽ Hérodote đã nhầm lẫn giữa trận đánh ở Marathon và một biến cố khác xảy ra 50 năm sau. Biến cố này do nhà văn Plutarque (năm 50-125) ghi lại: một người đưa tin tên Euclès đã lập kỳ tích và thốt lên những lời báo tin giống như Phidippidès.

Giai thoại cổ dù chưa chuẩn xác nhưng mọi sinh viên châu Âu vào cuối thế kỷ 19 đều biết đến tên Phidippidès và công lao của người đưa tin này. Do đó, năm 1896, khi nam tước Pierre de Coubertin quyết định khôi phục lại các môn thi đấu Olympic của người Hy Lạp cổ, bạn đồng môn của nam tước là Michel Bréal đã thuyết phục ông nên tổ chức môn chạy đua dài 35km giữa Marathon và Athènes. Công luận đã phản ứng gay gắt với lời đề nghị này vì lo sợ môn chạy đường trường

Vận động viên Dorando Pietri được nhân viên ban tổ chức dìu chạy những mét cuối cùng nhưng thành tích vẫn được công nhận

có thể sẽ dẫn đến kết cục bi thảm tương tự như Phidippidès trong quá khứ và trước đó vài chục năm đã có tin đồn hành khách đi trên các chuyến tàu hỏa đầu tiên chạy qua đường hầm đã bị chết ngạt do vận tốc tàu hỏa vượt quá 30km. Để xoa dịu công luận, Michel Bréal hứa sẽ thưởng cúp bằng vàng cho người thắng cuộc chạy đua. Tuy giải thưởng lớn làm mọi người quên sợ nhưng ai cũng hiểu ngầm rằng người chạy marathon sẽ bị suy giảm sức khỏe và tổn thọ rất nhanh chóng. Thuở ban đầu, cự ly chạy marathon thay đổi liên tục. Phải đợi đến TVH Luân Đôn năm 1908 cự ly mới được cố định chính thức ở mức 26,385 dặm, tức 42,195km. Chuyện về cự ly xảy ra như sau: nhân một cuộc chạy đua được tổ chức nhằm làm vui lòng trẻ con trong hoàng gia Anh với mức xuất phát tại bãi cỏ trước lâu đài Windsor, đến phút cuối cùng, mức đến mới được ấn định tại sân vận động White City, nơi nhà vua Edouard VII đang có mặt. Chặng đường đua dài 26,385 dặm. Từ đó về sau, con số cự ly này được giữ nguyên.

Nụ cười và nước mắt

TVH đầu tiên vào năm 1896 ở Hy Lạp không có huy chương gì cả. Vinh dự quốc gia mới là điều quan trọng và marathon được ấn định là môn thi đấu cuối cùng. Nếu người thắng cuộc thi marathon là người Hy Lạp, các thương buôn có của nả hoặc đồng hương yêu nước sẽ thưởng tiền hoặc những phần thưởng khó ngờ như người chiến thắng được cạo râu mỗi ngày miễn phí suốt đời. Có 17 VĐV dự cuộc đua marathon nhưng không ai có thể thoải mái chạy bởi lẽ khán giả ùa ra đường cổ vũ quá phiền toái lại thêm quân đội Hy Lạp điều động một phân đội kỵ binh diễu hành trước các VĐV để động viên tinh thần. Kết quả: VĐV nào cũng thở không ra hơi và cay mắt vì bụi. Người thắng cuộc là anh chần cừ Spiridon Louys người Hy Lạp đạt thành tích 2 giờ 58 phút 50 giây. Đến TVH ở Saint Louis (bang Missouri - Mỹ) năm 1904, câu chuyện về anh bưu tá Félix Carjaval người Cuba khá kỳ thú. Carjaval nghèo đến nỗi phải đi xin trên đường phố La Havane để kiếm tiền sang

Cô gái dũng cảm Roberta "Bobbi" Louise Gibb

Trời cũng nóng và ẩm tại TVH Luân Đôn (Anh) năm 1908. Anh thợ làm bánh kẹo Dorando Pietri người Ý đang chạy dẫn đầu cách đích đến khoảng 100m đột nhiên ngã nghiêng như say rượu rồi rẽ sang hướng khác. Trọng tài chạy ra đỡ anh chạy cho đúng hướng nhưng phải sau 3 lần ngã gục vì trời nóng quá và được dìu dắt, Pietri mới chạy đến đích. Trong lúc ấy, một VĐV người Mỹ khác tên John Hayes không biết

nóng là gì vì đã nhiều năm làm việc cạnh lò bánh mì đã tận dụng cơ hội vượt qua mặt về đích đầu tiên. Pietri phải vào nằm viện 2 ngày, dù vậy cũng quên được nỗi cay đắng thất bại khi nhận được chiếc cúp đặc biệt do nữ hoàng Alexandra trao tặng cho hành vi dũng cảm vượt gian khổ. Ở TVH Stockholm (Thụy Điển) năm 1912 trời cũng rất nóng. Có nhiều VĐV chịu không nổi bỏ cuộc, riêng Kamed Lazaro người Bồ Đào Nha tử vong trong bệnh viện 2 ngày sau cuộc chạy đua. Từ bi kịch này, 8 năm sau, tại TVH Anvers (Bỉ), lần đầu tiên các VĐV

phải chịu giám định y khoa trước khi chạy. Cũng từ TVH này, các VĐV nghiệp dư đã hết thời tung hoành. Hannes Colehmainen người Phần Lan về đích đầu tiên trên cự ly... 42,8km chỉ mất 2 giờ 32 phút 35 giây. Châu Phi đăng quang lần đầu tiên về môn marathon vào năm 1928 với VĐV Mohammed el Ouafi người Algérie. 2 VĐV người Nhật xếp thứ tư và thứ sáu. Năm

Vận động viên Tom Hicks sử dụng "doping" (strychnine, trứng gà...) và về đích đầu tiên

Mỹ thi đấu. Đặt chân lên đất Mỹ, anh lại đi nhờ xe hoặc chạy bộ đến địa điểm thi đấu ở Saint Louis. Lúc chuẩn bị xuất phát, Carjaval không có quần ngắn. Một VĐV người Ireland đã lấy kéo làm vườn cắt quần dài của anh ngắn đến tận đầu gối. Trời nóng, không khí ẩm nhưng Carjaval chạy rất thoải mái. Anh dừng lại nhiều lần trò chuyện với người xem, ăn trái cây và nhấm nháp rượu sâm banh. Có lẽ do ăn trái cây quá nhiều, khi còn cách mức đến vài kilomet, Carjaval bị đau bụng đành chấp nhận về

hạng tư. Người về đích đầu tiên là Tom Hicks mang quốc tịch Anh nhưng chạy dưới màu cờ sắc áo của Mỹ. Anh được tiêm thuốc strychnine, ăn trứng gà, uống nước khoáng trong khi chạy nhưng sau khi thắng cuộc vẫn phải nhờ đến 4 bác sĩ chăm sóc sức khỏe. Ngoài Carjaval và Tom Hicks, chỉ có 50% số VĐV chạy về đến đích.

1936 ở TVH Berlin (Đức), VĐV người Nhật Kitei Son đã phá kỷ lục còn 2 giờ 30 phút với đôi giày chạy để lòi ra ngón chân cái. Từ đó về sau, các VĐV Nhật không ngừng đạt thành tích cao trong môn marathon. Năm 1952, sĩ quan Emile Zatopek người Tiệp Khắc đã chiến thắng ở TVH Helsinki (Phần Lan) ở cự ly chạy 5.000m, 10.000m và marathon, môn mà anh mới thi đấu lần đầu và đã kéo kỷ lục thời gian giảm xuống 6 phút. 4 năm sau ở TVH Melbourne (Úc), VĐV người Pháp Alain Mimoun vượt qua Emile Zatopek về đích đầu tiên. Lý do: vợ anh mới sinh một "công chúa". Đến TVH Rome (Ý) năm 1960, người về đích đầu tiên Abebe Bikila là người có số phận hẩm hiu nhất. Anh là quân nhân người Ethiopie phục vụ trong đội cận vệ hoàng gia của hoàng đế Hailé Selassié, chiến thắng ở TVH này với đôi chân không mang giày và tiếp tục chiến thắng ở TVH Tokyo (Nhật) năm 1964 chỉ vài ngày sau ca mổ ruột thừa. 5 năm sau, Abebe Bikila bị tai nạn ô tô liệt 2 chân rồi qua đời vài năm sau vì xuất huyết não.

Khi phụ nữ đến với marathon

Giai thoại về phụ nữ mê chạy cũng không ít. Năm 1752, một cuộc thi chạy với cự ly 6km được tổ chức ở Luân Đôn. Dân chúng nô nức đến xem không phải vì say mê thể thao mà vì ban tổ chức thông báo các phụ nữ thi chạy sẽ... không mặc gì cả để hoài niệm truyền thống Hy Lạp cổ đại. Kết cục, cuộc đua kém hấp dẫn hơn dự tính bởi lẽ không ai chịu cởi quần áo. Vào thời ấy, những cuộc thi chạy có phụ nữ tham gia chỉ được tổ chức trong dịp lễ hội và nội dung thi cũng khá buồn cười như vừa chạy vừa ngậm thìa (muỗng) có trứng gà. Ở TVH Amsterdam (Hà Lan) năm 1928, cô gái Lina Radke người Đức về

nhất môn marathon đã bảo vệ danh hiệu vô địch trong suốt 32 năm vì sau đó phụ nữ đã bị cấm tham gia thi đấu các môn chạy với cự ly trên 200m. Báo *London Daily Mail* còn "bình loạn" rằng phụ nữ chạy gắng sức quá sẽ mau già (!). Thái độ trọng nam khinh nữ chỉ chuyển biến trong cuộc thi marathon ở Boston (Mỹ) năm 1966. Cô gái Roberta "Bobbi" Louise Gibb 23 tuổi người California mặc áo tắm một mảnh, quần ngắn (mượn của anh trai), mang giày, nấp sẵn trong bụi cây rồi lợi dụng lúc mọi người không chú ý lao ra chạy chen vào đoàn chạy đua. Sau 7km, khán giả nhận ra cô và đã reo hò cổ vũ hết mình. Cô đạt thành tích 3 giờ 21 phút 40 giây nhưng không được công nhận chính thức vì không đăng ký danh sách và không mang bảng số. Năm 1967, trò bi hài xảy ra tại một cuộc thi marathon ở Boston. Cô gái Kathrine Switzer người New York đăng ký dự thi. Các tín đồ Công giáo cực đoan đã kích dữ dội. Hôn phu của cô cũng ngăn cấm cô đi thi. Cô đoạn tình với hôn phu rồi tìm huấn luyện viên tập luyện. Để tránh bị nhòm ngó, cô chỉ ghi tắt tên Kathrine thành một từ K. ngắn gọn trong danh sách đăng ký. Trên đường đua, huấn luyện viên và người bạn trai mới của cô cùng chạy cạnh cô. Hai thành viên ban tổ chức đã dùng vũ lực cố giật bảng số của cô. Cãi vã xảy ra dẫn đến choảng nhau, các bạn trai của cô đã hạ đo ván các đối thủ. Hôm sau, Kathrine Switzer đã trở nên nổi tiếng ở Mỹ. Ở Boston, cô còn tham gia các cuộc đua marathon 8 lần nữa để chứng minh rằng phụ nữ phải được đối xử bình đẳng như nam giới. Đến năm 1969, sau cùng phụ nữ cũng được chấp nhận thi marathon ở Boston.

(Theo *Historia* 9.2000)

Ngôi vị của Bill Gates đang lung lay (Forbes)

Tạp chí kinh tế uy tín *Forbes* đã liệt kê danh sách 400 người giàu nhất nước Mỹ năm 2000. Tổng giá trị tài sản của giới "ngoại hạng" này là 1.200 tỉ đôla, tăng 20% so với 400 người giàu nhất năm 1999.

Dù thiệt mất 22 tỉ đôla do cổ phiếu Microsoft xuống giá, nhưng Bill Gates vẫn đứng đầu danh sách với 63 tỉ đôla. Thế nhưng, Larry Ellison - người đứng đầu Công ty Oracle, đang đuổi rất sát sau lưng Gates với số tiền chỉ kém 5 tỉ đôla. Đứng ở vị trí thứ ba là một nhân vật nữa của Microsoft: người đồng sáng lập công ty Paul Allen với gia tài 36 tỉ đôla. Ông vua đầu tư chứng khoán Warren Buffet có tài sản nhiều hơn tổng sản phẩm nội địa của Kuwait - 28 tỉ đôla và đứng thứ tư trong danh sách. Trong danh sách năm nay của *Forbes*, có 31 tỉ phú mới "lên ngôi".

Sắp xây bức tượng lớn nhất thế giới (AP)

Một tổ chức Phật giáo có trụ sở tại bang California (Mỹ) sẽ xây dựng một tượng đức Phật ở bang Bihar (Ấn Độ). Đây sẽ là bức tượng cao nhất thế giới nằm trong một khu liên hợp, việc xây dựng được hoàn tất vào cuối năm 2005. Bức tượng cao 150m ngồi trên một chiếc ngai cao 31,5m, bàn chân đặt trên bông sen. Bên trong bức tượng khổng lồ là một ngôi đền và một phòng chiếu phim chuyên trình chiếu hành trình đi tìm lẽ đời của đức Phật. Ông L.P. Singh, tổng thư ký của dự án cho biết dự trù kinh phí là 150 triệu đôla. Dự án được Tổ chức bảo tồn truyền thống Phật giáo quản lý.

Quân đội cạy nhờ... công ty quảng cáo (Reuters)

Suốt 36 năm xảy ra nội chiến, quân đội Guatemala đã làm hoen ố hình ảnh của mình bằng những hành động tàn bạo. Năm 1998, một ủy ban điều tra sự thật được sự tài trợ của Liên hiệp quốc đã quy kết phần lớn tội ác trong thời kỳ xung đột là do quân đội gây ra, 36 năm chiến tranh đã cướp đi hơn 20.000 sinh mạng và biến cùng hóa đất nước vốn đã nghèo khó này. Để thay đổi "bộ dạng" của mình, quân đội Guatemala đã nhờ một công ty quảng cáo địa phương tô hồng hình ảnh để tìm lại niềm tin trong công chúng. Rodrigo Mendoza, giám đốc sáng tạo của Vice Versa - công ty được quân đội Guatemala cạy nhờ - phát biểu với báo giới: "Chúng tôi vô cùng ngạc nhiên, nhưng rất hào hứng với thách thức này". Vốn quen với việc giúp khách hàng của mình bán sạch các kệ hàng ở siêu thị, Vice Versa hy vọng thuyết phục được công chúng rằng quân đội toàn tâm toàn ý củng cố hòa bình. Trên truyền hình và mặt báo, các câu khẩu hiệu hòa bình được đặt cùng hình tượng chim bồ câu ngậm

♦ **PHÁP LỆNH ĐỀ ĐIỀU VÀ PHÁP LỆNH SỬA ĐỔI, BỔ SUNG MỘT SỐ ĐIỀU CỦA PHÁP LỆNH PHÒNG, CHỐNG LỤT, BÃO** vừa được Văn phòng Chủ tịch nước công bố vào ngày 22-9-2000. Riêng trong *Pháp lệnh Đề điều* đã có thêm 8 điều cấm.

♦ **THỰC HIỆN CHỈ ĐẠO CỦA THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ VỀ VIỆC DI DỜI VOI RỪNG TÀN PHÁ Ở BÌNH THUẬN, ĐỒNG NAI VỀ ĐẮC LẮC**, đại diện các địa phương và bộ ngành liên quan đã nhóm họp ngày 19-9 tại Hà Nội và đề ra giải pháp: giao Cục Kiểm lâm hoàn thành dự án từ nay đến cuối năm 2000 và kêu gọi các nguồn tài trợ. Tổng kinh phí ước tính 204.000 đôla.

♦ **KIỂM TRA 77 CÔNG TRÌNH HƯ HỎNG NẶNG TẠI HÀ NỘI** thì có tới 45 công trình được đánh giá là đặc biệt nguy hiểm, trong đó có 15 khu tập thể (chung cư) cao tầng. Những nhà được xây dựng từ cách đây 30-40 năm nay đã nứt, lún. Khu Ngọc Khánh, Thành Công, Giảng Võ, Văn Chương, Quỳnh Mai có tốc độ lún trên 1mm/tháng. Nhà E6 Thành Công, E7 Quỳnh Mai lún 2,11mm/tháng.

♦ **KHÁCH HÀNG CHỈ PHẢI TRẢ CƯỚC 2.000Đ/PHÚT** (đã tính thuế giá trị gia tăng) khi gọi điện thoại (ĐT) đường dài Hà Nội - TP. Hồ Chí Minh hoặc ngược lại từ giữa tháng 10-2000 nếu sử dụng dịch vụ của Công ty Điện tử - viễn thông Quân đội (Vietel). Đây là giá cước khá rẻ so với giá cước của ngành bưu điện hiện nay: 4.010đ/phút đầu tiên, 2.960đ/các phút kế tiếp nếu gọi trong giờ bình thường (chưa tính thuế giá trị gia tăng 10%).

Muốn sử dụng dịch vụ của Viettel, khách hàng có máy thuê bao cố định ở TP. Hồ Chí Minh và Hà Nội có đăng ký sử dụng dịch vụ đường dài không cần làm thêm thủ tục hay chuyển đổi thiết bị, chỉ cần bấm thêm 3 số 178 trước khi bấm các số theo cách gọi thông thường. Khách hàng cũng không phải tốn thêm thời gian đi trả tiền vì chi phí các cuộc gọi được kê chung trong bảng kê chi tiết ĐT hàng tháng.

♦ **“SÂN CHƠI CỦA NHỮNG TÂM HỒN GIÀU TRÍ TUỞNG TƯỢNG”** là chủ đề của giải thưởng nghệ thuật Nokia - châu Á Thái Bình Dương năm 2000, do Công ty điện thoại di động Nokia sáng lập, dành cho sinh viên 14 quốc gia trong khu vực châu Á - Thái Bình Dương. Được phát động từ tháng 5-2000, tại Việt Nam, ban tổ chức đã nhận được 179 tranh dự thi từ 17 trường đại học, cao đẳng. 5 tác phẩm xuất sắc đã được chọn tham dự cuộc thi toàn khu vực, dự kiến vào tháng 1-2001. Nối tiếp chủ đề năm 1999 “Nhìn tới tương lai”, cuộc thi đã tạo ra một sân chơi mới cho các sinh viên yêu thích hội họa bộc lộ khả năng sáng tạo và giao lưu trong khu vực.

♦ **NGƯỜI DÂN THỤY SĨ ĐƯỢC XẾP GIÀU NHẤT THẾ GIỚI VỚI THU NHẬP BÌNH QUÂN 38.350 đôla/năm.** Tiếp theo là Na Uy (32.880), Nhật Bản (32.230), Đan Mạch (32.030), Mỹ (30.600), Singapore (29.610), Áo (25.970), Đức (25.350), Thụy Điển (25.040) và Bỉ (24.510). Các nước nghèo nhất tập trung ở châu Phi mà Ethiopia là nước cuối bảng.

♦ **ĐỀ NGHỊ THÀNH LẬP QUỐC HỘI CHÂU Á** vừa được đưa ra tại Hội nghị quốc tế các đảng phái chính trị châu Á lần thứ nhất (FICAPP) tổ chức ở Philippines. Đề nghị nêu rõ Quốc hội châu Á sẽ theo mô hình của Quốc hội châu Âu hiện nay nhằm đẩy mạnh sự hợp tác trong khu vực. Ngoài ra, hội nghị cũng đề nghị lãnh đạo các nước nỗ lực nhiều hơn để thành lập Quỹ Tiền tệ châu Á và một đồng tiền chung châu Á nhằm giúp các nước trong khu vực tránh được các cuộc khủng hoảng tương tự năm 1997.

♦ **CÁC NHÀ KHẢO CỔ THUỘC KHU TỰ TRỊ TÂN CƯƠNG (TRUNG QUỐC)** vừa tìm thấy một ngôi mộ mà họ tin là nơi yên nghỉ của Thành Cát Tư Hãn, người sáng lập ra đế quốc Mông Cổ. Ngôi mộ nằm ở huyện Qinghe, phía Bắc Tân Cương. Theo ông Zhang Hui, nhà nghiên cứu thuộc Bảo tàng Tân Cương, đây mới đúng là mộ của Thành Cát Tư Hãn, còn mộ ở phía Tây Nam Nội Mông không phải là nơi chôn cất thi hài của ông ta.

♦ **NIGERIA VỪA ĐƯỢC XẾP VÀO HẠNG NHẤT VỀ NẠN... THAM NHŨNG**, căn cứ vào một danh sách do tổ chức phi chính phủ Transparency International (TI) công bố ngày 13-9-2000 tại Berlin (Đức). Theo danh sách này, các nước Bắc Âu được xem là trong sạch nhất. Các nước châu Á, Đông Âu, châu Phi chia sẻ với nhau những vị trí hàng đầu về tệ nạn này. Tham nhũng đang trở thành bệnh ung thư toàn cầu, hơn 2/3 trong số 90 quốc gia được tổ chức này xếp hạng có số điểm dưới trung bình.

♦ **GERMAN TITOV, NHÀ DU HÀNH VŨ TRỤ THỨ HAI CỦA THẾ GIỚI** vừa qua đời ở tuổi 65. Tháng 8-1961, ông đã thực hiện thành công chuyến bay thứ hai

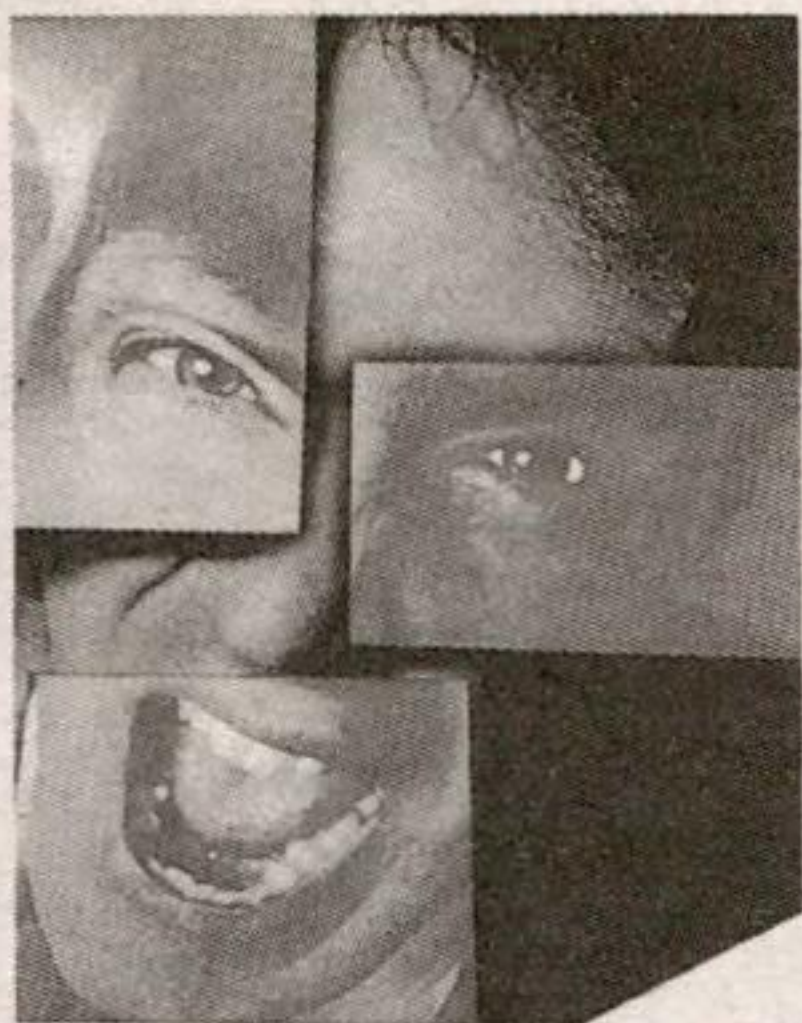
của nhân loại vào vũ trụ. Liên tục hoạt động trong lĩnh vực vũ trụ ở cương vị Chủ tịch Hội đồng tuyển chọn phi công vũ trụ và Cục trưởng Thiết bị kỹ thuật vũ trụ, ông cũng là Chủ tịch Hội Hữu nghị Xô - Việt (nay là Hội Hữu nghị Nga - Việt) suốt hơn 20 năm, cho đến ngày mất.

♦ **HÀ LAN TRỞ THÀNH QUỐC GIA ĐẦU TIÊN TRÊN THẾ GIỚI CHO PHÉP HAI NGƯỜI CÙNG GIỚI TÍNH ĐƯỢC KẾT HÔN HOẶC CÙNG NUÔI CON** với tư cách "cha" và "mẹ". Đây là kết quả của 107 phiếu thuận và 33 phiếu chống trong Nghị viện Hà Lan. Việc này gặp phải sự phản đối mãnh liệt của giáo hội và một số tổ chức khác. Đã có xung đột xảy ra.

♦ **HAI TÊN TỘI PHẠM JIAO WENJUN VÀ MA JUN (TRUNG QUỐC) ĐÃ BỊ BẮT.** Từ tháng 6-1997 đến nay, chúng đã thực hiện 149 vụ bạo hành, cướp 69 điện thoại di động và 200.000 nhân dân tệ. Đặc biệt, chúng đã dùng gậy sắt đập vỡ sọ 12 người để cướp điện thoại di động.

♦ **NHIỀU GIÁO VIÊN (GV) Ở CHÂU PHI ĐÃ BỊ LÂY NHIỄM HIV VÀ MẮC BỆNH AIDS** mà chủ yếu là số dạy ở vùng nông thôn. Do xa nhà và được nhiều phụ nữ ái mộ, tình nguyện làm người tình, nhiều GV nam đã "lâm nạn". Kết quả là: lớp học ngày một đông vì học sinh ở lớp có các thầy chết đi dần sang, nhiều trường đã phải đóng cửa vì hụt nhiều GV, một số GV đã nghỉ hưu được mời trở lại (Cộng hòa Trung Phi). Tại Zimbabwe, chỉ trong 10 tháng đầu năm 1999, có 1.300 GV chết do AIDS, tương đương 2/3 số GV được đào tạo mỗi năm và nhiều gấp đôi số chết vì AIDS năm 1997.

SIÊU THI! bách hỷ

SAI LẦM CỦA "CHIA ĐỂ TRỊ"

Con số biết nói

Trong tháng 8-2000, trên toàn nước Mỹ đã có:

- 1.027 vụ đánh nhau do chen lấn ở trạm xăng.

- 377 vụ bắt oan người vô tội, khi các cụ nhận diện lầm thủ phạm do mắt yếu.

- 12 vụ bị bắt vì tội "công xúc tu sĩ" (tiểu tiện giữa phố).

- 312 vụ đánh ghen bằng hung khí, trong đó có 29 vụ bằng súng lục tự động.

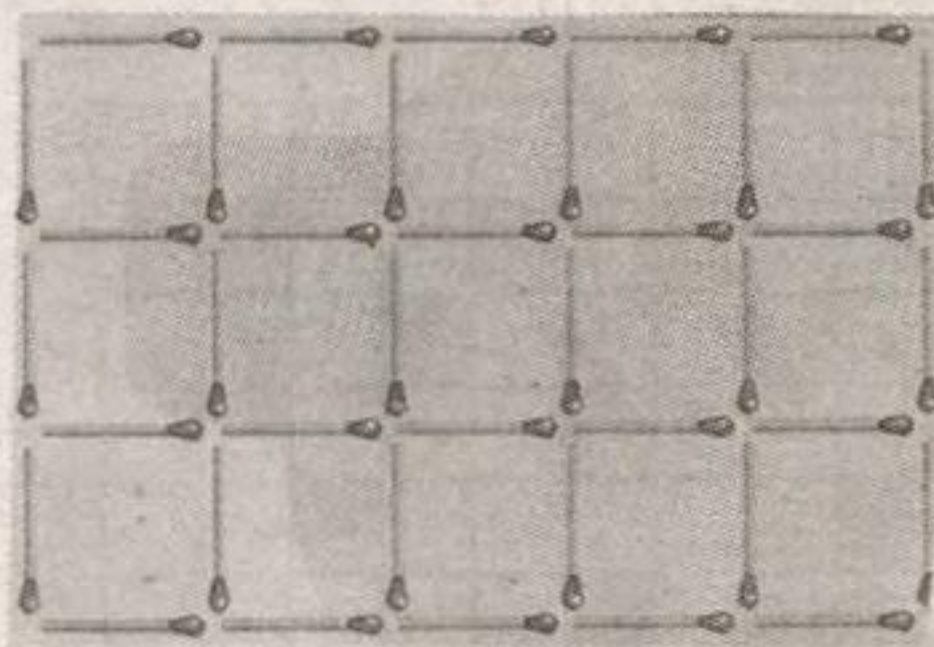
- 56 vụ hỏa hoạn do quên dập tắt thuốc lá, trong đó có 13 vụ thiêu hủy 20 căn nhà trở lên.

- 2.301 vụ vợ chồng nói chuyện bằng cách thượng cẳng chân hạ cẳng tay do bất đồng phương pháp giáo dục con cái.

- 12 người bị bắt về tội "giúp đỡ người khác" tự sát thành công!

Vui cười

Một người Anh bước vào quán rượu, uống xong 2 ly whisky mới chợt nhớ mình để quên xì gà ở nhà. Quán lại không có xì gà. Ông ta hô to: "Mọi người nghe đây, tôi là tỉ phú. Ai đưa tôi một điếu xì gà, tôi trả 200 bảng". Chả ai nói gì. Tỉ phú cao giọng: "Thôi được, 500 bảng đây". Vẫn không ai lên tiếng. Tỉ phú gất lên: "1.000 bảng". Không khí vẫn hết sức nặng nề. Cuối cùng, tỉ phú hạ giọng: "Tôi có cả một chiếc xe Mercedes ngoài kia đây". Bỗng có ai đó lên tiếng: "Thế ông có đưa luôn bánh xe dự phòng không?". Câu chuyện hẳn nhiên xảy ra ở Scotland.

NÁT ÓC

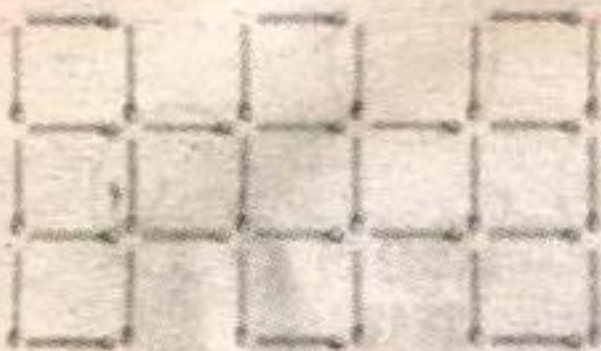
38 que diêm tạo thành 15 ô vuông như trong ảnh. Làm sao để còn 11 ô vuông mà chỉ lấy đi 4 que diêm? (Xem giải đáp tr.108)

Tư tưởng

- ♦ Một con kiến dễ dàng tha xác đồng loại, nhưng có 2 con trở lên bâu vào là... cãi nhau.

- ♦ Có ba thứ không nên chạy theo: phụ nữ, xe buýt và tin đồn.

- ♦ 10 tuổi, người ta háo hức tìm hiểu cuộc sống. 20 tuổi, người ta trông chờ những gì tốt đẹp của cuộc sống. 30 tuổi, người ta bắt đầu nghi ngờ cuộc sống. 40 tuổi, người ta không nghi ngờ gì nữa về cuộc sống. 50 tuổi, người ta bằng lòng với những gì đang có của cuộc sống. 60 tuổi, người ta chờ đợi sự bình yên của cuộc sống. 70 tuổi, người ta hy vọng về những gì chưa biết của cuộc sống. 80 tuổi, người ta chán ngán cuộc sống.

Vui cười

Giải đáp "NÁT OC"
tr.107

Một anh xin việc ở gánh xiếc: "Tôi có thể nuốt liên tục 30 quả trứng sống". Giám đốc: "Tốt. Nhưng tôi chỉ nhận anh nếu anh chịu biểu diễn 3 lần/ngày. Nếu sang Đức, anh phải diễn 4 lần/ngày, sang Mỹ là 6 lần...". "Vâng, nhưng ít ra, ông phải cho tôi thời gian đập vỏ trứng chứ".

Tranh của RÙ RÌ

CÁI GÌ?

Cái gì mà người bán không được rao, không được khuyến mãi (tặng thêm), người mua không được dùng và người dùng không được biết?

(Xem giải đáp tr.109)

Tiểu phẩm: VỠ LỖ

Hai con sư tử trong một vườn thú nói chuyện với nhau. Một con hỏi: "Tớ nghe nói có lần cậu đã thoát ra và đi dạo trong thành phố cả tháng?". "Đúng thế. Tớ vào một công ty. Ngày đầu, tớ xoi lão tổng giám đốc. Ngày thứ hai, xoi lão phó tổng giám đốc, các trưởng phòng, phó phòng...". "Thế khi nào thì sự việc vỡ lỗ?". "Khi tớ ăn mất bà lao công".

KHỎ TIN NHƯNG CỎ THẬT

New Zealand đang đối phó với một loại chuột túi nhỏ tàn phá rừng và cây trồng. Trong 1 đêm, binh đoàn chuột này có thể xoi tái 20.000 tấn lá các loại. Để đối phó, các nhà khoa học Úc đã tung ra một loại cà rốt "chuyển gen", có chứa một chất làm chuột cái tuyệt đường sinh sản. Được biết, dân số chuột đã giảm đi một nửa sau khi ăn phải loại cà rốt này!

Giải đáp “CÁI GÌ?” tr.108: Quan tài

Người ta thường sinh con trai vào mùa nóng và sinh con gái vào mùa lạnh. Đó là tuyên bố của ĐH Munster (Đức) sau khi bỏ ra 10 năm trời nghiên cứu. Đây là công trình của GS. Alexander Lerchl. Các cơ quan khoa học ở Đức và châu Âu đang rất quan tâm đến lời tuyên bố này và hy vọng nó là một giải pháp tốt cho việc chọn lựa của các đôi vợ chồng.

Lại rai

Email (thư điện tử) đang được trọng dụng, nhưng khôn nổi, người ta không thể rót nước vào nó để giả nước mắt.

Cảnh sát Luxembourg thì ít, không thể rải quân khắp các xa lộ cao tốc, trong khi các bác tài thì cứ thích phóng xe bạt mạng. Do đó, người ta đã đặt dọc quốc lộ nhiều hình nộm (cả cảnh sát và xe) để các bác tài giảm ga từ xa. Để đề phòng sự “lờn mắt”, người ta đã đặt các hình nộm ở rất nhiều tư thế khác nhau.

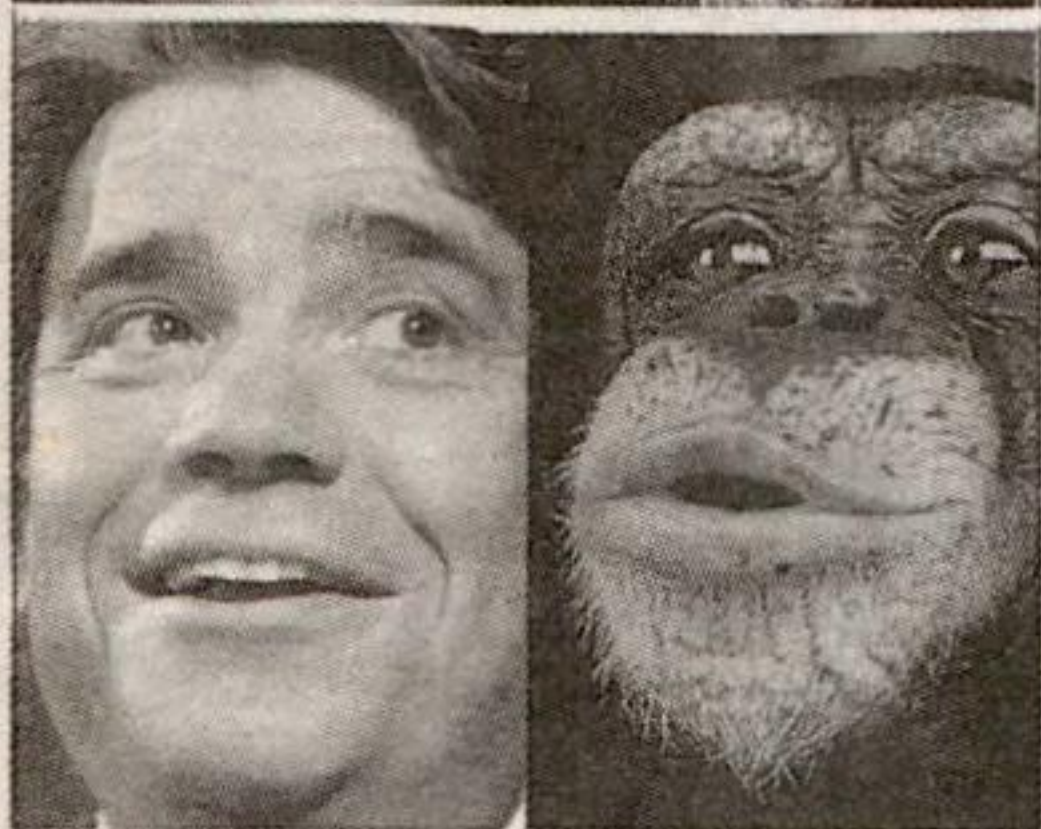
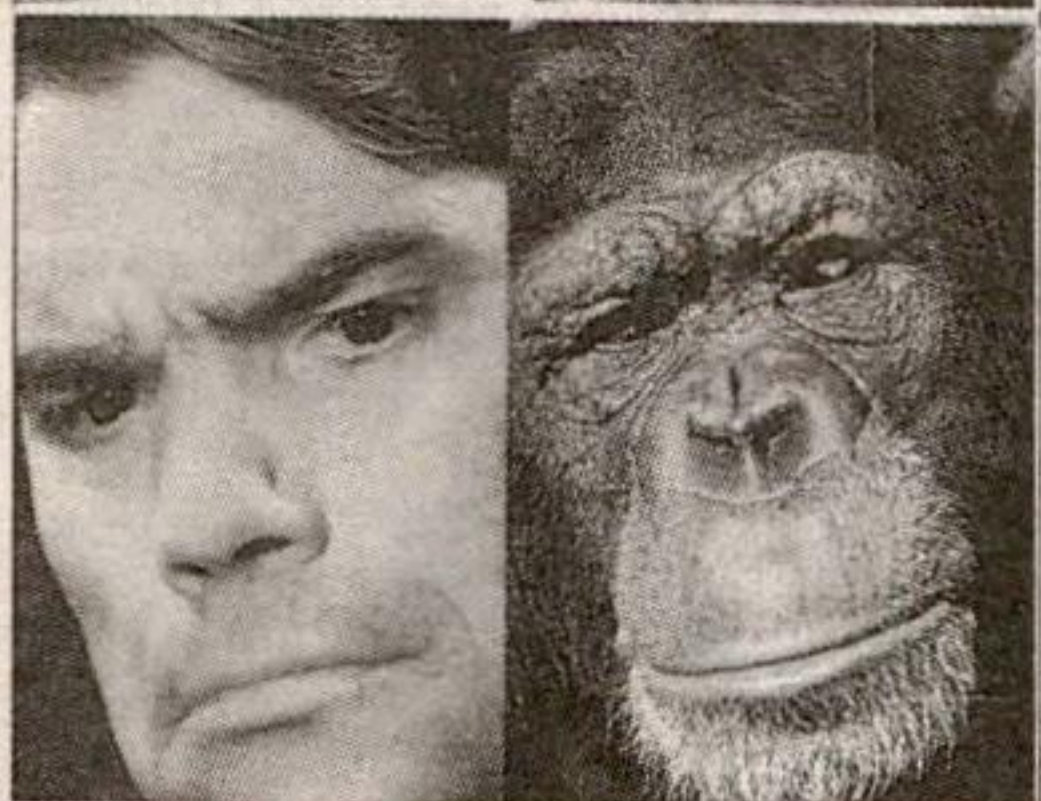

ĐUA VỚI THỰC VẬT

♦ Dễ giết người nhất: cây súng
♦ Lớn nhất: cây đại (sứ) ♦ Nghèo nhất: cây bần ♦ Dễ vỡ nhất: cây bình bát ♦ Yêu nhạc nhất: cây si ♦ Quen nhờ vả nhất: cây cậy ♦ Thích vẽ nhất: cây cọ ♦ Lười đi nhất: cây lê ♦ Ôn ào nhất: cây so đũa ♦ Đồ tể nhất: cây chùm ruột ♦ Hiếu chiến nhất: cây phi lao ♦ Giỏi nhất: cây cừ.

BẠN CÓ BIẾT?

Giữa sa mạc Mojave (California - Mỹ), có một buồng điện thoại công cộng để du khách gọi khi cần. Gần đây, nó còn có cả máy tính nối mạng Internet. Thập niên 1960, nó ra đời để phục vụ những thợ mỏ xa nhà, có nhu cầu “tâm sự”. Nó xứng đáng được phong danh hiệu “trạm liên lạc lẻ loi nhất thế giới”.

KHÔNG LỜI

(Trần Lê Xuân, Hộp thư 3TC-577 Hà Tây)

- Đồng nghĩa với mệnh lệnh của sếp mà không có văn bản!

(Vũ Sơn, 61-C2, KTT Trung Tự, Hà Nội)

- Thì quá khứ của... chì chiết, lúc các bà chưa thành... vợ!

(Nguyễn Minh Hoàng, 38 Lê Văn Sỹ, TP. Hồ Chí Minh)

- Theo nguyên lý đòn bẩy, tất nhiên sẽ đạt... hiệu quả lớn.

(Nguyễn Ân Trung, ấp 3, xã Nhị Thành, Thủ Thừa, Long An)

Hết chuyện nhỏ, đến chuyện lớn, không những thế, còn thuộc loại dễ dưng chạm: **QUY HOẠCH**. Không biết những lời kê đoạt giải sẽ có những gì? Mời quý vị tận tình tham gia và đón xem kết quả ở TGM 410.

TỪ ĐIỂN *hoạt kê*

Từng “ăn to nói lớn” đã quen, nay phải chuyển sang... **nói nhỏ**, các kê viên đã xoay xử thế nào? Không hề hấn gì! Vẫn rất chi là... thánh thót. Mời quý vị thưởng thức 7 lời kê đoạt giải sau đây:

- *Dây chuyền sản xuất ra... tin vịt!*

(Kim Hương, 97/176 Đỗ Hưng Viên, TP. Hồ Chí Minh)

- *Mục “điểm tin” hàng ngày do nàng “phát” ra trước khi đi ngủ.*

(Nguyễn Hoàng Cảnh, 13C2, KTT Trung Tự, Hà Nội)

- *Hậu quả là... chuyện lớn, chẳng hạn sửa bài thi để đủ điểm tuyển thẳng vào đại học!*

(Lê Việt Tân, 2/19 Núi Thành, TP. Hồ Chí Minh)

- *Là... bạc, đứng kê sau im lặng (là vàng)!*

Bạn đọc phát hiện

♦ **Sinh viên ĐH Đà Lạt thật và giả**

T. là người cùng quê, học cùng khóa, lại cùng nhà trọ nên tôi rất hiểu. Ngày đầu nhập học, T. luôn bút sách lên lớp đầy đủ, nhưng chỉ một năm sau, do kết quả học tập kém, T. bị nhà trường cho nghỉ học. Từ đó, T. bắt đầu che giấu sự thật trước mọi người và gia đình; đi đâu cũng tự giới thiệu mình là sinh viên. Điều đáng nói, cuộc sống “sinh viên” của T. lại hơn hẳn những sinh viên khác, vì số tiền hàng tháng của gia đình gửi vào T. chỉ cần chi vào tiền phòng, tiền ăn và tiền... tiêu là đủ. Bốn năm học trôi qua cũng là lúc 3 năm “du lịch” của T. phải đến hồi kết thúc. Giờ đây, anh ta phải ăn nói thế nào với gia đình và người thân?...

Một trường hợp khác cũng không kém phần “hấp dẫn” với nhân vật chính là C., quê ở Quảng Nam, là sinh viên Toán K20. C. đã “thi đấu” một năm trên ghế nhà trường, song cuối cùng kết quả học tập đã đẩy anh... ra đường. Chính lúc này, C. cũng bắt đầu những ngày tháng du lịch không giới hạn ở thành phố sương mù. Chuyện này gia đình cũng không hề hay biết. “Sinh viên” C. cứ việc sống trên những đồng tiền vất vả của bố mẹ và đã tạo “niềm tin ảo” cho gia đình. Hai năm rồi lại ba năm, lợi dụng lúc đánh nhau và bị chủ nhà trọ báo về cho gia đình, C. đã lấy đó làm cớ để dối rằng “vì đánh nhau mà nhà trường đuổi học” và C. đã xách gói ra về trong tư thế không mấy tốt đẹp... Tôi chỉ nêu hai trường hợp. Có lẽ trong cuộc sống, tại nhiều trường đại học, cao đẳng trong cả nước, có không ít trường hợp tương tự. Buồn thay!

(**Nguyễn Văn Quế**, cựu sinh viên ĐH Đà Lạt, 161/6 Xô Viết Nghệ Tĩnh, P. 26 - Q. Bình Thạnh - TP. Hồ Chí Minh)

Nhịp cầu bạn đọc

♦ **Về một bài thuốc bạn đọc cần tìm**

Tôi là một độc giả thường xuyên của TGM. Việc TGM phổ biến những kiến thức mới trong công việc, lao động, học tập và đời sống thật là bổ ích và quý báu. Trên tạp chí số 400 của quý báo, tôi được đọc phần “Giáo dục giới tính” của tác giả Ma Thị Sửu, bài viết này thật là quý báu và bổ ích. Qua những dòng thư này, tôi muốn quý báo cùng với tác giả biên soạn có thể cho tôi cũng như một số bạn đọc khác thêm một số thông tin thêm về bài thuốc này không? Có thể đến khám ở đâu? Mua thuốc ở đâu? Chi phí khám bệnh và mua thuốc như thế nào? Và các vấn đề liên quan... (**Vũ Quang**, không rõ địa chỉ)

- Về bài thuốc này, bạn có thể thư từ trao đổi trực tiếp với bà Ma Thị Sửu theo địa chỉ: xã Tích Lương, TP. Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên. Kính.

NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN KÍNH BÁO

Nhà xuất bản Thanh Niên đã xuất bản các tập sách:

1. Ngõ như huyền thoại; 2. Khám phá những miền đất lạ; 3. Giao thừa năm 2000; 4. Yêu đương - chuyện của muôn đời; 5. Đi tìm tuổi đất, tuổi trời; 6. Tài trí Việt Nam; 7. Câu chuyện đại dương; 8. Con người - một khoa học sống; 9. Trò chuyện cùng muôn thú; 10. Mật mã bí ẩn của thiên nhiên; 11. Khi phép lạ trở thành hiện thực; 12. Khoa học thường thức gia đình; 13. Sống trong thế giới nghiêng; 14. Mở cửa ngôi nhà thế kỷ.

Nguồn tư liệu, bài viết để in các tập sách trên được tập hợp từ các bài viết của quý tác giả đã được in trên tạp chí Thế Giới Mới.

Chúng tôi xin chân thành cảm ơn tạp chí Thế Giới Mới. Chúng tôi xin chân thành cảm ơn quý tác giả đã viết bài.

Cho đến hôm nay, chúng tôi mới chỉ thanh toán được một số nhuận bút với các tác giả mà chúng tôi có cơ hội được gặp tại Chi nhánh NXB Thanh Niên. Hiện nay còn nhiều tác giả có bài đã in trong sách nhưng chúng tôi chưa gặp gỡ được. Chúng tôi ước mong có điều kiện được gặp quý tác giả còn lại để cảm ơn và xin được gửi nhuận bút.

Địa chỉ của chúng tôi:

CHI NHÁNH NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN

270 Nguyễn Đình Chiểu, P.6, Q.3, TP. Hồ Chí Minh

ĐT: 8222262 - 9303262 - 8221243 - 9305243

Fax: (08) 8221243 (08) 9305243

MỜI BẠN ĐỌC ĐẶT MUA **THẾ GIỚI MỚI** QUÝ IV-2000

Tạp chí **THẾ GIỚI MỚI** xin thông báo đến bạn đọc giá báo quý IV năm 2000 như sau:

Số kỳ: 13 kỳ x 4.800đ = 62.400đ (Sáu mươi hai ngàn bốn trăm đồng).

Kính mời các cơ quan, đơn vị trường học, cá nhân có nhu cầu đặt mua tạp chí xin vui lòng liên hệ:

- Bưu điện, bưu cục quận, huyện, quầy sách báo các tỉnh, thành phố trên toàn quốc.
- Bạn đọc khu vực TP. Hồ Chí Minh muốn được **PHỤC VỤ GIAO BÁO TẠI NHÀ (KHÔNG TĂNG GIÁ)** xin liên hệ: ♦ Phòng Trị sự tạp chí TGM: 322 Điện Biên Phủ, Q.10, TP. Hồ Chí Minh, ĐT: 8399050 ♦ Công ty FABACO (A&A), 304/87-89 Hồ Văn Huê, Phú Nhuận, ĐT: 8457103 ♦ Dịch vụ - Thương mại Phát hành báo chí **TUYẾT HÀ**, 113 Phạm Thế Hiển, P.2, Q.8, ĐT: 8516450.

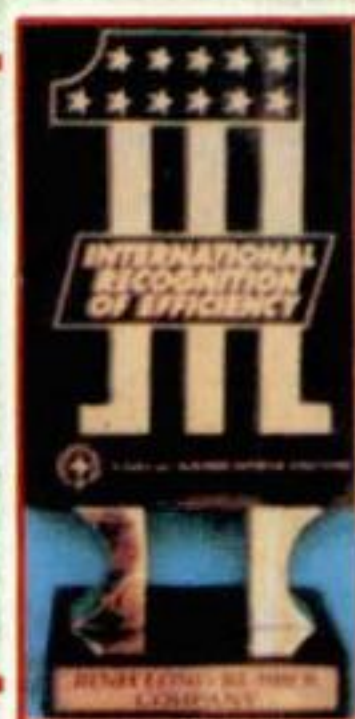
Giám đốc Công ty :
LÊ MINH XƯỚC

CÔNG TY CAO SU BÌNH LONG

BINH LONG RUBBER COMPANY

Địa chỉ : Thị trấn An Lộc, huyện Bình Long,
tỉnh Bình Phước

Điện thoại : (065) 866324 • Fax : (065) 866222

Đơn vị Anh hùng
Lực lượng Vũ
trang Nhân dân:
Đồn điền Cao
su Hớn Quảng
(tiền thân của
Công ty Cao su
Bình Long).

Trụ sở chính của công ty

1 Huân chương
Lao động hạng I,
2 Huân chương
Lao động hạng II,
6 Huân chương
Lao động hạng III
và nhiều phần
thưởng của Chính
phủ, Bộ Nội vụ,
Quân khu 7 và
Tổng Công ty Cao
su Việt Nam

Rừng cây cao su

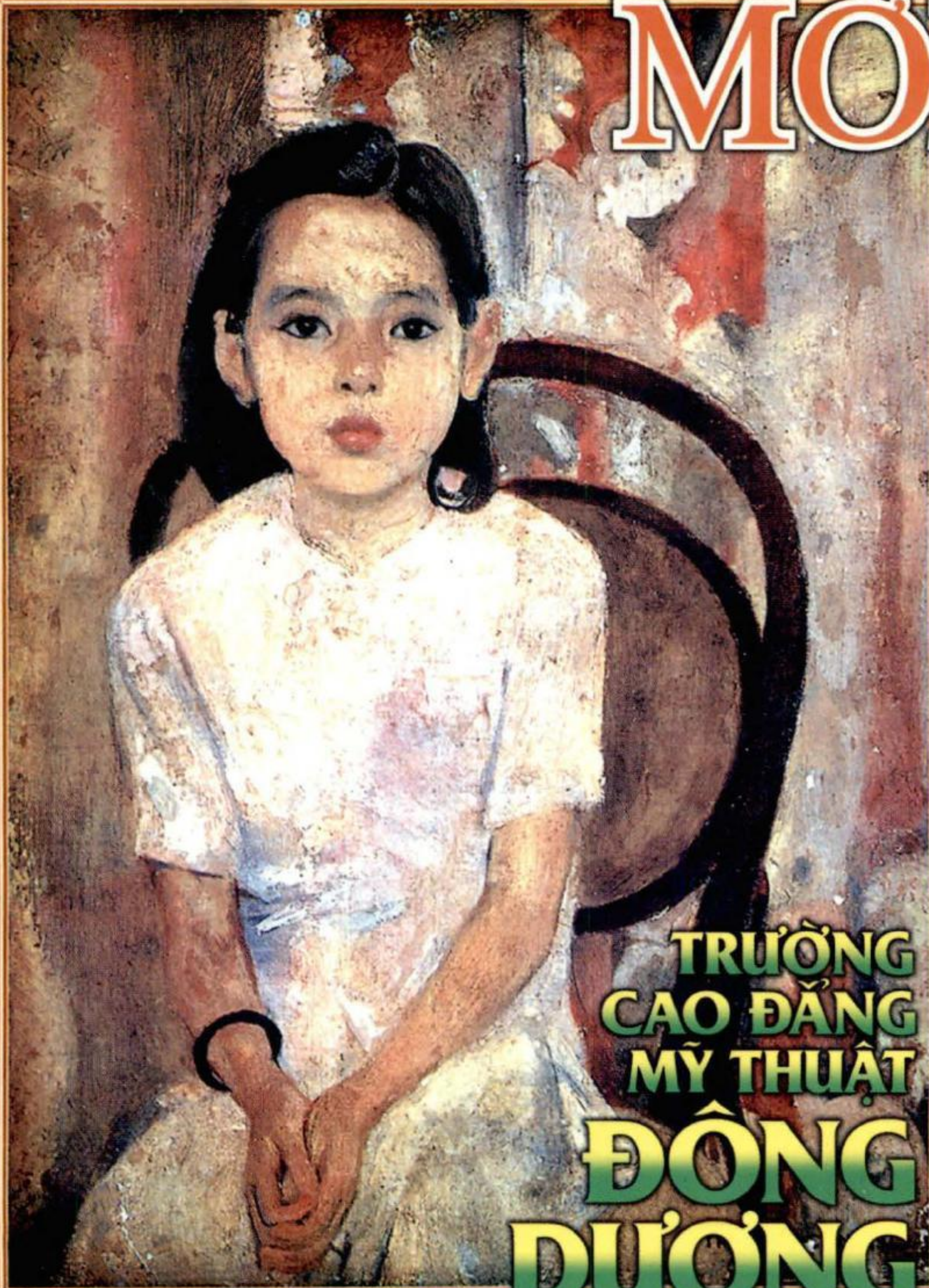

Mủ cao su Bình Long xuất khẩu

- Tiền thân là Đồn điền TERRE ROUGE trên vùng đất đỏ màu mỡ.
- Mười năm qua, trồng mới 15.500 ha cao su với các loại giống năng suất cao. Đã có gần 9.643 ha đang sung sức cho mủ.
- Công nghệ mủ kem (Latex) đầu tiên và duy nhất của ngành cao su trong những năm qua.
- 9 nông trường lao động có tay nghề kỹ thuật cao. Cơ sở hạ tầng, giao thông liên lạc bảo đảm đầu tư công nông nghiệp.

406

THẾ GIỚI MỚI

TRƯỜNG
CAO ĐẲNG
MỸ THUẬT

ĐÔNG
DƯƠNG

& vai trò sáng lập
của một họa sĩ Việt Nam